

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคมศาสตร์)

ปริญญา

พัฒนสังคมศาสตร์

สังคมศาสตร์

สาขา

คณะ

เรื่อง วิธีชีวิตผู้หญิง

Ways of Life of Lesbian

นามผู้วิจัย นางสาววิสสุตา จันทร์สม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ไฉไล สักดิวรพงศ์, น.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์, วท.ค.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์สากล สถิตวิทยานันท์, วท.ค.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

วิถีชีวิตผู้หญิง

Ways of Life of Lesbian

โดย

นางสาววิสสุตา จันทร์สม

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนสังคมศาสตร์)

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิสสุตา จันทรสัม 2557: วิธีชีวิตคู่หญิง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนสังคมศาสตร์) สาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ไฉไล ศักดิพรพงศ์, น.ม. 136 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคู่หญิงจำนวน 6 คู่ โดยวิธีการบอกต่อแนะนำคนรู้จัก (Snowball Technique)

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติครอบครัวเดิม และวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง จากข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดพบว่า คู่หญิงทั้ง 6 คู่ เป็นคู่ทอมดี 5 คู่และคู่ทอมเกย์ 1 คู่ มีอายุตั้งแต่ 24-35 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักส่วนตัว ประวัติครอบครัวเดิมพบว่า พฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการเริ่มชอบและสนใจเพศหญิงด้วยกันตลอดจนการต่อต้านเพศชายประกอบด้วย วิธีการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวที่มีทั้งแบบเข้มงวด แบบปล่อยอิสระเสรี การขาดความอบอุ่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การกดขี่ข่มเหงทางเพศ และความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิงพบว่า การหาคู่รักใช้วิธีการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต มีการเปิดเผยตัวตนอย่างชัดเจนต่อครอบครัวที่ยอมรับพฤติกรรมทางเพศและไม่สนใจในมุมมองของสังคม ส่วนการใช้ชีวิตคู่จะอยู่ด้วยกันอย่างเปิดเผยแบบครอบครัวในลักษณะพี่สาวเมียเมีย มีการวางแผนชีวิตคู่เรื่องฐานะครอบครัวและความมั่นคงในชีวิต โดยผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการให้กฎหมายอนุญาตให้คนรักเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสกันได้เพื่อสิทธิและประโยชน์ต่างๆ ของคู่สมรส

Wissuta Chansom 2014: Ways of Life of Lesbian. Master of Arts (Development Social Sciences), Major Field: Development Social Sciences, Faculty of Social Sciences. Thesis Advisor: Associate Professor Chailai Sakdiworapong, LL.M. 136 pages.

This research is qualitative research. The objective of this research were to study the way of life and the living patterns of Lesbian, The sample in this study consisted 6 spouse of Lesbian. The in-depth interview used as a tool to Collected.

The research divided into 3 parts: Personal information Traditional family history and Way of life and living patterns. The results are as fallow: Personal information, the 6 spouse of Lesbian are Tom and Dy 5 spouses, Tom and gay 1 spouse, most of them age between 24-35 year old, Buddhists, bachelor's degree and lived at the apartment. Traditional family history: the factors influencing to interesting to like women because of the experience that has been the problem of family violence problem, covers sexual persecution and The persecution and inequalities between women and men. Way of life and living pattern: the preferred method for couple chatting on the Internet, female partner's identity is revealed to the family clearly acceptable sexual behavior and ignore the views of society. The couple lived together openly as a couple in the monogamy, is planning a double life as a family and a stable life. By group wants a law allowing homosexuals to marry each other for the rights and benefits of married couples.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ไลไล ศักดิวรพงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางการทำวิทยานิพนธ์ คอยกระตุ้นติดตามความคืบหน้าและให้กำลังใจตลอดมา รองศาสตราจารย์ ดร. สากล สถิติวิทยานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่กรุณาตรวจแก้วิทยานิพนธ์และข้อบกพร่องจนถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิมลฤดี พงษ์หิรัญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่กรุณาเสียสละเวลามาร่วมการสอบวิทยานิพนธ์ และแนะนำวิธีการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ ประजनปัจจนิก ประธานกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาแนะนำแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหญิงทุกคู่ที่เสียสละเวลาอันมีค่ามาให้ข้อมูลสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์จนได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นพี่นิสิตปริญญาโทสาขาพัฒนสังคมศาสตร์ทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจและให้คำปรึกษาตลอดมา

ด้วยพระคุณของครอบครัวที่เห็นคุณค่าของการศึกษา คอยส่งเสริมและสนับสนุนทุนการศึกษานองวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงมาด้วยดี

คุณประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอเป็นส่วนหนึ่งในการนำเสนอเรื่องราวและวิถีชีวิตของกลุ่มหญิงที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน

วิสสุตา จันทร์สม

มกราคม 2557

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง

(3)

บทที่ 1 บทนำ ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องรักเพศเดียวกัน	5
แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ	28
มายาคติของสังคมไทยต่อกลุ่มหญิงรักหญิง	37
ขบวนการหญิงรักหญิงในประเทศไทย	44
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง	52
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	56
ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา	59
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	59
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	61
ข้อมูลส่วนบุคคล	62
ประวัติครอบครัวเดิม	67
วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของกลุ่มหญิง	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	113
สรุปผลการวิจัย	113
ข้อเสนอแนะ	119

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

เอกสารและสิ่งอ้างอิง	121
ภาคผนวก	132
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	60
2 ข้อมูลส่วนบุคคล	65
3 ประวัติครอบครัวเดิม	81
4 ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง	86
5 สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย	92
6 การหาคู่รัก	96
7 บทบาททางเพศ	99
8 การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว	103
9 อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน	107
10 การวางแผนชีวิตครอบครัวของคู่หญิง	111

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากความเชื่อที่สะสมกันมานานว่าเรื่องเพศเป็นสภาวะทางด้านชีวภาพที่เกิดมาพร้อมๆ กับความเป็นมนุษย์ (เช่น อวัยวะเพศ โครงสร้างสมอง สอรัโมน โครโมโซม) ลักษณะทางชีวภาพนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ เพศหญิงกับเพศชายและเป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเพศหญิงและเพศชาย คือ การสืบเผ่าพันธุ์มนุษย์ (นภาพรณ หะวานนท์, 2554: 22) คนทั่วไปเชื่อว่าสิ่งที่นำเสนอเป็นความรู้ที่มาจากการศึกษาเรื่องเพศ ทำให้ผู้ที่มีเพศวิถีนอกกรอบรักต่างเพศต้องเผชิญกับปฏิกิริยาในรูปแบบต่างๆ จากครอบครัว คนรอบข้าง และสังคม ต้องต่อสู้กับการตั้งข้อสงสัยในการดำเนินชีวิตในบทบาททางเพศที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม โดยเฉพาะคำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ queers ที่เลือกเพศวิถีแบบรักเพศเดียวกันว่าไม่อาจมีครอบครัวและมีลูกได้ซึ่งมักนำเรื่องเพศไปผูกโยงกับการสืบสกุล ครอบครัวที่สมบูรณ์ และความมั่นคงในยามแก่เฒ่า (นภาพรณ หะวานนท์ และ ชีรวัธย์ วรรณโนทัย, 2554: 102) การกำหนดสถานภาพชีวิตคู่ของคนไทยมักใช้หน้าที่ของอวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิงเป็นบรรทัดฐานจึงทำให้คำว่าแต่งงานเป็นศัพท์เฉพาะของคนรักต่างเพศ (กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2555: 174)

การปรากฏตัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันมีความชัดเจนมากขึ้น จากฐานข้อมูลเรื่องเพศในข่าวออนไลน์ของแผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศพบว่า พ.ศ. 2540 – 2550 มีข่าวประเด็นของผู้ที่มีเพศวิถีทางเลือกเป็นข่าวบุคคลและข่าวเคลื่อนไหวณรงค์เกี่ยวกับ LGBTI (Lesbian, Gay, Bisexual, Transsexual, Intersex) รวม 1,345 ชิ้น (จิตติมา ภาณุเดชะ, 2551 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554: 49)

การเปิดพื้นที่ให้กับเพศวิถีแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่รักต่างเพศได้สร้างทางเลือกให้กับคนที่มีเพศวิถีแบบรักต่างเพศได้นำเสนอ และเปิดเผยเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตต่อสาธารณะชนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนิตยสารและภาพยนตร์ได้เปิดเรื่องราวของเกย์ สาวประเภทสองและชายรักชายมานานร่วม 20 ปีแล้ว แต่พื้นที่ดังกล่าวเพิ่งเริ่มเปิดเรื่องราวของหญิงรักหญิงสู่สาธารณะไม่นานนัก ได้แก่

นิตยสาร Tom Act ที่เริ่มใน พ.ศ. 2551 ด้วยจำนวนพิมพ์ฉบับแรกเพียง 1,000 เล่ม ต่อมาปี 2554 มี ยอดพิมพ์ครั้งละ 50,000 ฉบับและในปี 2553 เกิดหนังรักของเลสเบี้ยนเรื่องแรกในประเทศไทย ชื่อ “Yes or No ยอกรักก็รักเลย” ที่ได้กล่าวขานจนผู้กำกับหญิงของภาพยนตร์ในเรื่องนี้คิดหนึ่งใน ห้าผู้ถูกเสนอรับรางวัลผู้กำกับยอดเยี่ยมในปีนั้น (Doksone, 2011 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554: 51)

ภาพลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นแบบชายรักชายหรือหญิงรักหญิงในสังคม กระแสหลักจึงสะท้อนถึงการประทับตราว่าเป็นกลุ่มคนผิดปกติ และมีอคติกับคนรักเพศเดียวกันจึง ทำให้การใช้ชีวิตคู่ของคนรักเพศเดียวกันต้องเผชิญกับการถูกปฏิเสธและเป็นเป้าหมายของการจับ จ้องว่าเป็นกลุ่มคนแปลกประหลาด (สุมาลี โตกทอง, 2549: 1) แม้สังคมไทยจะพยายามทำความเข้าใจถึง ความหมายของคนรักเพศเดียวกันแต่ปฏิบัติการทางสังคมยังมีความเชื่อแบบเดิม คือ มอง คนกลุ่มนี้เป็นคนผิดปกติเป็นกลุ่มคนที่สร้างปัญหา จะเห็นได้จากการถูกปฏิเสธจากครอบครัว ไม่ ยอมรับการแต่งงานของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน ข้อปฏิบัติหรือประเพณีที่ยึดถือในสถาบันต่างๆ ใน การใช้ชีวิตประจำวันประกอบกับสังคมมักกำหนดหน้าที่ตายตัวให้แต่ละเพศโดยกำหนดหน้าที่ เฉพาะตายตัวให้กับผู้หญิงว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงต้องคู่กับผู้ชาย คนที่ฝ่าฝืนความเชื่อจะถูกมาตรการ ลงโทษทางสังคม โดยคนทั่วไปใช้ความเชื่อนี้กระทำต่อหญิงรักหญิงรวมถึงการเลือกปฏิบัติด้วย (สุมาลี โตกทอง, 2549: 2)

ปัจจุบันการศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นไปที่รกร่วมเพศชายเราจึงมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุ ของรกร่วมเพศหญิง (เลสเบี้ยน) ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเกลียดกลัว ความก้าวร้าวของผู้ชายซึ่งเห็นตัวอย่างของพ่อ เจตคติทางลบต่อชีวิตคู่แบบรักต่างเพศของพ่อแม่ และญาติพี่น้อง การไม่ประทับใจในบทบาทผู้หญิงของแม่ซึ่งอ่อนแอที่เป็นผู้ยอมตามโดยคุณิไร่ สักดิ์ศรีและไม่สามารถเป็นที่พึ่งของลูกๆ รวมทั้งความผิดหวังในความรักของผู้ชายครั้งแล้วครั้งเล่า (สุวทนา อารีพรรค, 2550: 106) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคู่หญิงเพื่อ นำเสนอเรื่องราวของคู่รักหญิงที่ดำรงอยู่ในสังคม ท่ามกลางการใช้ชีวิตคู่แบบคนรักเพศเดียวกันที่ มักถูกมองว่าเป็นชนกลุ่มน้อยทางเพศเพื่อเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง

ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงมีคูรักรเป็นคูหึง วิถีชีวิตของคูหึง การปรับตัวเพื่อใช้ชีวิตในสังคม ความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติการใช้ชีวิตของคูหึง ตลอดจนการวางแผนหรือสิ่งที่คาดหวังกับชีวิตคู่ในอนาคต เพื่อให้สังคมรับรู้และเข้าใจวิถีชีวิตของคูหึงเพื่อเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคูหึง ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นคูหึงจำนวน 6 คู่ รวมทั้งหมด 12 คน ที่อยู่ด้วยกันตั้งแต่ 1-5 ปี โดยการบอกต่อแนะนำคนรู้จักในเขตกรุงเทพมหานคร มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2555 – ธันวาคม 2556

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

วิถีชีวิต หมายถึง ความเป็นอยู่และแบบแผนการใช้ชีวิตของคูหึงที่อยู่ด้วยกัน

คูหึง หมายถึง คูรักรที่เป็นทอมกับดี้ และคูรักรที่เป็นทอมกับทอมโดยทั่วไปมักเรียกทอมเกย์

ทอม หมายถึง ผู้หญิงที่มีบุคลิกและพฤติกรรมรวมถึงแต่งตัวและนิสัยคล้ายผู้ชาย

ดี้ หมายถึง ผู้หญิงที่แต่งตัวเป็นหญิงแต่มีคูรักรเป็นทอม

ทอมเกย์ หมายถึง คูรักรที่เป็นทอมกับทอม จะมีบุคลิก พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และการแต่งกายคล้ายผู้ชาย ได้แก่ ทอมเกย์(คิง)ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก และทอมเกย์(ควีน)ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรับเมื่อมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคูรักรของตน

ประวัติครอบครัวเดิม หมายถึง สมาชิกและวิธีการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวเดิมก่อน มีคู่รักเป็นผู้หญิงเพื่อแสดงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

มายาคติ หมายถึง มุมมองจากความเชื่อของสังคมไทยที่มีต่อพฤติกรรมของกลุ่มหญิง

ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง หมายถึง ความรู้สึกที่ผู้หญิงเริ่มชอบและสนใจเพศหญิงด้วยกัน

สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย หมายถึง ความรู้สึกและเหตุผลที่ทำให้ผู้หญิงปฏิเสธการมี คนรักเป็นฝ่ายชาย

การหาคู่รัก หมายถึง วิธีการหาคู่ที่เริ่มจากการพูดคุยจนตกลงคบหากันแบบคนรัก

บทบาททางเพศ หมายถึง บทบาทที่ผู้หญิงมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคู่ของตน ที่มี ทั้งแบบทางเดียวคือเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว และแบบสองทางที่เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่าย รับ

การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว หมายถึง การที่ผู้หญิงเปิดเผยให้ครอบครัวรับทราบว่าตน มีคู่รักเป็นผู้หญิงและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอย่างเปิดเผย

อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หมายถึง อิทธิพลที่ผู้หญิง ได้รับหลังจากการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเปิดเผย

การวางแผนชีวิตครอบครัวของผู้หญิง หมายถึง การวางแผนหรือสิ่งที่คาดหวังกับชีวิตคู่ ในอนาคต

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง “วิถีชีวิตคู่หญิง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางด้านพัฒนสังคมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จิตวิทยา และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกประเด็นการศึกษาเป็นแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องรักเพศเดียวกัน
2. แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ
3. มายาคติของสังคมไทยต่อกลุ่มหญิงรักหญิง
4. ขบวนการหญิงรักหญิงในประเทศไทย
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องรักเพศเดียวกัน

ความหมายพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน (Homosexual)

รัชนี นพเกตุ (2542: 81) กล่าวว่า รักร่วมเพศคือบุคคลที่มีความต้องการทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันตน

วิลาสินี พิพิธกุล (2547: 114) กล่าวว่า Homosexuality เรียกในภาษาไทยว่า “รักร่วมเพศ” หมายถึง รักเพศเดียวกัน คือการรักผู้ที่มีเพศสรีระและเพศสภาพเดียวกันตน ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า “รักต่างเพศ” ที่หมายถึงการรักผู้ที่มีเพศสรีระหรือเพศสภาพตรงข้ามกับตน

ณัฐยานี ศรีพุทธสมบุญ (2552: 161) กล่าวว่า Homosexual หมายถึง คนที่มีความรักหรือความปรารถนาทางเพศกับเพศเดียวกัน ตรงกับคำไทยว่าคนรักร่วมเพศถ้าเป็นชายก็เรียก Male Homosexual หรือชายรักร่วมเพศ หรือ Gay แต่ถ้าเป็นหญิงรักร่วมเพศก็นิยมเรียกว่า เลสเบียน (Lesbian)

นอกจากนี้ ณัฐยานี ศรีพุทธสมบุญ (2552: 161) กล่าวอีกว่า รักร่วมเพศในทางจิตวิทยา หมายถึง ผู้ที่รักเพศเดียวกันและมีความรุนแรงทางเพศเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน

Weigert (1986 อ้างใน พิมลมาศ แสงศักดิ์, 2545: 9) กล่าวว่า พฤติกรรมแบบรักเพศเดียวกัน หมายถึง การมีพฤติกรรมทางเพศระหว่างชายกับชายหรือหญิงกับหญิง เป็นความรู้สึกและการกระทำที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีความสุขและความพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน

Mondimore (1996 อ้างใน สุมาลี สวรสอาด, 2552: 318) กล่าวว่า รักร่วมเพศ Homosexuality หมายถึง การที่คนๆ หนึ่งมีความคิดและความรู้สึกทางเพศ หรือการมีอารมณ์ต่อบุคคลซึ่งเป็นเพศเดียวกัน และชอบสมสู่หรือร่วมเพศกับบุคคลในเพศเดียวกันด้วย ซึ่งรักร่วมเพศเป็นความผิดปกติทางเพศที่เน้นในเรื่องลักษณะของคู่ร่วมเพศ ถึงแม้ว่ารักร่วมเพศจะชอบประกอบกิจกรรมด้วยวิธีแปลกๆ และแตกต่างกันก็ตาม

Thomas and Thomson (2000 อ้างใน ปิ่นฉนิกา จันทรรณิก, 2550: 28-29) กล่าวว่า รักร่วมเพศ หมายถึง ความรู้สึก จินตนาการ หรือการกระทำทางเพศที่มีต่อบุคคลเพศเดียวกันในบางสถานที่บางแห่ง เช่น ลูก หรือ สถาบันที่มีแต่คนเพศเดียวกัน ได้แก่ โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง ค่ายทหาร มักจะเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศขึ้น เนื่องจากสถานที่เหล่านั้นจะไม่มีบุคคลที่เป็นเพศตรงข้ามอยู่ด้วย พฤติกรรมรักร่วมเพศจึงช่วยให้บุคคลเหล่านั้นหายโดดเดี่ยวในสภาวะที่ขาดเพศตรงข้าม

พวกรักร่วมเพศนี้พบได้ในทั้งเพศชายและเพศหญิง พวกรักร่วมเพศมีชื่อเรียกว่า Homosexual ถ้าเป็นชายกับชายเรียกว่า “เกย์” (Gay) (Murray, 1996 อ้างใน สุมาลี สวรสอาด, 2552: 318) แต่ถ้าเป็นหญิงรักหญิงเรียกว่า “เลสเบียน” (Lesbian) (Card, 1995 อ้างใน สุมาลี สวรสอาด, 2552: 318)

Diamond (2003 อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต, 2551: 5) ได้แบ่งพฤติกรรมรักเพศเดียวกันตามการแสดงออกถึงความสนใจทางเพศเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มชายรักชาย (Gay men หรือ Gay) และกลุ่มหญิงรักหญิง (Lesbian women หรือ Lesbian) ดังนี้

กลุ่มชายรักชาย (Gay men หรือ Gay) หมายถึง กลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งมีความสนใจทางเพศกับบุคคลเพศชายด้วยกัน (Houghton, 2006 อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต, 2551: 5)

เกย์ มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Gay ซึ่งมีความหมายถึงความสนุกสนานรื่นเริง สดชื่น มีชีวิตชีวา กลุ่มชายที่เป็นรักเพศเดียวกันบัญญัติคำนี้ขึ้นมาใช้เรียกตัวเองเป็นการสร้างปมเด่นกลบเกลื่อนปมด้อยในชีวิตที่พบแต่ความทุกข์ ขมขื่น โดดเดี่ยว ว้าเหว่ และถูกสังคมรังเกียจเหยียดหยาม โดยจะเรียกผู้รับบทบาทของชาย (Active Role) ขณะมีเพศสัมพันธ์ว่า “เกย์คิง” เกย์กลุ่มนี้มักจะไม่ได้แสดงตัวออกทางกระตือรือร้น ไม่แต่งตัวหรือแต่งหน้าแบบผู้หญิงและมักไม่เปิดเผยความเป็นคนรักเพศเดียวกันของตนให้คนทั่วไปรู้ ส่วน “เกย์ควีน” จะเป็นผู้ที่รับบทบาทของเพศหญิง (Passive Role) (สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67)

กลุ่มหญิงรักหญิง (Lesbian women หรือ Lesbian) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่รักเพศเดียวกันซึ่งมีความสนใจทางเพศกับบุคคลเพศหญิงด้วยกัน (Houghton, 2006 อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต, 2551: 6)

หญิงรักหญิงคือ “ผู้หญิงที่ชอบผู้หญิง” มักเรียกกันว่า ทอม (เป็นคำย่อมาจากทอมบอย) และดี้ (เป็นคำที่ลดรูปมาจากคำว่าเลดี้) ซึ่งหมายถึง เลสเบี้ยนที่แต่งตัวและไม่แต่งตัวแบบผู้ชาย (วิลาสินี พิพิธกุล, 2547: 116)

คำว่า “ทอมบอย” ในพจนานุกรมของอ็อกฟอร์ดฉบับดั้งเดิมมิได้หมายถึงเด็กผู้หญิงที่มีลักษณะเหมือนเด็กผู้ชายแต่หมายถึงผู้หญิงที่มีลักษณะก้าวร้าวทางเพศ มีสมมติฐานที่เชื่อกันทั่วไปในประเทศไทยว่าในกลุ่มของหญิงบริการนั้นมีสัดส่วนของทอมและหญิงรักหญิงปะปนอยู่มาก (วิลาสินี พิพิธกุล, 2547: 118)

รักร่วมเพศในหญิงจะมีการปฏิบัติทางเพศกับหญิงด้วยกัน โดยมีบทบาทที่แน่นอนว่าใครเป็นชายหรือใครเป็นหญิง ถ้ามบทบาทเป็นชายหรือเป็นผู้กระทำบางครั้งนิยมเรียกว่า “ทอม” (Tomboy) ถ้ามบทบาทเป็นหญิงหรือเป็นผู้ถูกกระทำนิยมเรียกว่า “ดี้” (Lady) (สุมาลี สวยศอาด, 2552: 321)

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รักร่วมเพศ คือ บุคคลที่ชอบและรักเพศเดียวกัน ซึ่ง จะสนใจหรือรักผู้ที่มีเพศสรีระเดียวกับตน มีความต้องการและชอบสมสู่กับผู้ที่มีเพศเดียวกับตน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ได้แก่

กลุ่มชายรักชายที่เรียกว่า เกย์ แยกออกเป็น เกย์คิงจะไม่แสดงออกหรือแต่งตัวแบบหญิง มีบทบาทเป็นชายเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จะแตกต่างกับเกย์ควีนที่มีท่าทางกระตือรือร้น แสดง ออกแบบผู้หญิงรับบทบาทเป็นหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์

กลุ่มหญิงรักหญิงในสังคมทั่วไปมักเรียกว่า ทอม และ ดี้ ทอมเป็นผู้หญิงที่แต่งตัวและมี ลักษณะแบบผู้ชายมีบทบาทเป็นชายเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ส่วนดี้เป็นผู้หญิงที่ไม่แต่งตัวแบบผู้ชาย มีการแสดงออกแบบผู้หญิงและรับบทบาทเป็นหญิงเมื่อมีเพศสัมพันธ์กัน

สาเหตุของพฤติกรรมรักร่วมเพศเดียวกัน (Homosexual)

1. ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างทางร่างกาย ทำให้มีความผิดปกติของฮอร์โมนในร่างกาย ใน กลุ่มชายรักเพศเดียวกันจะมีฮอร์โมนเพศชายที่เรียกว่า เทสโทสเตอโรน (Testosterone) ต่ำกว่า ปกติ และในกลุ่มหญิงรักเพศเดียวกันอาจจะมีฮอร์โมนเพศชายที่เรียกว่า แอนโดรเจน (Androgen) สูงกว่าปกติ แต่ความผิดปกติของฮอร์โมนในร่างกายเพียงอย่างเดียวก็อาจจะไม่ทำให้เกิดมี พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาไปเป็นรักร่วมเพศด้วยกันอย่าง แท้จริง เช่น การเลี้ยงดูในครอบครัว การเลียนแบบบุคคลในสังคมหรือแบบแผนการเรียนรู้ใน ระยะต้นของชีวิตที่ทำให้ค่านิยม รสนิยม และความประทับใจทางเพศแตกต่างกันไป (พิมลมาส แสง ศักดิ์, 2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21)

2. ปัจจัยทางด้านจิตใจ ซึ่งเกิดจากปัญหาพัฒนาการในวัยเด็กช่วงอายุ 3-5 ปีทำให้เกิดภาวะทางจิตใจที่เรียกว่าการติดตึงอยู่กับที่และภาวะการถดถอย ในระยะอายุ 3-5 ปี เด็กผู้ชายจะมีปมอดิปุสจะทำให้รักและคิดถึงแม่มาก ต้องการจะเป็นเจ้าของแม่แต่เพียงผู้เดียว มีความรู้สึกผูกพันกับแม่อย่างรุนแรง ถ้าเด็กผู้ชายวัยนี้ไม่ได้รับการดูแลให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมจะทำให้ไม่สามารถปรับตัวในวัยนี้ได้ เด็กจะอิงนาพ่อและกลัวพ่อ กลัวว่าพ่อจะลงโทษ กลัวจะถูกตัดอวัยวะเพศ และกลัวว่าจะมีอวัยวะเพศเหมือนเด็กผู้หญิง ความกลัวเหล่านี้ทำให้เด็กผู้ชายแสวงหาความรักจากเพศเดียวกันแทนที่จะรักกับเพศตรงข้าม ถ้าเด็กผู้ชายในวัยนี้มีพัฒนาการที่ดีและปรับตัวได้ เขาจะผ่านพัฒนาการขั้นนี้โดยการปรับตัวเลียนแบบพ่อทำตัวให้เหมือน “ผู้ชาย” (พิมลมาส แสงศักดิ์, 2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21)

ในเด็กผู้หญิงจะมีปมอเล็กตรา เด็กผู้หญิงจะรักและคิดถึงแม่มากเหมือนเด็กผู้ชาย ต่อมาโตขึ้นพบว่าตนเองไม่มีอวัยวะเพศเหมือนเด็กชาย คิดว่าแม่เป็นคนที่ทำให้ตนไม่มีอวัยวะเพศเหมือนเด็กชายจึงโกรธและเกลียดแม่และอิงนาผู้ที่มีอวัยวะเพศชาย เด็กผู้หญิงจึงเกิดกลไกการปรับตัวให้เปลี่ยนมารักพ่อเพราะพ่อมีอวัยวะเพศที่ตนปรารถนา ขณะเดียวกันเด็กก็รู้ว่าพ่อแม่รักกัน จึงปรับตัวจากที่โกรธเกลียดแม่มาเป็นรักแม่และทำตัวให้เหมือนแม่ เลียนแบบแม่เป็นแบบฉบับที่เรียกว่า “ผู้หญิง” เพื่อให้พ่อรัก รักพ่อ อยากมีอวัยวะเพศเหมือนพ่อ และมีความรู้สึกผูกพันกับแม่แบบผู้ชาย เมื่อโตขึ้นจึงแสดงพฤติกรรมโดยการพยายามแสวงหาผู้หญิงที่เธอรักแบบผู้ชาย (พิมลมาส แสงศักดิ์, 2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21)

3. ปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม แยกเป็นหลายประการดังนี้

3.1 การเลี้ยงดูในครอบครัว

ลักษณะการเลี้ยงดูที่จะมีผลต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของเด็ก เช่น บิดามารดา เลี้ยงดูแบบห่างเหิน ไม่แสดงความรักต่อลูก มีความขัดแย้งกับลูกอยู่เสมอ ปฏิบัติกับลูกสาวเหมือนลูกชายหรือปฏิบัติกับลูกชายเหมือนลูกสาวทำให้เด็กสับสนในเรื่องเพศของตนเอง บิดามารดา เลี้ยงดูลูกแบบปกป้องมากเกินไป บิดามารดาร์กลูกไม่เท่ากันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างลูกๆ ไม่ดี เกิดการอิจฉาริษยาแก่งแย่งกันในหมู่พี่น้อง บิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือกว่า การเลี้ยงดูลูกแบบมีกรอบระเบียบเคร่งครัดมากเกินไป ครอบครัวมีแต่บิดาหรือมารดาดูแลเพียงลำพังคนเดียว (พิมลมาส แสงศักดิ์, 2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21)

พวกกร่วมเพศเกิดจากการเลี้ยงดูด้วยการใช้ระบบเผด็จการ หรือมีแม่ให้ความปกป้องลูกมากเกินไป หรือมีความอิจฉาริษยาลูกจึงกีดกันลูกจากพ่อ ประกอบกับพ่อห่างเหินไม่ให้ความรักและไม่เป็นแบบอย่างของผู้ชายสำหรับลูก ทำให้เด็กผู้ชายเกิดความกลัวรักต่างเพศหันไปหาความรักจากผู้ชายซึ่งไม่เคยได้รับจากพ่อของตน (พิมลมาศ แสงศักดิ์, 2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21) รักร่วมเพศในผู้หญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อ มีแม่ที่ไม่ให้ความอบอุ่นและได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยอมรับจากครอบครัว เด็กผู้หญิงจึงเที่ยวแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน (รัจรี นพเกตุ, 2542: 89)

คนที่เป้นพ่อแม่เมื่อมีลูกก็มักจะอบรมเลี้ยงดูให้ได้ดังที่ใจปรารถนา จนถึงบางครั้งพ่อแม่บางคนต้องเปิดตำราเลี้ยงดู แต่พ่อแม่บางคนก็ไม่ทราบว่าการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนนั้นมีส่วนทำให้ลูกหักเหหรือผิดธรรมชาติโดยร่างกายเป็นหญิงแต่ใจเป็นชาย หรือร่างกายเป็นชายแต่ใจเป็นหญิงดังจะเห็นในสังคมปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านอกจากสภาพแวดล้อมแล้ว การอบรมเลี้ยงดูย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถทำให้การพัฒนานุคลิกภาพของเด็กเป็นไปในทิศทางใด (สิริกร รุ่งบุญคง, 2547 อ้างถึง บุญเรือน ทองปิ่น, 2534: 174-175)

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือเป็นบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิงและนอกจากการอบรมเลี้ยงดูแล้ว พฤติกรรมมนุษย์ “หญิงรักหญิง” นั้น มาจากความสัมพันธ์ระหว่างระบบชีววิทยา (Biological System) พันธุกรรมและสรีระวิทยา อวัยวะ เนื้อเยื่อ เซลล์ ฯลฯ และระบบจิตวิทยา (Psychological System) การคิดการเข้าใจอารมณ์ แรงจูงใจ ฯลฯ รวมทั้งระบบสังคม (Social System) กลุ่มคนที่ใกล้ชิด ชุมชน ครอบครัว (พวงเพชร สุรัตนวิกุล, 2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20)

นัยน์ปพร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60, 63) ได้กล่าวถึงแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันดังนี้

1. ในด้านการเลี้ยงดูจะเป็นการปกป้องลูกมากเกินไป ได้รับการทูลนอมมากเกินไปจากแม่ พ่อของเด็กมักดู เฝ้าระวังและห่างเหินลูก ซึ่งจะมีผลต่อเด็กที่หัวอ่อนและยอมตามพ่อ

2. เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่พ่อแม่มีบทบาทและบุคลิกไม่เหมาะสมกับเพศของตน

3. พ่อแม่ที่ต้องการให้ลูกมีเพศตรงข้าม

4. เด็กอยู่ในครอบครัวที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หรือเด็กมีความพึงพอใจหรือใกล้ชิดอยู่ในกลุ่มเพศเดียวกัน เช่น เด็กที่อยู่โรงเรียนชายล้วน หญิงล้วน

5. เด็กที่ครอบครัวแตกแยก ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว

6. เด็กที่อยากลอง เมื่อลองแล้วก็อาจติด

นอกจากวิธีการเลี้ยงดูแล้ว การขาดพ่อ หรือขาดแม่ หรือบุคลิกภาพของพ่อแม่ก็ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการทำให้ลูกมีพฤติกรรมเป็นหญิงรักหญิงด้วย เช่น การเป็นทอม ดี เกิดจากการที่มีแม่หรือไม่มีแม่ (สุริยเดว ทรีปาตี, มปป.) หรือเกิดจากการที่พ่อมีความก้าวร้าวมากๆ และลูกสาวเกิดอยากจะทำป้อมแม่จึงวางตัวเป็นผู้ชายให้ดูเข้มแข็ง (กัมปนาท ดันสิบลบุตรกุล, มปป.) รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเกลียดกลัวความก้าวร้าวของผู้ชายซึ่งเห็นตัวอย่างของพ่อ เจตคติทางลบต่อชีวิตคู่แบบรักต่างเพศของพ่อแม่และญาติพี่น้อง การไม่ประทับใจในบทบาทผู้หญิงของแม่ซึ่งอ่อนแอที่เป็นผู้ยอมตามโดยคุณวิไรศักดิ์ศรี และไม่สามารถเป็นที่พึ่งของลูกๆ ตลอดจนการผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายครั้งแล้วครั้งเล่า (สุวัทนา อารีพรรค, 2550: 106)

3.2 สังคมและวัฒนธรรม

พิมลมาศ แสงศักดิ์ (2545 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 19-21) สรุปสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่มาจากสังคมและวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลเพศเดียวกันต้องพักอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก เช่น ในกรมทหาร ในหอพักหญิงที่แยกกันเป็นสัดส่วนหรือในสถานกักกัน เรือนจำ เหล่านี้อาจจะทำให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับบุคคลว่ามีความรู้สึกหมกมุ่นในกามารมณ์ การชอบในเพศรส หรือคิดเพื่อฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศและมองตนเองอย่างไร

2. ประสบการณ์ไม่ดีกับเพศตรงข้ามเกิดความผิดหวังกับเพศตรงข้าม และหันไปมีความสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน

3. ในยุคที่การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างไกลมีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันอย่างหลากหลายทั้งในแง่ของศิลปะบันเทิง บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เช่น ดารา นักแสดง นักร้อง นักพูด มีการนำเสนอทั้งในรูปแบบของภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และเครือข่ายการสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ เหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้และการเลียนแบบกันขึ้น ในกลุ่มวัยรุ่นจะนิยมชมชอบว่าเป็นความทันสมัย อยากทดลองกระทำดูบ้าง และนำไปสู่การมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อยๆ

4. ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ต้องการแลกเปลี่ยนจากการยอมมีเพศสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสเนียมทางเพศของมนุษย์ในสังคมมีหลายประการ เช่น ปัจจัยด้านชีววิทยา พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ สภาวะแวดล้อม และประสบการณ์ชีวิตโดยเฉพาะช่วงที่มีการพัฒนาของจิตใจในเรื่องเพศ (Psychosexual Development) (ณัฐยานัน ศรีพุทธสมบูรณ์, 2552: 166)

รูปแบบพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

ปัทมิกา จันทรปรณิก (2550: 30) สรุปรูปแบบพฤติกรรมรักร่วมเพศไว้ 6 ประเภทคือ

ประเภทแรก คือ ประเภทประกาศตัว เป็นบุคคลที่เห็นได้ชัดโดยจะแสดงลักษณะที่ตรงข้ามกับเพศของตนในด้านการแต่งกายและกิริยาท่าทาง ผู้หญิงก็มักจะแต่งกายเหมือนผู้ชายหรือแสดงท่าทางแบบผู้ชาย

ประเภทที่สอง คือ ประเภทสั่นหวั่นและรักทั้งสองเพศ เป็นบุคคลที่แต่งงานหรือใช้ชีวิตตามแบบคนทั่วไปในสังคม แต่มีความต้องการรักร่วมเพศแอบแฝงอยู่จึงต้องตอบสนองความต้องการแบบรักร่วมเพศของตนตามสถานที่สาธารณะ และปกปิดพฤติกรรมนี้กับคู่แต่งงานของตน

ประเภทที่สาม คือ ประเภทซ่อนตัว เป็นบุคคลที่ซ่อนความเป็นรักร่วมเพศของตน เพื่อที่จะดำรงสถานภาพในสังคมของตนไว้ เพราะกลัวว่าจะถูกค้นพบและถูกกลั่นแกล้งหรือต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงของตนในสังคม

ประเภทที่สี่ คือ ประเภทยอมรับ บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วจะมีอายุมากขึ้น พยายามที่จะมีสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ขาของตน อาจจะดำรงชีวิตแบบสามีภรรยากับคู่ขาของตน

ประเภทที่ห้า คือ ประเภทสภาวะบีบบังคับ เป็นพวกที่หาทางออกให้ความต้องการทางเพศด้วยการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศต่างๆ ที่ไม่มีพื้นฐานการเป็นรักร่วมเพศอย่างล้าลึก เพราะอยู่ในสถานการณ์บางอย่าง เช่น สถานันที่แยกชายและหญิง ได้แก่ ลูก หรือโรงเรียนประจำ พวกนี้เมื่อกลับสู่สภาพปกติมักจะเลิกมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

ประเภทที่หก คือ รักร่วมเพศโสเภณี เป็นพวกที่ยอมมีสัมพันธ์รักร่วมเพศที่เป็นผู้ใหญ่มากว่าตนเพื่อเงิน ค่าจ้าง หรือรางวัลอื่นๆ

จากรูปแบบพฤติกรรมรักร่วมเพศที่กล่าวมาได้แสดงถึงลักษณะการแสดงออกและการเปิดเผยตัวเองในรูปแบบที่แตกต่างกันของคนรักร่วมเพศ มีทั้งการประกาศตัวแสดงออกว่าตนเป็นรักร่วมเพศ การเก็บความรู้สึกไม่สามารถเปิดเผยหรือแสดงออกได้ รวมทั้งสภาวะหรือสถานการณ์ที่บีบบังคับให้บุคคลกลายเป็นรักร่วมเพศแบบไม่มีทางเลือก ซึ่งเป็นการอธิบายที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ถึงสาเหตุและภูมิหลังของบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศได้

กระบวนการเปิดเผยตัวเอง

Coleman (1982 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 24-26) ได้เสนอกรอบการวิเคราะห์และพัฒนาการ 5 ขั้นตอนของบุคคลผู้ชอบเพศเดียวกันเพื่อแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงมโนทัศน์แห่งตนที่เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่น และวัยรุ่นใหญ่รวมถึงกระบวนการเปิดเผยตัวเองมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนเปิดเผยตัวเอง (Pre-coming out)
2. ขั้นเปิดเผยตัวเอง (Coming-out)
3. ขั้นการค้นคว้า (Exploration)
4. ขั้นมีสัมพันธ์ฉันคนรักเป็นครั้งแรก (First-relationship)
5. ขั้นบูรณาการ (Integration)

ปรากฏการณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีกระบวนการและขั้นตอนดังนี้

1. **ขั้นก่อนเปิดเผยตัว** เป็นกระบวนการก่อนที่จะเกิดความสำนึกในการตระหนักถึงเอกลักษณ์ชอบเพศเดียวกัน บุคคลผู้ชอบเพศเดียวกันนี้จะมีความรู้สึกบางประการเกี่ยวกับเอกลักษณ์ประจำเพศของเขา แต่ได้จับได้ไม่ให้ความรู้สึกเช่นนี้เกิดขึ้นบ่อยๆ เขายังคงไม่ยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้รักเพศเดียวกันอย่างแน่อน ทำให้มีความรู้สึกห่อเหี่ยวมีมโนทัศน์แห่งตนในด้านลบ มองตนเองเช่นเดียวกับที่สังคมให้ภาพผู้รักเพศเดียวกันไว้ คือ เป็นคนประหลาด เป็นคนเจ็บป่วย เป็นพวกไร้ศีลธรรมและเก็บกดมีความรู้สึกว่าตนเองถูกปฏิเสธจากสังคม และได้ยินได้ฟังเพื่อนหรือคนในครอบครัวพูดถึงการรักเพศเดียวกันในด้านลบ กลายเป็นความรู้สึกที่เก็บอยู่ลึกๆ ในตัวเขาและเพื่อป้องกันการถูกปฏิเสธจากสังคม เขาจะพยายามปิดรูปการเกี่ยวกับการชอบบุคคลเพศเดียวกันนี้ไว้มิให้คนอื่นรู้โดยการอำพรางหรือสะกดกั้นความรู้สึกนี้ไว้

2. **ขั้นเปิดเผยตัวเอง** ที่จุดนี้บุคคลจะหยุดการต่อสู้กับตนเอง แล้วเริ่มต้นไถ่เกียหรือสร้างความสงบให้แก่เรื่องทางเพศของตนเอง การยอมรับกับตนเองเป็นพัฒนาการแรกเริ่มของขั้นเปิดเผยตัว เมื่อความรู้สึกเกี่ยวกับเอกลักษณ์ชอบบุคคลเพศเดียวกันของเขาจะถูกบ่งบอกและรับรู้โดยตัวของเขาเองแล้ว เขาจะบอกให้คนอื่นๆ เช่น เพื่อนได้รู้ต่อไป กระบวนการนี้มีได้หมายถึงการเปิดเผยให้คนทั่วไปได้รู้ว่าตนเองเป็นผู้รักเพศเดียวกัน แต่ที่สำคัญคือการตระหนักโดยตรง และสามารถบอกความจริงนี้กับคนบางคนได้ การได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากการเปิดเผยความจริงนี้ ส่งผลกระทบบที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อผู้รับเพศเดียวกันเพราะเป็นครั้งแรกที่เขายอมรับรู้ว่าเขาเป็นใคร สำหรับผู้ที่ได้รับการยอมรับจากการเปิดเผยเอกลักษณ์ใหม่แล้ว ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับ

ตนเองในแง่ที่จะถูกสร้างขึ้น ความภาคภูมิใจในตนเองก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ทำให้เขาสามารถบอกให้คนอื่นได้รู้ถึงเอกลักษณ์ที่แท้จริงของเขาได้มากขึ้น นำไปสู่การสร้างความรู้สึกลึกซึ้งเกี่ยวกับตนเองในแง่ดีได้ต่อไป ในทางตรงข้ามผู้ที่ได้รับการปฏิเสธอาจทำให้ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองถูกทำลายไป หรืออาจหวนกลับไปสู่ขั้นก่อนการเปิดเผยตัวเพราะเกิดความเชื่อว่าไม่มีใครยอมรับความจริงเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของเขา เขาจะปกปิดความจริงนี้กับทุกๆ คนในอนาคต โดยมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบเป็นสิ่งช่วยเสริมความคิดความเชื่อของเขา

โดยทั่วไปพ่อแม่ สมาชิกในครอบครัว เพื่อนสนิทเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในด้านดีหรือไม่ดี ผู้รักเพศเดียวกันจึงต้องคิดอย่างหนักกับการที่จะเปิดเผยความจริงของเอกลักษณ์ให้ใครบางคนได้รู้ การได้รับการตอบสนองในทางที่ดีจากเพื่อนสนิทจะมีความหมายยิ่งกว่าปฏิกิริยาจากคนแปลกหน้าอื่นๆ แต่ผู้รักเพศเดียวกันบางคนก็อาจหลีกเลี่ยงที่จะบอกเพื่อนสนิทของเขาแล้วเสาะหาการยอมรับจากกลุ่มคนรักเพศเดียวกันด้วยกัน

3. ขั้นค้นคว้า คือการค้นคว้าและทดสอบเอกลักษณ์ทางเพศที่ได้มาใหม่ ในขั้นนี้ผู้รักเพศเดียวกันจะติดต่อกับเกี่ยวข้องกับชุมชนของคนรักเพศเดียวกัน รวมทั้งค้นคว้าเกี่ยวกับวิถีทางในการที่จะพบปะกับผู้อื่นๆ เขาจะเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสนใจและมีเพศสัมพันธ์กับคนรักเพศเดียวกัน และจะพัฒนาความดึงดูดใจต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางเพศและทางสังคมอันเป็นที่ต้องการเพื่อให้แบบแผนชีวิตเช่นนี้ในวัยผู้ใหญ่ของเขามีความมั่นคงมากขึ้น

เมื่อผู้รักเพศเดียวกันพัฒนาเอกลักษณ์จนถึงขั้นที่เขามองตนเองว่าเหมาะสมที่จะรักและได้รับความรักในลักษณะเช่นนี้แล้ว เขาก็พร้อมที่จะเข้าสู่การมีความสัมพันธ์ฉันคนรักเป็นครั้งแรกต่อไป

4. ขั้นมีสัมพันธ์ฉันคนรักครั้งแรก ขั้นนี้ผู้รักเพศเดียวกันจะเป็นผู้มีความปรารถนาในความสัมพันธ์ที่ยึดมั่นผูกพันต่อกันและต้องการความมั่นคงในความสัมพันธ์มากขึ้น รู้สึกได้ถึงความดึงดูดทางเพศและความสามารถของตนเอง มองตนเองว่าเป็นที่พึงประสงค์ในความสัมพันธ์แบบนี้ การได้ใกล้ชิดสนิทสนมกับคนรักเป็นความต้องการเบื้องต้นที่จะทำให้บรรลุนิติสัมพันธ์ในขั้นนี้

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์นี้ไม่ยั่งยืน คือ ความใหม่ต่อความสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้คนรักเพศเดียวกันไม่อาจมั่นใจได้อย่างเต็มที่ว่าความสัมพันธ์ของตนเองจะดำเนินไปได้ เนื่องจากคำเล่าลือในสังคมที่ว่าความสัมพันธ์ของคนรักเพศเดียวกันมักจะไม่มียั่งยืนเต็มไปด้วยการถูกปฏิเสธและเจ็บปวด จึงกลายเป็นการทำตามความเชื่อว่าเป็นเช่นนั้นและเป็นการทำลายตัวเองด้วยประกอบกับความต้องการอันแรงกล้าที่จะได้รับความใกล้ชิดสนิทสนมแต่ไม่อาจทำให้ความสัมพันธ์นี้ดำเนินไปได้ จึงทำให้ความสัมพันธ์ของคนรักในครั้งแรกมักเป็นไปในลักษณะความรุนแรง แสดงความเป็นเจ้าของและขาดความไว้วางใจ คนรักของเขาเริ่มรู้สึกอึดอัด และรู้สึกว่าการจำกัดให้ต้องทำตามข้อเรียกร้องของความหวังของบุคคลผู้เป็นคนรักเพศเดียวกันจึงพยายามยืนยันความเป็นอิสระในชีวิตเขา ยิ่งกว่านั้นความรู้สึกเหล่านี้ยังเป็นสาเหตุทำให้ความสนใจทางเพศของคนรักที่มีต่อเพศเดียวกันที่เป็นคนรักหมดไปด้วย แต่กลับไปเพิ่มความสนใจในกิจกรรมทางเพศกับคนอื่น ความสัมพันธ์จึงจบลงด้วยความลำบากยุ่งยาก

หลังจากนี้สิ้นสุดความสัมพันธ์ครั้งแรกลง คนรักเพศเดียวกันจะดำเนินแบบแผนความสัมพันธ์ในลักษณะชอบทำลายต่อไป หรือในทางตรงข้ามความสัมพันธ์ของพวกเขาอาจจะก้าวหน้าไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่และเข้มแข็งกว่าเดิม เมื่อเขาตระหนักได้ว่าการคาดหวัง การแสดงความเป็นเจ้าของและการขาดความไว้วางใจในคนรักทำให้ความสัมพันธ์ถูกทำลายไป ความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นผู้ใหญ่ควรอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจและความเป็นอิสระของทั้งสองฝ่าย ความก้าวหน้าในความสัมพันธ์เช่นนี้มีความสำคัญคือทำให้เอกลักษณ์ที่ก่อรูปขึ้นมาใหม่ดำเนินต่อไปได้และสร้างการยอมรับตนเองต่อไป ความมั่นคงในความสัมพันธ์ของคนรักดังที่ปรารถนา และความใกล้ชิดสนิทสนมที่เพิ่มมากขึ้นช่วยให้ได้รับชัยชนะต่อความยากลำบากของขั้นนี้ได้ คนรักเพศเดียวกันจึงก้าวไปสู่ขั้นของการมีบูรณาการทางเอกลักษณ์ของเขา

5. **ขั้นบูรณาการ** ผู้รักเพศเดียวกันมักจะประสบความสำเร็จในขั้นตอนนี้เพราะเขามีความเชื่อมั่นว่าเขาเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะธำรงความยึดมั่นผูกพันแห่งความสัมพันธ์อันยาวนานนี้ไว้ ทำให้ความรู้สึกเป็นเจ้าของและความอิจฉาริษยาน้อยลง มีการเตรียมพร้อมทางด้านจิตใจสำหรับการถูกปฏิเสธจากสมาชิกเพศเดียวกันว่าเป็นธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ความเสียใจจากการถูกปฏิเสธจะเป็นไปในลักษณะที่ผิดปกติไม่มีความยุ่งยากลำบาก เช่น การจบลงของความสัมพันธ์ของคนรักในครั้งแรกไม่มีความทรมานทางจิตใจเพราะเขามีเอกลักษณ์ที่มีบูรณาการแล้ว

จากกรอบการวิเคราะห์กระบวนการเปิดเผยตัวเองของบุคคลที่ชอบเพศเดียวกันได้แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นของการเปิดเผยตัวเองที่เริ่มต้นจากการรับรู้ว่าตนเองชอบเพศเดียวกันแต่ยังไม่เปิดเผย จนกล้าเปิดเผยพร้อมแสดงออกถึงการทำทางว่าชอบเพศเดียวกันจนพัฒนาไปสู่การมีคนรัก และมีเพศสัมพันธ์กับคนรักขั้นนี้เรียกขั้นนี้สัมพันธ์ขั้นคนรักครั้งแรก ถ้าความสัมพันธ์ครั้งนี้ได้รับการยอมรับและมั่นคงความสัมพันธ์ก็จะยืนยาวแต่ถ้าต้องจบสิ้นลง อาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นการทำลายหรือถ้าเปลี่ยนแปลงในทางบวก ความรักของคนชอบเพศเดียวกันก็จะเริ่มขึ้นใหม่ซึ่งความสัมพันธ์ครั้งนี้จะมั่นคงและยืนยาวกว่าเดิมเรียกว่าขั้นบูรณาการ ในขั้นนี้คนชอบเพศเดียวกันจะเข้มแข็งด้านจิตใจและโตเป็นผู้ใหญ่กว่าครั้งก่อนและพร้อมจะถูกปฏิบัติจากคนชอบเพศเดียวกันและถือว่าการถูกปฏิบัติเป็นเรื่องธรรมชาติ

แบบแผนการเข้าสู่การนิยามตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ

Weinberg (1978 อ้างใน ประภาพรณ วงศาโรจน์, 2532: 26-28) ได้ศึกษาเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศที่เป็นอยู่และการเป็นผู้รักร่วมเพศพบว่ามีปรากฏการณ์ที่เด่นชัด 3 ลักษณะคือ

1. การเริ่มสงสัยตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Suspected himself to homosexual : S)
2. การประทับตราตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Labelled self as homosexual : L)
3. การเริ่มมีกิจกรรมในลักษณะของรักร่วมเพศ (Engaged in activity : E)

แบบแผนการเข้าสู่การนิยามตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศมี 3 ลักษณะแบ่งเป็น 4 รูปแบบคือ

1. S-----L ----- E
2. E-----S----- L
3. E-----L
4. S-----E----- L

แบบที่ 1 คือ S-----L-----E

หมายถึง กระบวนการที่เริ่มต้นด้วยการที่บุคคลเริ่มมีความสงสัยตนเองว่าอาจจะเป็นผู้รักร่วมเพศ เช่น เขาอาจจะรู้สึกชอบในสิ่งที่ผู้หญิงชอบและการรับรู้ต่างๆ โดยเฉพาะการมองของจิตแพทย์นำไปสู่การสรุปเชื่อแน่ว่าตนเป็นผู้รักร่วมเพศ แม้ว่าจะยังไม่เคยมีกิจกรรมทางเพศมาก่อนหน้านี้ ภายหลังจากการให้นิยามตนเองเช่นนี้แล้วจึงเริ่มเข้าสู่การมีจินตนาการและความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศ

แบบที่ 2 คือ E-----S-----L

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มมีกิจกรรมความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้อื่นโดยไม่ได้คิดอะไรมากกว่านั้น ต่อมาการเรียนรู้และให้คำนิยามจากบริบททางสังคมทำให้เขาเริ่มสงสัยพฤติกรรมที่ผ่านมาของตัวเองว่าจะจัดเป็นผู้รักร่วมเพศได้หรือไม่ ในที่สุดเขาก็มองตนเองและให้คำนิยามแก่ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศโดยสมบูรณ์

แบบที่ 3 คือ E-----L

หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเมื่อเคยมีกิจกรรมที่เป็นความสัมพันธ์ทางเพศเดียวกันแล้วสรุปกับตนเองได้โดยไม่ต้องสงสัยว่าตนเองเป็นพวกรักร่วมเพศ ในกรณีนี้เป็นไปได้ว่าคำนิยามของจิตแพทย์ การประทับตราจากผู้อื่นที่ให้ความหมายต่อพฤติกรรมทำนองนี้ว่าเป็นผู้รักร่วมเพศจะเป็นสิ่งที่ช่วยชี้ให้บุคคลได้เห็น ได้เรียนรู้ ความหมาย ความเชื่อนั้น และรับไว้แก่ตนเอง

แบบที่ 4 คือ S-----E-----L

หมายถึง กระบวนการที่เริ่มด้วยการที่บุคคลมีความสงสัยว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไร อาจจะด้วยความอยากรลอง ทำให้ผลักดันตนเองเข้าสู่การมีกิจกรรมทางรักร่วมเพศ จากนั้นอาจพบว่าสิ่งที่ทำนี้เป็นความชอบที่ตนอยากเป็นจึงยอมรับตนว่าเป็นผู้รักร่วมเพศต่อมา

ประเภทของหญิงรักหญิง

พฤติกรรมหญิงรักเพศเดียวกันคนทั่วไปมักคุ้นหูและเรียกกันว่า “หญิงรักหญิง” หรือ “หญิงรักร่วมเพศ” ผู้วิจัยได้รวบรวมคำที่ใช้เรียกแทนตัวบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงไว้ดังนี้

ในภาษาไทยมีคำเรียกคนรักเพศเดียวกันที่เป็นผู้หญิงว่า หญิงรักหญิง ซึ่งมักเรียกกันว่า ทอม ที่มาจากคำว่า ทอมบอย และดี ที่มาจากคำว่า เลดี้ ในภาษาพูดแบบอเมริกันร่วมสมัยนั้น ผู้หญิงประเภทแบบ ทอม อาจจัดอยู่ในพวก “บุช” (Butch) หรือ “แดรก คิงส์” (Drag-Kings) ส่วนดึ้นั้นเรียกกันว่า “เฟม” (Femme) เมื่อเปรียบเทียบคำว่า ทอม ที่มักใช้แทนคำว่า เลสเบียน กับคำนิยามที่เรียกผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน ซึ่งจะพบว่าในภาษาไทยจะมีข้อจำกัดทางภาษาในความสัมพันธ์แบบผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันมากกว่า อีกทั้งความสัมพันธ์แบบผู้หญิงรักเพศเดียวกันนั้นจะมีลักษณะที่ถูกกดทับและถูกกลั่นกรอง จะเห็นได้จากความสัมพันธ์แบบนี้จะถูกปฏิเสธด้วยการทำให้เป็นเพียงเรื่องของความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน และทั้งๆ ที่ความสัมพันธ์นี้มีส่วนผสมของความรักที่ถูกมองว่าเป็นเรื่องอันตราย ความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิงกับผู้หญิงนั้นจึงไม่มีวันยินยอมให้มีอิทธิพลเหนือหน้าที่และความรับผิดชอบทางสังคมของผู้หญิงที่ต้องเป็นแม่และภรรยา (กาญจนา แก้วเทพ, 2547 อ้างใน สายทิพย์ เวียงมูล, 2549: 34)

ทอม คำว่า “ทอม” นั้นย่อมาจาก ทอมบอย (Tomboy) หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัว แต่งผม แสดงกิริยาท่าทางและทำตัวเหมือนผู้ชาย เช่น แต่งกายด้วยกางเกง เสื้อยืด เสื้อเชิ้ต มีบุคลิกห้าว เข้มแข็ง เป็นผู้นำ การแสดงบทบาททางเพศนั้นจะรับบทบาทเป็นผู้กระทำเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศ (สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67) มีความก้าวร้าวทางเพศ มีลักษณะบางอย่างที่เกี่ยวกับ “การต่อต้านผู้หญิง” และมีทอมจำนวนไม่น้อยที่ปฏิเสธสถานภาพเป็นวัตถุแบบผู้หญิงจนถึงกับปฏิเสธที่จะเป็นฝ่าย “ยอมให้ทำ” ในกิจกรรมทางเพศ (วิลาสินี พิพิธกุล, 2547: 119)

ประมาณ 5-6 ปีที่ผ่านมา เริ่มมีการใช้คำว่า ทอมทูเวย์ เกิดขึ้น เพราะเริ่มเข้าใจว่า ทอมก็เป็นผู้รับในกิจกรรมทางเพศได้ไม่ใช่รุกอย่างเดียว ทอมวันเวย์ และ ทอมทูเวย์ คล้ายๆ กับคำที่บัญญัติขึ้นจากพฤติกรรมของทอมที่เปลี่ยนไปตามบทบาทหรือกิจกรรมบนเตียง ทอมวันเวย์ (Tom 1 Way) คือ ทอมตามความเข้าใจที่ว่าไม่เปิดเผยร่างกายของตนให้กับคู่นอน เป็นทอมที่มีจุดยืนแน่นชัด แต่สำหรับทอมทูเวย์ (Tom 2 Ways) ก็คือ ทอมที่เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและรับ เป็นมิติหนึ่งที่ปรับ

สภาพไปตามความต้องการ และเป็นการเลื่อนไหนดในพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งปัจจุบันทอมก็สามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนที่มีลักษณะเดียวกันหรือเป็นคู่ “ทอม-ทอม” ได้อีก สังคมหญิงรักหญิงตอนนี้เพิ่มทอมรักทอมเข้าไปด้วยแล้ว ทอมจึงไม่ใช่ฝ่ายกระทำเพียงอย่างเดียวเป็นฝ่ายรับก็ได้ (จุฑาประกาย, 2548)

ดี นั้นย่อมาจากคำว่า “เลดี้” (Lady) หมายถึง ผู้หญิงที่ยอมเป็นคู่ควงและยอมให้ทอมปกป้องคุ้มครอง เล้าโลม กระตุ้นทางเพศ บางคนอาจไม่ต้องการความสุขทางเพศโดยตรงเพียงแต่ต้องการความเอาใจใส่ ความเข้าใจ หรือความรักที่กำลังแสวงหาอยู่ จากลักษณะภายนอกจะมองไม่เห็นความแตกต่างของดีกับผู้หญิงอื่นๆ สิ่งที่แตกต่างกันจากหญิงทั่วไปของดีมีเพียงเรื่องเดียวคือมีคนรักเป็นทอม ดีจะแสดงบทบาทของการเป็นผู้ถูกกระทำเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศ ความเป็นดีจะเกิดชัดเจนเมื่อมีคู่รักเป็นทอม นั่นคือหากผู้หญิงคนเดิมมีคนรักเป็นผู้ชายสังคมกว้างจะไม่เรียกเธอว่าดี หรือหากผู้หญิงคนหนึ่งเป็นคู่รักกับทอมผู้หญิงคนนั้นจะถูกเรียกว่าดีทันทีแม้เธอจะไม่นิยามตนเองว่าดีก็ตาม (สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67) “ดี” มีลักษณะแบบผู้หญิงเท่านั้นที่ยอมรับกันได้ว่ายังมีความเป็นผู้หญิงปกติอยู่บ้าง แต่ผู้หญิงกลุ่มนี้ก็ยังคงถูกมองด้วยความสงสัยไม่ไว้วางใจและถูกปฏิบัติอย่างรุนแรงเมื่อปรากฏชัดว่าพวกเธอถอนตัวออกจากความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ (วิลาสินี พิพิธกุล, 2547: 119)

เมื่อมีทอมวันเวย์ ทอมทุเวย์แล้ว ดีจึงมีทั้งวันเวย์และทุเวย์ ในความหมายเดียวกัน แต่คำเหล่านี้นำไปใช้กันไม่แพร่หลาย เพราะการแบ่งแยกความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงภายใต้ความหมายของคำว่า ทอม-ดี ยังคงตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าความสัมพันธ์ของคนรักเพศเดียวกันจำเป็นต้องเลียนแบบบทบาทของ หญิง-ชาย ซึ่งถูกยกให้เป็นความสัมพันธ์ที่เป็นมาตรฐานหรือเป็นธรรมชาติ ทั้งที่ในความเป็นจริงพฤติกรรมของหญิงรักหญิงนั้นปัจจุบันไม่จำเป็นต้องมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสวมบทบาทเป็นผู้ชาย (จุฑาประกาย, 2548)

เลสเบี้ยน (Lesbian) คำว่า เลสเบี้ยนในเมืองไทยบางกลุ่มคนให้นัยยะของความหมายที่เป็นไปในทางลบ หมายถึง หญิงรักเพศเดียวกันที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศมากกว่าเรื่องอื่นๆ และอีกนัยยะความหมายหนึ่ง คือ หญิงรักเพศเดียวกันที่ไม่มีความแตกต่างภายนอกแบบทอมกับดี รวมทั้งไม่มีการแบ่งบทบาทเฉพาะในความสัมพันธ์ทางเพศ คือ สามารถเปลี่ยนบทบาทของการเป็นผู้กระทำและผู้ถูกกระทำได้ เลสเบี้ยนแบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ “เลส-คิง” และ “เลส-ควีน”

คำว่า เลส ย่อมาจากคำว่า เลสเบี้ยน เลสคิงจะมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นในเรื่องบทบาทในความสัมพันธ์ทางเพศที่เป็นฝ่ายกระทำ ส่วน “เลส-ควีน” จะเป็นฝ่ายถูกกระทำเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศ (สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67)

เมื่อกล่าวถึงความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง คนในสังคมส่วนใหญ่มักคุ้นเคยกับผู้หญิงสองคนที่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีบุคลิกภาพหรือแสดงบทบาทความเป็นชาย (ทอม) ขณะที่อีกฝ่ายที่มีบุคลิกภาพหรือแสดงบทบาทความเป็นหญิง (ดี้) ซึ่งแท้จริงแล้วผู้หญิงรักเพศเดียวกันนั้นมีอัตลักษณ์ทางเพศสถานะที่แตกต่างหลากหลายมากกว่าแค่หญิงรักหญิงที่มีอัตลักษณ์เป็น “ทอม” กับ “ดี้” และคู่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงก็ไม่ได้มีแค่เฉพาะรูปแบบความสัมพันธ์แบบ “ทอม” คู่กับ “ดี้” เท่านั้น อาจจะมีคู่ที่เป็น “ทอมกับทอม” “ดี้กับดี้” หรือ “ผู้หญิงกับผู้หญิง” ที่ไม่ได้นิยามตนเองว่าเป็นทอมหรือเป็นดี้ (ที่มีศัพท์ใหม่ในอินเทอร์เน็ตนิยามกลุ่มนี้ว่า “เลส”) หรือคู่ความสัมพันธ์ในแบบอื่นๆ ที่ยังไม่มีคำเรียกก็ได้ (สุภาภรณ์ อัยภูมิมงคล และคณะ, 2554: 72)

ไม่ใช่แค่สังคมภายนอกเท่านั้นที่มองเห็นแค่ความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงภายใต้กรอบความสัมพันธ์แบบ ทอม-ดี้ ภายในกลุ่มหญิงรักหญิงเองหลายคนก็ได้รับเอารูปแบบการนิยามความเป็นตัวตนภายใต้กรอบการแบ่งบทบาทเช่นนี้ในความสัมพันธ์เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามปัจจุบันหญิงรักหญิงรุ่นใหม่ที่ติดต่อสื่อสารกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตก็เริ่มคุ้นเคยกับคำว่า “เลส” มากขึ้น โดยเข้าใจว่าเป็นคำศัพท์ที่ใช้กับหญิงรักหญิงที่ไม่ได้นิยามตนเองเป็น ทอม หรือ ดี๊ ปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเรื่องเพศสถานะและเพศวิถีของหญิงรักหญิงเองไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับอิทธิพลจากการให้ข้อมูล และการสร้างค่านิยมในชุมชนหญิงรักหญิงในอินเทอร์เน็ต (สุภาภรณ์ อัยภูมิมงคล และคณะ, 2554: 72-73)

ปัจจุบันพบว่าผู้หญิงจำนวนไม่น้อยที่เคยมีคนรักเป็นผู้ชายหันมาคบกับทอมด้วยเหตุผลที่ว่าผู้หญิงมีความละเอียดอ่อน เอาใจใส่ และมีความเข้าใจซึ่งกันดี ในทางตรงกันข้ามทอมที่เคยมีคู่รักเป็นดี๊บางคนก็อาจมีความรู้สึกที่ดีต่อทอมจึงหันมาคบกับทอมด้วยกันแทน คำที่ใช้เรียกทอมที่คบกันก็คล้ายกับเลสเบี้ยนที่เรียกว่า เลสเบี้ยน-คิง และ เลสเบี้ยนควีน ส่วนทอมเรียกว่า ทอมเกย์-คิง และ ทอมเกย์-ควีน บทบาททางเพศก็คล้ายกับเลสเบี้ยนที่มีทั้งเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับตามสถานะที่เรียกหรืออาจสลับกันตามความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายก็ได้

ความสัมพันธ์ของเกย์และเลสเบี้ยน (Lesbian and Gay Relationships)

Schaefer (2004 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 126) ได้กล่าวถึงเด็กนักเรียนในวิทยาลัย อายุ 21 ปี เดิมโตมาจากครอบครัวที่มั่นคงและรักเขา เขายกย่องและให้เกียรติพ่อแม่ของเขาที่ถ่ายทอดจริยธรรมการทำงานที่แข็งแกร่งกับเขา ซึ่งเป็นลูกของกลุ่มเลสเบี้ยน วิถีชีวิตของเลสเบี้ยนและเกย์มีความหลากหลายมาก บางคนอยู่ยาวนาน และมีความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว บางคนอาจอยู่คนเดียวหรืออยู่กับเพื่อน บางคนอยู่ในความว่างเปล่าของการแต่งงานกับคนต่างเพศและบางคนก็ไม่ได้รับรู้ถึงความเป็นรักร่วมเพศของพวกเขา หลายคนอยู่กับลูกที่ติดมาจากการแต่งงานในอดีตหรือลูกที่รับเลี้ยง คู่เกย์และ เลสเบี้ยนเผชิญกับการกีดกันแบ่งแยกทั้งระดับกฎหมายและระดับปัจเจกบุคคล การที่พวกเขาไม่สามารถแต่งงานได้ทำให้พวกเขาไม่ได้รับสิทธิต่างๆ ตามที่คู่สมรสพึงได้รับ เช่น การจ่ายเงินประกันสังคม แม้ว่าพวกเขาคือว่าคู่ของพวกเขาคือครอบครัวเหมือนกับคนอื่นๆ แต่พวกเขามักถูกปฏิบัติราวกับว่าไม่ได้เป็นครอบครัว

เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนนี้ คู่เกย์และเลสเบี้ยนส่วนมากกำลังเรียกร้องสิทธิที่จะแต่งงานในขณะนี้ ในส่วนของนโยบายสังคมจึงพบประเด็นการโต้แย้งที่สูงขึ้นของการแต่งงานของเกย์

ครอบครัวเกย์และเลสเบี้ยน

Haralambos and Holborn (2004 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 126-127) กล่าวว่า ครอบครัวเกย์เป็นครอบครัวที่ขัดแย้งกับลักษณะครอบครัวสากล เพราะครอบครัวเกย์หรือเลสเบี้ยนไม่มีเพศ 2 เพศที่ต่างกัน มีการรับเลี้ยงเด็กซึ่งติดมาจากการสัมพันธ์ของความรักต่างเพศ การใช้เทคโนโลยีปลูกถ่ายเชื้อเกี่ยวกับการบริจาคอสุจิ หรือใช้บริการของผู้หญิงที่รับตั้งครรภ์ ส่วนมากเลสเบี้ยนมักมีลูกติดมากกว่าพ่อที่เป็นเกย์ เนื่องจากการยากที่เกย์จะได้รับอนุญาตให้ปกครองลูกหรือรับลูกไปเลี้ยง ครอบครัวมีลักษณะที่ถูกพิจารณาว่าเป็นครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ในสังคมตะวันตกส่วนมากคู่เกย์ไม่สามารถแต่งงานได้

การแต่งงานของเกย์และเลสเบี้ยน

Alex (2000 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 127) กล่าวถึงการแต่งงานของเกย์และเลสเบี้ยนว่าคู่เกย์และเลสเบี้ยนมีแนวโน้มอยู่ร่วมกันมากขึ้น บางประเทศการแต่งงานของพวกนี้ก็ถูกกฎหมาย เช่น เดนมาร์ก นอร์เวย์ ในขณะที่ในอเมริกายังไม่ยอมรับในเรื่องนี้ เมื่อหลายปีที่ผ่านมาหลาย ๆ เมืองได้อนุญาตการแต่งงานของคนเพศเดียวกันมากขึ้น พวกเกย์กับเลสเบี้ยนต้องการแต่งงานกับคนที่ตัวเองรัก แม้ว่าถูกห้ามโดยกฎหมายก็ตาม การแต่งงานของพวกเขามีทั้งแบบทางกฏและส่วนตัว ในทางสังคมวิทยาเห็นว่าการแต่งงานเป็นการช่วยกระชับความสัมพันธ์ของพวกเขามากขึ้น บางคนก็มีลูก ส่วนใหญ่เป็นลูกคิดรวมทั้งการรับเด็กมาเลี้ยงหรือให้การอบรมสั่งสอนพวกเขา คู่เกย์หรือเลสเบี้ยนเป็นคู่ที่มีความเท่าเทียมกันมากกว่าคู่หญิง-ชายที่มีบทบาทต่างกันตามเพศทำให้ชายเหนือกว่าหญิง

ส่วน James and Zander (1993 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 127-128) ได้กล่าวถึงคู่เกย์และเลสเบี้ยนเมื่อปี ค.ศ. 1977 ว่านับตั้งแต่ศตวรรษ ค.ศ. 1977 ได้มีการสำรวจคนอเมริกันว่าความสัมพันธ์แบบ Homosexual ควรมีการทำให้ถูกกฎหมายหรือไม่ ผลคือในปี ค.ศ. 1977 ปี ค.ศ. 1982 และในปี ค.ศ. 1985 ยังไม่มีผลแน่ชัดว่าคนส่วนใหญ่คิดอย่างไร แต่ในปี ค.ศ. 1986 และปี ค.ศ. 1987 เมื่อมีการค้นพบว่าโรคเอดส์เกิดจาก Homosexual 54% จึงไม่เห็นด้วยในการที่จะให้ถูกกฎหมาย ต่อมาในปี ค.ศ. 1989 ผู้ใหญ่ชาวอเมริกันจำนวน 47% บอกว่าความสัมพันธ์แบบ homosexual ระหว่างคนที่บรรลุนิติภาวะแล้วควรจะถูกกฎหมาย และชาวอเมริกันจำนวน 71% บอกว่าเกย์ควรมีโอกาสในการทำงานเท่ากับคนปกติซึ่งเป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นเพราะในปี ค.ศ. 1987 มีเพียง 5% เท่านั้น แต่ถึงแม้ว่าเกย์และเลสเบี้ยนจะสามารถเอาชนะการกีดกันทางเพศในด้านต่างๆ มาได้ แต่ความไม่เท่าเทียมกันก็ยังคงมีอยู่ซึ่งทำให้เกย์ไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างเปิดเผยได้ในสังคมของคนอเมริกัน

นอกจากนี้ James and Zanden (1993 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 127-128) ยังกล่าวว่าเกย์กับเลสเบี้ยนมีสิทธิ์ที่จะเลือกที่จะแสดงออกหรือไม่ก็ได้ เกย์กับเลสเบี้ยนจะอยู่แบบกระจัดกระจายหลายกลุ่มสามารถพบได้ในทุกอาชีพ ทุกศาสนา ทุกสีผิว บางคนก็แต่งงานแล้วมีลูกแล้วและใช้ชีวิตที่ไม่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่และคนส่วนใหญ่ก็ยอมรับ

James and Zanden (1993 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล, 2553: 127-128) สรุปว่าผู้ใหญ่ที่เป็น homosexual ที่รู้ตัวเองว่าเป็นจะไม่รู้สึกเสียใจในความเป็นเบนทางเพศของตน สามารถใช้ชีวิตทางเพศและทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพก็จะมีคามเครียดทางจิตน้อยกว่าคนที่ เป็น heterosexual อย่างไรก็ตามกลุ่มเลสเบี้ยนและ heterosexual จะให้ความสำคัญในเรื่องของความซื่อสัตย์มากกว่าคู่เกย์ที่จะสามารถทนต่อการที่คู่ของตัวมีซู้ได้ โดยรวมแล้วผู้ชายจะให้คำจำกัดความความซื่อสัตย์ว่าไม่ใช่การซื่อสัตย์ในเรื่องทางเพศ แต่หมายถึงการมีความผูกมัดของกันและกันมากกว่า ผู้ชายที่เป็นเกย์ส่วนใหญ่จะเลิกกันด้วยเหตุผลเรื่องเงินและการเข้ากันไม่ได้มากกว่าการนอกใจทางเพศ ผู้ชายที่เป็นเกย์จะมีการแบ่งปันหน้าที่ในบ้าน โดยขึ้นอยู่กับความสามารถและความชอบของแต่ละคน จะมีส่วนน้อยที่แบ่งกันตามหน้าที่ของสามีและภรรยา

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20-21) ได้เสนอทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไว้ดังนี้

ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory)

ทฤษฎีนี้เสนอว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศของเด็ก วัฒนธรรมในเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นบิดามารดาเป็นผู้ถ่ายทอดสู่บุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม เด็กชายจะถูกเลี้ยงดูแบบให้อิสระเสรีมากกว่าเด็กหญิง ยิ่งเติบโตเด็กชายจะยิ่งมีอิสระเสรีมากขึ้น และเมื่อถึงวัยผู้ใหญ่หรือวัยรุ่นหนุ่มสาวจะเห็นความแตกต่างในการแสดงออกทางเพศของชายและหญิงอย่างชัดเจน

ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันนี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมาก หากแต่ทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไม่เน้นการทดลองอย่างมีเงื่อนไข หากเจาะลึกลงไปไปที่การเลี้ยงดูของครอบครัว รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมอื่นๆ ที่อาจจะมียุทธพลต่อพฤติกรรมของเด็ก ในระยะแรกการเลี้ยงดูเด็กทารกของบิดามารดาจะยังไม่เห็นความแตกต่างในการแสดงออกของเด็ก จนเข้าสู่ระบบโรงเรียนแล้วเด็กจะมีปฏิกิริยาต่อครอบครัวทั้งทางบวกและทางลบ เช่น เด็กอาจเกิดความคิดว่าบิดามารดารักใคร่ตัวเด็กเพียงใด การโต้เถียงก้าวร้าวต่อบิดามารดาที่ดี หรือการเชื่อฟัง

เคารพรักบิดามารดาก็ดี ไม่ใช่เกิดเพราะสัญชาตญาณแต่อย่างใด หากเพราะการอบรมเลี้ยงดูของ บิดามารดาหรือครอบครัวเป็นสำคัญ (วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2546: 20)

ทฤษฎีบทบาทจำลองและรูปแบบทางเพศ (Role Modeling and Sex Typing Theory)

ความรู้ความเข้าใจทางเพศของคนเรานั้นจะถูกต้องหรือไม่เชื่อว่าบิดามารดาเป็นผู้ให้ หญิง มักจะลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากมารดาและชายลอกเลียนจากบิดา โดยเฉพาะชายจะมีความ ภาควมมีใจกับเพศชายอย่างมาก จะไม่เต็มใจทำงานประดิษฐ์แบบหญิง และจะรู้สึกอายมากถ้า ต้องไปทำงานหรือกิจกรรมที่ผู้หญิงควรจะทำมากกว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามารดามีอิทธิพลต่อบุตร มากกว่าบิดา ไม่ว่าจะเป็นบุตรชายหรือหญิงเนื่องจากมารดามักจะใกล้ชิดกับบุตรมากกว่า

เด็กจะสร้างบทบาทจำลองโดยอัตโนมัติภายหลังจากได้เก็บความคิดและรูปแบบของบิดา มารดาไว้แล้ว และเมื่อเด็กได้เรียนรู้เรื่องเพศของตนชัดเจนมากขึ้นแล้วพฤติกรรมของเด็กจะแปร่ง ขึ้น เด็กจะสร้างรูปแบบทางเพศได้ตามที่ตนต้องการ แต่ทั้งบทบาทจำลองและรูปแบบทางเพศของ เด็กยังไม่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ทางเพศ ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนหรือผู้ใหญ่มักจะเป็น เพราะครอบครัวให้ความรู้หรือประสบการณ์ทางเพศไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น รักร่วมเพศเกิด เพราะครอบครัวให้ความรู้หรือรูปแบบทางเพศผิดพลาด อาจทำให้ผู้มีประการณ์เป็นรักร่วมเพศมา กำหนดบทบาทจำลองทางเพศภายหลังก็ได้ (วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2546: 20-21)

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 21) สรุปว่าบทบาทจำลองทางเพศของเยาวชนเป็น การแสดงออกทางเพศ หรือบทบาททางเพศที่มีผลต่อการพัฒนารูปแบบพฤติกรรมทางเพศจะเป็น สามัญสำนึกไปเสียแล้ว อาจพบได้บ่อยครั้งว่าเด็กมีข้อขัดแย้งในรูปแบบทางเพศ ฉะนั้นเด็กอาจจะ แสวงหารูปแบบทางเพศที่เขาพึงพอใจ และแสดงพฤติกรรมอย่างนั้นเป็นชั่วครั้งชั่วคราวหรือรับ พฤติกรรมนั้นเป็นการถาวรเลยก็ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง (Cognitive Learning or Self Socialization Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นการแสดงให้เห็นบทบาททางเพศของเด็กที่เลียนแบบผู้อื่นที่อยู่ใกล้ชิดรวมทั้ง ความสามารถในการพัฒนาจิตใจ อารมณ์ของตนเอง และการแสดงออกทางอารมณ์ต่อผู้อื่น วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 21) กล่าวว่า “พัฒนาการทางเพศของเด็กเกิดจากความรู้จักคิด

ไตร่ตรอง (Cognition) ของเด็กโดยตรงมิใช่เพราะสภาพทางร่างกายหรือวัฒนธรรมที่มีผลต่อเด็ก การรู้จักคิดของเด็กจะมีความหมายอย่างยิ่งต่อความคิดไตร่ตรองของเด็ก รวมทั้งคำสั่งของสังคมที่กำหนดให้บุคคลกระทำหน้าที่เหมาะสมกับเพศและวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ

ทฤษฎีรอยประทับหรือแบบพิมพ์ทางสังคม (Social Scripting Theory)

นักพัฒนาการด้านทฤษฎีรอยประทับทางสังคม 2 ท่าน คือ Simon and Gangnon (1969 อ้างใน วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2546: 20) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมทางเพศจะเป็นประสบการณ์หรือรอยประทับความรู้สึกของเด็กได้ก็เมื่อเด็กได้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องนี้อย่างชัดเจนจนสามารถนำไปเป็นตัวแทนในการกระทำหน้าที่ตามบทบาททางเพศของเขาได้ ความจริงแล้วบทบาททางเพศมีมาก่อนจะได้รับประสบการณ์หรือการเรียนรู้ โดยบทบาททางเพศเดิมเป็นบทบาทที่เด็กกระทำไปโดยสัญชาตญาณหรืออัตโนมัติ

ในแต่ละช่วงวัยตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยรุ่นหรือวัยแรกเริ่ม เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการตามวัยมาโดยลำดับ เขาจะรู้จักสังเกตด้วยตนเองว่าเมื่อถึงวัยหนุ่มสาวเขาได้ใช้ประโยชน์จากความสามารถทางเพศที่เขาอยู่เหมาะสมกับสภาพร่างกายอย่างไรบ้าง การสังเกตตัวเองนั้นเป็นการพัฒนารูปแบบทางเพศที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งทั้ง Simon and Gangnon (1969 อ้างใน วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2546: 20) กล่าวว่าเด็กผู้ชายมีแรงขับทางเพศมากและยังเน้นความสนใจทางเพศทั้งโดยการกระทำและการพูดจา ตรงข้ามกับเพศหญิงที่พยายามจะผลักไสความรู้สึกต้องการทางเพศออกไปทั้งการกระทำหรือคำพูด หากแต่ความต้องการทางเพศเป็นธรรมชาติของมนุษย์ทั้งชายและหญิง ฉะนั้นหญิงจึงต้องการตอบสนองทางเพศด้วยความนุ่มนวล อ่อนโยน มีอารมณ์สุนทรีย์โรแมนติกมากกว่าชาย นอกจากนั้นผู้หญิงตั้งแต่เยาว์วัยจะมีความระมัดระวังอันตรายทางเพศจากบุคคลและสังคมรอบข้างตามที่บิดามารดาและผู้ใหญ่อบรมสั่งสอนมา

เมื่อถึงวัยหนุ่มสาวเต็มที่ผู้ชายเริ่มต้องการพัฒนาด้านความรู้สึกผูกพันทางเพศมากขึ้น อันเกิดจากค่านิยมเฉพาะตัวหรือค่านิยมของสังคมที่เขาได้รับมาและผลักดันให้เป็นไป ซึ่งแสดงว่าเขาได้เข้ามาสู่ความรู้สึกผูกพันที่มีมาก่อนหน้านี้แล้ว ทั้งยังต้องการความลึกซึ้งละมุนละไมสนิทสนมทางเพศจากคนรักอย่างมากอีกด้วย (Simon and Gangnon, 1969 อ้างใน วันทนี วาสิกะสิน และคณะ, 2546: 20)

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20-21) กล่าวว่าทฤษฎีนี้เป็นการเชื่อมโยงเรื่องเพศตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมาสู่ประสบการณ์ทางเพศของเด็ก และมีการพัฒนาการทางเพศต่อๆ มาแต่ละช่วงวัยจนถึงผู้ใหญ่ตามแบบพิมพ์ที่ได้รับมา การแสดงอารมณ์รักจะลึกซึ้งขนาดไหนก็ตามหรือความต้องการทางเพศไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดของวัยรุ่นหนุ่มสาว ย่อมได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ทางเพศแต่ด้วยเด็ก

ทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์เกี่ยวกับแนวคิดบทบาททางเพศ

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 23-24) กล่าวว่าบทบาททางเพศของพ่อมีความสำคัญอย่างมากต่อการยึดถือเป็นแบบอย่างของลูกๆ พ่อจะต้องใช้เวลาในการดูแลอบรมใกล้ชิดกับบุตรมากพอสมควร พ่อที่มีพฤติกรรมกระเดียดไปทางผู้หญิง (ลักษณะกะเทยลักเพศ) หรือมีความเป็นชายเต็มตัวต่างก็ให้พื้นฐานบทบาททางเพศตามลักษณะของพ่อแก่ลูกได้ไม่แตกต่างกัน ภาพของบุคคลที่อยู่ลึกๆ นั้นไม่จำเป็นต้องมีสภาพที่สอดคล้องกับเพศที่มองจากรูปลักษณ์ภายนอกเสมอไป แต่ก็ยังพอจะทำนายได้ว่าบุคลิกภาพของคนเรานั้นสามารถปรับมาจากบุคลิกภาพของพ่อหรือของแม่ก็ได้ แม้ว่าแนวโน้มพฤติกรรมของพ่อสำคัญมากกับลูกแรกเกิด

พฤติกรรมของพ่อมีผลต่อพฤติกรรมของลูกแต่ละคนโดยจะมีผลแก่ลูกตั้งแต่แรกเกิดเป็นต้นไปโดยไม่รู้ตัว คือเป็นพฤติกรรมแบบแอบแฝงและยังมีผลเหนือแม่ของลูกอีกด้วย เพราะแม่ต้องการเลี้ยงดูลูกให้ลูกใจพ่อของลูก

พ่อทุกคนจำเป็นต้องเตรียมพัฒนาบุคลิกภาพล่วงหน้าให้มีความเหมาะสมเพื่อรอรับการเกิดของลูก เพราะบุคลิกภาพของพ่อเป็นประสบการณ์ฉับพลันกับลูก และอาจเป็นตัวทำให้ลูกมีบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับเพศกำเนิดเดิมเมื่อถึงวัยเติบโตแล้ว รวมทั้งการมีทัศนคติ ค่านิยม วัฒนธรรม ที่เหมาะสมต่อไปในเบื้องหน้าอีกด้วย ต่อจากนั้นแม่ของลูกจะเข้ามาเลี้ยงดูใกล้ชิดกว่าพ่อ จึงเป็นเหตุในภายหลัง เด็กตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นไปได้รับประสบการณ์ทางเพศทั้งจากพ่อและแม่ ครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่ให้อิทธิพลด้านบทบาททางเพศของเด็กอย่างมาก นอกจากนั้นแนวคิดของทฤษฎีบทบาททางเพศในทัศนะสังคมสงเคราะห์อีกหลายๆ ท่านยังชี้ให้เห็นอีกว่าพฤติกรรมของพ่อมีผลต่อลูกตั้งแต่แรกเกิดเป็นความจริง แต่เป็นเพราะพฤติกรรมของพ่อไม่ใคร่จะคงที่จึงทำให้มีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว โดยเฉพาะแม่ซึ่งอาจจะเลี้ยงดูลูกให้มีบุคลิกลักษณะที่คาดว่าพ่อของลูกจะพอใจ หรือจัดประสบการณ์เลี้ยงดูลูกขึ้นมาใหม่ให้

เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ทางสังคมในขณะนั้น จนในที่สุดกลายเป็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกจะผูกพันแน่นแฟ้นกว่าความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก และให้แนวทางด้านเพศศึกษาและเอกลักษณ์ทางเพศในเบื้องต้นแก่เด็ก การเลี้ยงดูของบิดามารดามีแนวต่อพัฒนาการทางเพศ เช่น เมื่อเด็กเติบโตพอรู้ความเขาจะสามารถแยกได้ว่าตัวเองเป็นผู้ชายหรือเป็นผู้หญิง เขาจะรู้จักการแต่งกาย การแสดงพฤติกรรมตามเพศของตน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบิดามารดาต้องเป็นรูปแบบที่ดีแก่ลูกตามบทบาทและเพศของตน รวมทั้งมีเวลาให้แก่ลูก ให้ความรักความใส่ใจ ให้บรรยากาศที่อบอุ่นแก่ลูก ซึ่งเหล่านี้ลูกจะไม่เกิดความสับสนในบุคลิกภาพทางเพศ และเด็กยังจะมีความมั่นใจในการดำเนินต่อไป โดยคงเอกลักษณ์ทางเพศอย่างถูกต้องอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ

แนวคิดเคียวีร์กับความหลากหลายทางเพศ

คำว่า “เคียวีร์” สนใจเรื่องเพศแบบเหตุผลและวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการตั้งคำถามต่อวิธีคิดในการจัดประเภท Gender และ Sexuality ซึ่งมีรากเหง้ามาจากความรู้ทางการแพทย์และเพศศึกษา การสร้างความจริงต่อเรื่องเพศที่ผ่านมาพยายามแบ่งแยก กีดกันทำให้เกิดคู่ตรงข้ามระหว่าง “เพศปกติ” (Normative) และ “เพศผิดปกติ” (Deviance) (Steven, 1997 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 10)

แนวคิดทฤษฎีเคียวีร์ทำให้เกิดการทบทวนและการท้าทายวิธีคิดที่แบ่งแยกขึ้น เช่น การแบ่งแยกระหว่างรักต่างเพศกับรักเพศเดียวกัน การแบ่งผู้ชายกับผู้หญิงหรือผู้ชายกับเกย์ เคียวีร์พยายามเสนอว่าการคิดแบบแบ่งแยกนี้ทำให้เกิดการยึดมั่นความจริงแบบตายตัว หรือทำให้คิดว่าอัตลักษณ์เป็นสิ่งคงที่และมีเอกภาพ เช่น เมื่อเราคิดว่าเกย์ถูกกีดกันจากสังคมหรืออยู่ด้านตรงข้ามกับรักต่างเพศเราก็จะยังตอกย้ำอัตลักษณ์และเพศวิถีที่ผิดปกติของเกย์ แนวคิดเคียวีร์ต้องการให้เกิดการอธิบายใหม่เกี่ยวกับเพศโดยผูกโยงเข้ากับเรื่องความหลากหลาย (Diversity) และชี้ให้เห็นว่าการอธิบายตัวตนทางเพศ อัตลักษณ์ พฤติกรรม และการปฏิบัติทางเพศไม่สามารถใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งได้ เพราะเรื่องเพศเป็นพรมแดนที่มีการต่อรองของอำนาจต่างๆ ดังนั้นการอธิบายเรื่องเพศแบบเคียวีร์จึงเป็นการอธิบายบริบทของการต่อสู้ ต่อรอง ท้าทายและการโต้เถียงความหมายของคนกลุ่มต่างๆ (Jackson, 2003 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 11)

ความแตกต่างทางชนชั้น เชื้อชาติ สีผิว ฐานะ จึงเป็นเรื่องสำคัญในการทำความเข้าใจความหลากหลายในเพศวิถีซึ่งไม่ได้มีความเป็นเอกภาพเดียวกัน แนวคิดเคียวร์ทำให้พรหมแดนเรื่องเพศสภาพและเพศวิถีเข้ามาบรรจบกัน รักต่างเพศและรักเพศเดียวกันล้วนอธิบายตัวตนทางเพศด้วย “เพศสภาพ” (Gender) หรือให้ความหมายกับความเป็นชายและความเป็นหญิงเพื่อที่จะสร้างอัตลักษณ์ทางเพศ ข้อสังเกตดังกล่าวทำให้ความหมายของเพศสภาพและเพศวิถีขยายขอบเขตออกไปจากเดิมโดยไม่จำเป็นต้องยึดติดกับการแยกขั้ว นอกจากจะชี้ให้เห็นปัญหาของการแยกขั้วแล้ว แนวคิดเคียวร์ยังชี้ให้เห็นว่าระบบรักต่างเพศหรือบรรทัดฐานแบบรักต่างเพศ (Heteronormativity) ทำให้เกิดการกีดกันและการแบ่งแยกเพศ ส่งผลให้กลุ่มคนที่เป็นเพศอื่น เช่น เกย์ กะเทย เลสเบี้ยน กลายเป็นคนชายขอบ และยังชี้ให้เห็นว่าระบบรักต่างเพศได้สร้างให้ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าเพศอื่นๆ ระบบรักต่างเพศจึงเป็นระบบที่กดขี่ข่มเหงโดยเพศชายมีอำนาจขึ้น (Jackson, 2003 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 11)

การศึกษาของ Warner เรื่อง Fear of the Queer Planet (Warner, 1993 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 12) อธิบายในทำนองเดียวกันว่าสังคมรักต่างเพศพยายามจัดระเบียบกฎเกณฑ์และบรรทัดฐานที่แบ่งแยกเพศออกเป็นสองขั้วระหว่างรักต่างเพศที่ถือว่า “ปกติ” และรักเพศเดียวกันที่ถูกจัดให้เป็นความ “ผิดปกติ” สิ่งเหล่านี้คืออำนาจที่รักต่างเพศพยายามกดทับกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมและอัตลักษณ์แบบรักเพศเดียวกัน วอร์เนอร์เสนอคำว่า “Heteronormativity” เพื่อที่จะวิพากษ์วิจารณ์อำนาจและความรู้ที่มาจากรักต่างเพศ อำนาจดังกล่าวนี้มองอัตลักษณ์ทางเพศแบบ “ความจริงแท้” โดยละเอียดที่จะมองความหลากหลายของการแสดงความหมาย การแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกทางเพศในแบบอื่นๆ

นอกจากความหมายที่เกิดขึ้นกับอัตลักษณ์ทางเพศแล้ว Warner (1993 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 12) ยังอธิบายให้เห็นว่าภายในกลุ่มอัตลักษณ์ทางเพศแต่ละกลุ่มก็ยังคงมีความหลากหลาย เช่น ในกลุ่มเกย์เลสเบี้ยนมีการแสดงออกที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับฐานะทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ เชื้อชาติ หรือศาสนา แต่ความหลากหลายเหล่านี้จะถูกมองข้ามไปในกลุ่มเกย์ที่เป็นนักต่อสู้และนักเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิทางกฎหมาย เช่น สิทธิการแต่งงาน Warner (1993 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 12) วิจารณ์ว่าเกย์ที่เป็นนักต่อสู้พยายามนำระบบครอบครัวยุคใหม่มาใช้กับชาวเกย์เพื่อทำให้ชีวิตเกย์เหมือนกับรักต่างเพศ การกระทำดังกล่าวนี้เบียดขับให้เกย์ที่ใช้ชีวิตที่ต่างไปจากรักต่างเพศกลายเป็นกลุ่มคนที่แปลกแยกหรือถูกมองข้ามไป ดังนั้นเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้เกย์ตกอยู่ได้วิธีคิดแบบรักต่างเพศ นักต่อสู้เพื่อสิทธิเกย์ทั้งหลายควรเปิดพื้นที่

ให้มีการแสดงออกและการใช้ชีวิตทางเพศได้หลายรูปแบบ โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดอยู่กับระบบครอบครัวแบบรักต่างเพศเพียงแบบเดียว

วิธีคิดแบบเกย์รียูพยายามรื้อทำลายวิธีคิดแบบคู่ตรงข้ามและวิธีคิดแบบหาความจริงแท้ เพื่อที่จะอธิบายว่าการจัดแบ่งประเภท “เพศวิถี” และ “เพศสภาพ” เป็นผลผลิตทางสังคม มิใช่สิ่งที่ธรรมชาติสร้างมา นักวิชาการแนวเกย์รียูทั้งหลายเชื่อว่าการแสดงออกทางเพศของมนุษย์เป็นสิ่งที่ไร้ขอบเขต ไม่หยุดนิ่ง ไม่คงที่ และ “เลื่อนไหล” ไปตามบริบทต่างๆ การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศจึงเปลี่ยนแปลงได้ (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 12-13)

ความหลากหลายทางเพศภายใต้กระบวนทัศน์วิทยาศาสตร์

นักวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเรื่องเพศจะได้รับฉายาว่า “นักเพศศาสตร์” (Sexologist) โดยมีวิชาที่เกี่ยวข้องหลายแขนงได้แก่ ชีววิทยา จิตเวชศาสตร์ ศัลยศาสตร์ ประสาทวิทยา เป็นต้น วิชาเพศศาสตร์จึงเป็นผลผลิตของยุคสมัยใหม่ (Modernity) ซึ่งมองว่าเรื่องเพศ/ชีวิตทางเพศถูกกำหนดโดยธรรมชาติ (Simon, 2006 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 3) พฤติกรรมทางเพศที่ถูกมองว่า “ผิดปกติ” (Perversion) จะได้รับความสนใจจากวงการแพทย์โดยเฉพาะคนที่มีความสนใจตรงข้ามกับเพศสรีระ (Transgender) และคนรักเพศเดียวกัน (Homosexuality) (Mondimore, 1996 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 3-4) การศึกษาของ Ulrichs (1994 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 3-4) เรื่อง Researches on the Diddle of Male-Male Love ซึ่งให้เห็นว่ามนุษย์มีการแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ทางเพศได้หลากหลาย พฤติกรรมทางเพศทุกรูปแบบล้วนเป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างมา พฤติกรรม “รักเพศเดียวกัน” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ในกรณีของผู้ชายที่มีความรู้สึกรักชอบเพศเดียวกัน มีสาเหตุมาจากผู้ชายคนนั้นมีสอร์โมนของผู้หญิงในตัวมาตั้งแต่กำเนิดทำให้มีจิตใจแบบผู้หญิงและสนใจในเพศเดียวกัน ผู้ชายที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะมีย่อเรียกว่า Urnings นอกจากนี้ Mondimore (1996 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 4) ได้กล่าวว่าผู้ชายที่มีจิตใจแบบ “เฮอร์นิง” จะมีการแสดงออกแบบผู้หญิงหรือมีลักษณะท่าทางเหมือนผู้หญิง ส่วนกรณีของผู้หญิงที่ชอบเพศเดียวกัน เนื่องจากผู้หญิงคนนั้นมีสอร์โมนมากกว่าปกติ ส่วนผู้ชายที่มีความสนใจในเพศตรงข้าม (ผู้หญิง) จะถูกเรียกว่า Dioning

Ulrichs (1994 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 4) อธิบายให้เห็นถึงบุคคลที่เกิดมามีเพศสรีระทั้งชายและหญิงหรือเป็น “กะเทยแท้” (Hermaphrodites) แบ่งออกเป็นสองลักษณะคือ กะเทยแท้ชาย หมายถึง บุคคลที่เกิดมามีอวัยวะสืบพันธุ์ชายปรากฏให้เห็นแต่ภายในยังมีอวัยวะเพศซ่อนอยู่ ส่วนอีกพวกหนึ่งคือกะเทยแท้หญิง หมายถึง บุคคลที่เกิดมามีอวัยวะสืบพันธุ์หญิงแต่ภายในยังมีอวัยวะชายซ่อนอยู่ Ulrichs (1994 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 4) อธิบายว่า กะเทยแท้ชายจะมีจิตใจและความรู้สึกแบบเดียวกับผู้ชายที่เป็น “เฮอร์นิง” กล่าวคือ ทั้งเฮอร์นิงและกะเทยแท้ชายจะมีความรู้สึกรักชอบเพศชาย ซึ่งความรู้สึกรักชอบเพศเดียวกันนี้ก็มีสาเหตุมาจากการทำงานของสมอง เป็นการอธิบายในทำนองเดียวกับ Hirschfeld (1998 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 4) ผู้ก่อตั้งสถาบัน Institute for Sexology ในปี ค.ศ. 1919 และเป็นผู้บัญญัติศัพท์ Transvestism เพื่ออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่ชอบบุคคลที่มีสภาพจิตใจตรงข้ามกับเพศสรีระ เช่น ผู้ชายที่มีจิตใจเป็นหญิงและผู้หญิงที่มีจิตใจเป็นชาย สาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเช่นนี้มาจากปัจจัยทางชีววิทยา ในช่วงปฏิสนธิเป็นตัวอ่อนในครรภ์เซลล์ที่ผลิตอวัยวะเพศมีการทำงานผิดปกติ เมื่อคลอดออกมาแล้วก็จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมทางตรงที่ตรงข้ามกับเพศสรีระ การแสดงพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างจากเพศสรีระยังคงมีความหลากหลาย ซึ่ง Hirschfeld (1998 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 4) ได้แบ่งออกเป็น 16 ลักษณะ โดยพิจารณาจากปัจจัย 4 อย่าง คือ อวัยวะเพศ การแสดงออกทางร่างกาย แรงกระตุ้นทางเพศ และการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ความคิดเรื่องความหลากหลายทางเพศยังพบได้ในการศึกษาของ Sterling (2002 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 5) ซึ่งได้อาศัยความรู้ทางชีววิทยามาอธิบายให้เห็นความหลากหลายทางเพศที่มากกว่าเพศชายและเพศหญิง เห็นว่าเพศสรีระของมนุษย์ของมนุษย์ยังมีความซับซ้อนมาก โดยเฉพาะในกลุ่มคนที่เป็น “อินเตอร์เซ็ก” (Intersex) หรือบุคคลที่เกิดมามีเพศสรีระที่มากกว่าหนึ่งแบบซึ่งแยกได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ๆ คือ เพศกะเทยแท้ (herm) หมายถึงบุคคลที่มีทั้งอวัยวะสืบพันธุ์ชายและหญิงที่สามารถผลิตสเปิร์มและไข่ได้ในคนๆ เดียว เพศกะเทยเทียมชาย (merm) หมายถึงบุคคลที่มีอวัยวะสืบพันธุ์ชายเด่นและมีอวัยวะสืบพันธุ์หญิงไม่ชัดเจน ผลิตอสุจิได้แต่ไม่สามารถผลิตไข่ได้ เพศกะเทยเทียมหญิง (ferm) หมายถึงบุคคลที่มีอวัยวะเพศสืบพันธุ์หญิงชัดเจนแต่มีอวัยวะสืบพันธุ์ชายไม่ชัดเจน ผลิตไข่ได้แต่ผลิตอสุจิไม่ได้ ความซับซ้อนของเพศสรีระดังกล่าวนี้ยังสะท้อนให้เห็นความซับซ้อนของการแสดงอารมณ์และความรู้สึกทางเพศด้วย

Sterling (2002 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 5) ตั้งข้อสังเกตว่าบุคคลที่เป็นอินเทอร์เน็ตเช็กมีลักษณะด้านทางจิตที่ไม่เหมือนกับเพศหญิงและเพศชาย และการทำความเข้าใจคนกลุ่มนี้ก็จำเป็นต้องเข้าใจความซับซ้อนของอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของคนเหล่านี้ด้วย เท่าที่ผ่านมาความเข้าใจคนกลุ่มนี้มักจะมาจากความรู้ทางการแพทย์ซึ่งมองว่าการมีเพศสรีระที่มากกว่าหนึ่งแบบเป็นอาการผิดปกติทางร่างกาย เหมือนเปรียบเสมือนโรคชนิดหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข แต่การแก้ไขที่เกิดขึ้นมักจะตัดสินให้บุคคลที่เป็นอินเทอร์เน็ตเช็กมีเพศสรีระเพียงแบบเดียว คือ ให้มีเพศสรีระชายหรือเพศสรีระหญิงเท่านั้น สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าวิทยาศาสตร์การแพทย์พยายามลดทอนเพศสรีระของมนุษย์ให้เหลือเพียงสองเพศ คือ เพศชายและเพศหญิงเท่านั้น บุคคลที่เกิดมามีเพศสรีระมากกว่าหนึ่งแบบจึงรู้สึกสับสนในอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองทั้งๆ ที่การเป็น “อินเทอร์เน็ตเช็ก” คือภาพสะท้อนให้เห็นความหลากหลายทางเพศที่สำคัญ การแก้ไขปัญหามองบุคคลที่เกิดมาเป็น “อินเทอร์เน็ตเช็ก” ไม่ควรที่จะใช้มาตรฐานของระบบสองเพศไปตัดสิน หรือไม่ควรที่จะผ่าตัดให้พวกเขาเป็นเพศสรีระอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ควรปล่อยให้บุคคลเหล่านี้ใช้ชีวิตอยู่กับการเพศสรีระที่มากกว่าหนึ่งแบบ

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ได้แบ่งพรมแดนความเข้าใจเรื่องเพศของมนุษย์เป็นสองด้าน ด้านหนึ่งพยายามชี้วัดตัดสินว่าอะไรคือเพศที่ “ปกติ” และ “ผิดปกติ” และอีกด้านหนึ่งพยายามชี้ให้เห็นความหลากหลายของเพศสรีระและการแสดงความรู้สึกทางเพศ แต่การมองในแบบหลังนี้ช่วยให้เห็นความซับซ้อนและความไม่คงที่ของอัตลักษณ์และพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยทางชีววิทยา เช่น การหลั่งฮอร์โมนเพศและการทำงานของสมอง ความรู้ทางวิทยาศาสตร์จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ความเข้าใจถึงเงื่อนไขและปัจจัยทางธรรมชาติที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรม และอารมณ์ความรู้สึกทางเพศของมนุษย์ที่แตกต่างหลากหลาย (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 5)

จิตเวชศาสตร์กับการอธิบายความหลากหลายทางเพศ

วงการจิตเวชศาสตร์ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายของอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ เมื่อมีการศึกษาเรื่องราวทางเพศในมิติทางจิตจะทำให้เห็นว่าอารมณ์และความรู้สึกทางเพศเป็นสิ่งที่ไม่คงที่ นักจิตเวชศาสตร์จะสนใจอธิบาย Sexual object choice (ทางเลือกในวัตถุทางเพศ) ที่เกิดขึ้นกับความรู้สึกของบุคคลและส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมทางเพศแบบใดแบบหนึ่ง (Garton, 2004:1982 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 6)

“แรงขับ” ทางเพศของมนุษย์ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ชีวิตในวัยทารกและวัยเด็ก ซึ่งในวัยนี้มนุษย์จะแสดงความรู้สึกทางเพศที่หลากหลาย ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว เมื่อบุคคลเติบโตจนถึงวัยรุ่นพฤติกรรมทางเพศจะเปลี่ยนแปลงไป วิธีการทำความเข้าใจเรื่องเพศในตัวมนุษย์ คือ วิธีการซักประวัติ หรือ Talking Cure (Garton, 2004 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 6) ซึ่งเป็นวิธีการพูดคุยกับคนไข้เพื่อให้เขาเล่าความทรงจำและประสบการณ์ทางเพศในอดีตตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ จากการซักถามนี้จะทำให้เข้าใจ “ปมทางจิต” ที่แอบแฝงอยู่ในคนๆ นั้น และส่งผลให้เขาแสดงพฤติกรรมทางเพศในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้บุคคลที่มีระบบประสาททำงานผิดปกติจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ทางเพศ (Mondimore, 1996 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 6)

ความรู้สึกรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติแต่เป็นการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่สลับขั้ว (Inverts) (Robert, 1999 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 6-7) ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ทางเพศในวัยเด็ก เด็กบางคนอาจมีระบบประสาทที่ทำงานผิดปกติซึ่งทำให้แสวงหาความพึงพอใจทางเพศแบบแปลกๆ ความรู้สึกรักเพศเดียวกันจึงเป็นทางเลือกและเป็นจินตนาการในการแสวงหาความสุขทางเพศของคนบางคน ทุกๆ คนมีทั้งความรู้สึกชอบเพศเดียวกันและชอบคนต่างเพศหรือสามารถรักได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง ความรู้สึกนี้เป็นเรื่องปกติของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนจะต้องมีความรู้สึกรักได้ทั้งสองเพศเกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของชีวิต จนกว่ามนุษย์จะเลือกในสิ่งที่ตนเองปรารถนาซึ่งเกิดมาจากสัญชาตญาณตามธรรมชาติ (Juliet and Jacqueline, 1982 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 7)

พฤติกรรมรักเพศเดียวกันสามารถพบได้ทั้งในเพศชายและเพศหญิง รวมทั้งเกิดขึ้นได้ทุกช่วงวัย และความรู้สึกรักชอบเพศเดียวกันมิใช่สิ่งที่ “ผิดปกติ” แต่อย่างใด พฤติกรรมรักเพศเดียวกันสามารถพบได้ในหลายวัฒนธรรมตั้งแต่ยุคโบราณมาจนถึงปัจจุบัน เป็นพฤติกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเช่นเดียวกับพฤติกรรมแบบอื่นๆ ที่มนุษย์มี แต่ธรรมชาติมิได้เป็นตัวกำหนดทุกสิ่งทุกอย่างหากแต่เป็นเพียง “พื้นฐาน” ของการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งการควบคุมพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์จะมาจากสังคม (Crozier, 2008 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 7)

การศึกษาความหลากหลายทางเพศในมิติประวัติศาสตร์

การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเพศในมิติประวัติศาสตร์ได้สร้างคุณูปการที่สำคัญคือ ชี้ให้เห็นว่าเรื่องเพศเป็นผลผลิตทางสังคม มิได้เป็นสิ่งที่คงที่ตายตัวและมีใช่ผลจากการกระทำของธรรมชาติ (Week, 1981 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 7) คำอธิบายเกี่ยวกับเพศ เช่น รักต่างเพศ รักเพศเดียวกัน จึงเป็นวาทกรรมของสังคมที่ถูกสร้างขึ้นโดยสถาบันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การแพทย์ กฎหมาย จิตวิทยา หรือศาสนา (Felski, 1994 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 8)

นักประวัติศาสตร์ที่ศึกษาอัตลักษณ์เพศและเลสเบี้ยนออกมาค้นหาหลักฐานของการมีอยู่และความเป็นมาเกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันของมนุษย์ในวัฒนธรรมต่างๆ เพราะหลักฐานเหล่านั้นถูกละเลยและไม่ได้รับความสนใจจากประวัติศาสตร์กระแสหลัก ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “พฤติกรรม” รักเพศเดียวกัน (Homosexual Behavior) ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางเพศที่พบได้ในหลายวัฒนธรรม กับ “อัตลักษณ์” ของคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual Identity) ซึ่งในแต่ละสังคมจะมีการให้ความหมายที่ต่างกัน เช่น มีคำเรียกที่ต่างกัน มีคุณค่าที่ต่างกัน (Vance, 2005 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 8)

การแบ่งแยก “รักต่างเพศ” ออกจาก “รักเพศเดียวกัน” ที่เกิดขึ้นในตะวันตกก็อาจเป็นสิ่งที่ไม่เกิดขึ้นในสังคมอื่นๆ จะเห็นได้ว่าคำถามจากการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ช่วยให้เข้าใจว่าการจัดประเภทและการสร้างนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาททางเพศของมนุษย์ ไม่ใช่สิ่งสากลเหมือนคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ (Vance, 2005 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 9)

สตรีนิยมกับการอธิบายความหลากหลายทางเพศ

สตรีนิยมชี้ให้เห็นว่าความรู้เกี่ยวกับเพศ (สรีระ, อารมณ์, พฤติกรรม, อัตลักษณ์) ถูกสร้างมาจากบรรทัดฐานของผู้ชายหรือสังคมที่ยึดมาตรฐานรักต่างเพศที่ให้อำนาจแก่ผู้ชาย (Jackson, 2003 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 9) ผู้ชายที่เป็นแพทย์หรือนักวิทยาศาสตร์จะใช้ออคติส่วนตัวจัดระเบียบและควบคุมผู้หญิงให้อยู่ใ้อำนาจของตน สตรีนิยมจะชี้ให้เห็นว่าการสร้างความรู้เกี่ยวกับเพศเป็นเรื่องทางการเมืองที่สะท้อนสังคมที่ให้อำนาจกับผู้ชาย การแสดงออกทางเพศของมนุษย์มีความซับซ้อนระหว่างการแสดงออกระหว่างการแสดงบทบาทตามเพศสรีระ กับการแสดงอารมณ์

ความปรารถนาที่ซุกซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งทั้งสองส่วนนี้อาจจะไปด้วยกันหรือไม่ไปด้วยกันก็ได้ (Felski, 1994 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 9)

การศึกษาของ Butler เรื่อง Gender Trouble (Butler, 1990 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 10) อธิบายความหมายของคำว่า “ผู้หญิง” ว่ามิได้มีเอกภาพหรือเป็นสิ่งที่มั่นคง แต่การแสดงออกถึงความเป็น “ผู้หญิง” สามารถทำได้หลายแบบขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรม เช่น การแสดงออกของผู้หญิงผิวขาวแตกต่างจากผู้หญิงผิวดำ หรือผู้หญิงที่มีเชื้อชาติและศาสนาแตกต่างกัน เช่นเดียวกับการแสดงความเป็นชายก็มีหลายลักษณะ ดังนั้นการแสดงควาหมายและการแสดงออกถึงความเป็น “หญิง” จึงไม่ใช่สิ่งที่ตายตัว และไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับบรรทัดฐานของรักต่างเพศที่พยายามควบคุม “ผู้หญิง” และ “ผู้ชาย” ให้อยู่ใต้กฎของเพศสรีระเท่านั้น “เพศสภาพ” ของชายและหญิงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามพฤติกรรม เช่น การแต่งกาย การแสดงกิริยาท่าทาง และการแสดงอารมณ์ความรู้สึก พฤติกรรมเหล่านี้ทำให้การแสดงความเป็นหญิงและชายมีความหลากหลายหรือมีลักษณะเป็น “การแสดง” (acting) มากกว่าที่จะเป็นอัตลักษณ์ตายตัวที่ติดโยงอยู่กับอวัยวะเพศ เช่น เพศชายที่แสดงออกกิริยาท่าทางและแต่งตัวแบบผู้หญิงจะให้ความหมายว่าตนเองเป็นหญิงโดยพิจารณาจาก “พฤติกรรม” ความเป็นหญิงจึงไม่ถูกนิยามจากเพศสรีระ

จากการศึกษาของสตรีนิยมพบว่า มนุษย์สามารถแสดงออกในบทบาททางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศได้หลายแบบ แต่เนื่องด้วยสังคมถูกควบคุมด้วยบรรทัดฐานแบบรักต่างเพศและความรู้แบบวิทยาศาสตร์จึงทำให้การแสดงออกทางเพศจำกัดอยู่แค่เพียง “เพศ” ทางชีววิทยา ซึ่งแบ่งแยกเพศเป็นสองแบบเท่านั้น คือ เพศชายและเพศหญิง และบุคคลก็ต้องแสดงออกให้ตรงตามเพศสรีระ ถ้าบุคคลแสดงบทบาทเพศตรงข้ามกับเพศสรีระก็จะถูกมองว่า “ผิดปกติ” รวมทั้งชี้ให้เห็นว่ามีอำนาจทางสังคมบางประการเข้ามากำหนดและควบคุมความเข้าใจเกี่ยวกับเพศสภาพและเพศวิถีของมนุษย์ และมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจและรื้อทำลายอำนาจเหล่านั้นเพื่อจะไม่ทำให้เกิดการแบ่งแยกกีดกันและสร้างอคติให้กับกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ทางเพศต่างไปจากบรรทัดฐานที่สังคมกำหนด (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 10)

การศึกษาความหลากหลายทางเพศในมานุษยวิทยา

การศึกษาเรื่องเพศในทางมานุษยวิทยาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมเป็นอันดับแรก ความคิดพื้นฐานก็คือวัฒนธรรมเป็นเป้าหมายหรือเป็นตัวกำหนดทัศนคติ ความเชื่อ การแสดงออก และพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ นักมานุษยวิทยาปฏิเสธความเป็นสากลในเรื่องเพศ เพราะวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละสังคมจะทำให้ความคิดเรื่องเพศแตกต่างกัน (Vance, 2005 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 13) ผู้ชายที่รักเพศเดียวกันสามารถพบเห็นได้ในวัฒนธรรมอื่นๆ ซึ่งในเวลานั้นถูกอธิบายว่าเป็นคนเพศที่สาม (Third Gender) หรือเพศที่อยู่ตรงกลางระหว่างชายหญิง ตามความคิดของนักมานุษยวิทยารุ่นแรกๆ เชื่อว่าสาเหตุของการเป็น Homosexual มาจากความเบี่ยงเบนตามธรรมชาติ (Hekma, 2000 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 13)

นอกจากนี้นักมานุษยวิทยาช่วยทำให้เราเห็นความ “หลากหลาย” ในการแสดงพฤติกรรมทางเพศของคนในแต่ละวัฒนธรรมซึ่งจะสร้างนิยามและให้คุณค่าแตกต่างกัน การแสดงออกทางเพศถูกกำหนดขึ้นโดยวัฒนธรรม และสังคมจะมีการสร้างนิยามและให้คุณค่าต่อพฤติกรรมทางเพศ นิยามและคุณค่าเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 13) Hekma, 2000 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 13-14) กล่าวว่า พฤติกรรมชายรักชายสัมพันธ์กับวัฒนธรรม สิ่งสำคัญจากการศึกษาทางมานุษยวิทยาคือการยืนยันว่าอารมณ์พฤติกรรมและการเกี่ยวพาราสีแบบคนรักเพศเดียวกันมีความหลากหลาย นักมานุษยวิทยาได้แยกรูปแบบพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

1. ความรักเพศเดียวกันที่มาจากโครงสร้างอายุ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีอายุต่างกัน
2. มาจากโครงสร้างเพศสภาพ ซึ่งฝ่ายหนึ่งจะแสดงบทบาทเป็นหญิง อีกฝ่ายหนึ่งแสดงบทบาทเป็นชาย
3. รูปแบบที่มีความเท่าเทียมกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคนที่มีเพศสภาพเหมือนกันและอายุเท่ากัน

นักมานุษยวิทยาได้ชี้ให้เห็นว่าความรักของคนรักเพศเดียวกันมาจากความรู้ท้องถิ่น กล่าวคือ พฤติกรรมทางเพศที่คล้ายๆ กันอาจมีความหมายต่างกัน บริบทที่ต่างกัน หน้าทีของ นักมานุษยวิทยาคือการอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นโดยพิจารณาถึงความหมายและบริบทของสิ่งนั้น ปัจจุบันสิ่งที่ยังขาดหายไปในการศึกษาเรื่องเพศวิถีคือการศึกษาวิถีปฏิบัติทางเพศ บทบาทในการ แสดงอารมณ์ทางเพศ ความสัมพันธ์และความแปลกแยกระหว่างความรักและความใคร่ ความไม่ เท่าเทียมกัน ความรุนแรงและแรงบีบคั้นในเรื่องเพศ การเกิดขึ้นของชุมชนรักเพศเดียวกัน การ เปลี่ยนวิธีคิดต่อเรื่องวัฒนธรรมและธรรมชาติที่ใช้อธิบายอารมณ์ทางเพศ (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 14)

เรื่องที่ซับซ้อนมากขึ้นที่นักมานุษยวิทยาต้องทำความเข้าใจคือความเกี่ยวโยงกันของ วัฒนธรรมเกย์โลกและท้องถิ่น ความเป็นสากลของวัฒนธรรมเกย์ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศ และยังมีกลุ่มคนส่วนน้อยในท้องถิ่นที่มีพฤติกรรมคนรักเพศเดียวกันที่ไม่เข้าใจความหมายของ Homosexual ที่เกิดจากสังคมตะวันตก ปัจจุบันนี้วัฒนธรรมเกย์และพฤติกรรมรักเพศเดียวกันใน ความหมายของท้องถิ่นดำรงอยู่ด้วยกัน ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนหรือแทนที่ความหมายของ พฤติกรรมทางเพศที่ซับซ้อนจนยากที่จะแยกแยะอะไรคือความเป็นท้องถิ่นแท้หรือไม่แท้ สิ่งเหล่านี้ คือโจทย์สำคัญในการศึกษาของนักมานุษยวิทยาในช่วงปัจจุบัน (นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 14)

มายาคติของสังคมไทยต่อกลุ่มหญิงรักหญิง

ในสังคมไทยแม้ว่าการเป็นคนรักเพศเดียวกันจะไม่ได้ถูกคิดกันโดยกฎหมาย นโยบาย หรือข้อกำหนดทางศาสนาอย่างในหลายๆ ประเทศ แต่ในเวลาเดียวกันสังคมไทยก็ไม่ได้มีกฎหมาย ที่รับรองสิทธิหรือตระหนักถึงการมีตัวตนของบุคคลรักเพศเดียวกันแต่อย่างใด อีกทั้งยังมี ปรากฏการณ์ในสังคมไทยมาหลายต่อหลายครั้งที่แสดงให้เห็นถึงอคติของสังคมที่มีต่อบุคคล รักเพศเดียวกัน เช่น กรณีที่สภาสถาบันราชภัฏมิตติที่จะออกกฎเกณฑ์ในการไม่รับบุคคลรักเพศ เดียวกันเข้าศึกษาต่อในสถาบัน (พ.ศ. 2541) หรือกรณีที่ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมออกมาแสดง ความคิดเห็นไม่เปิดรับคนรักเพศเดียวกันเข้าทำงานในกระทรวงวัฒนธรรม เนื่องจากเห็นว่าเป็น พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม (พ.ศ. 2547) และล่าสุดกรณีที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยเพื่อ ต่อต้านเผด็จการในจังหวัดเชียงใหม่ใช้กำลังกดดันและปิดล้อมสถานที่ที่กลุ่มนักเรียนเคลื่อนไหวเรื่อง เอดส์และเรื่องสิทธิทางเพศไม่ให้เคลื่อนไหวจนบรรณรักษ์สร้างความเข้าใจกับสังคมในเรื่องเอดส์ และ

เรื่องความหลากหลายทางเพศโดยอ้างว่าเป็นการขัดกับวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย (พ.ศ. 2552)

อย่างไรก็ดีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมาได้เกิดขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ และปกป้องสิทธิของกลุ่มรักรักหญิงและของบุคคลรักเพศเดียวกันขึ้น นำโดยกลุ่มรักรักหญิงที่ใช้ชื่อว่า “กลุ่มอัญจารี” ก่อนที่จะตามมาด้วยขบวนการเคลื่อนไหวในประเด็นเรื่องเอดส์ และเรื่องสิทธิของบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศของกลุ่มชายรักชาย ขณะเดียวกันด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัยใหม่ในโลกยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดนก็ช่วยให้รักรักหญิงที่เข้าถึงเทคโนโลยี สามารถติดต่อสื่อสารปฏิสังสรรค์กันได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเปิดให้สังคมได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรักรักหญิงในแง่มุมเรื่องสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้นด้วย

ปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงการไม่ยอมรับของสังคมไทยต่อบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งชายและหญิงก็ยังคงปรากฏให้เห็นผ่านทางถ้อยคำ หรือภาพตัวแทนในด้านลบของ บุคคลรักเพศเดียวกันที่สื่อนำเสนออยู่อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่นละครโทรทัศน์และในภาพยนตร์แทบจะไม่มีตัวละครที่เป็นรักรักหญิงเลย หรือมีตัวละครที่เป็นรักรักหญิงน้อยมาก หรือนำเสนอภาพตัวละครที่เป็นรักรักหญิงว่าเป็นผู้ที่มีอารมณ์และพฤติกรรมใช้ความรุนแรง การใช้คำศัพท์แสดงที่แสดงถึงการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง หรือการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับรักรักหญิงโดยเชื่อมโยงกับความเป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรง สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเองไม่ได้มองเห็นถึงการมีตัวตนอยู่ของรักรักหญิงในสังคมสักเท่าไร อีกทั้งยังขาดข้อมูลและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับรักรักหญิงอยู่อีกมาก (สุภาภรณ์ อัยมมงคล และคณะ, 2554: 59-60)

มายาคติเรื่องผู้ที่เป็นรักรักหญิงเป็นผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมและอารมณ์รุนแรงกว่าคนรักต่างเพศ

สังคมมองว่าการเป็นรักรักหญิงหรือการรักใคร่ชอบพอหรือมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันนั้นเป็น “สิ่งผิดปกติ” และ “เป็นความเบี่ยงเบน” ซึ่งเป็นผลมาจากวาทกรรมทางการแพทย์ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณีที่ปฏิเสธความสัมพันธ์แบบรักรักหญิงนั้น ทำให้เกิดคติที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางเพศหรือความสัมพันธ์แบบรักรักหญิง ความเป็นรักรักหญิงจึงมักถูกนำมาเชื่อมโยงเข้ากับพฤติกรรมนิยมใช้ความรุนแรง เนื่องจากมองว่าการใช้ความรุนแรงนั้นเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มีจิตใจไม่ปกติ หรือไม่ก็อธิบายว่าการที่รักรักหญิงต้องตกอยู่ได้

ความกดดันจากการไม่ได้ยอมรับจากสังคม มายาคตินี้สะท้อนให้เห็นอยู่บ่อยครั้งจากการที่สื่อมวลชนนิยมนำเสนอข่าวคดีการฆ่าตัวตายของหญิงรักหญิง หรือคดีฆาตกรรมที่เกี่ยวข้องกับหญิงรักหญิงด้วยการใช้คำที่ตอกย้ำความสัมพันธ์ระหว่างหญิงรักหญิงว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีการใช้อารมณ์ใช้ความรุนแรงระหว่างกัน จนสุดท้ายตัดสินใจใช้การฆ่าตัวตายหรือฆ่าอีกฝ่ายหนึ่งด้วยอารมณ์หึงหวงเป็นการแก้ไขปัญหา

ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างมากและสังคมก็ได้เรียนรู้ที่จะยอมรับบุคคลที่รักเพศเดียวกันจากมุมมองของสิทธิมนุษยชนมากขึ้น แต่ก็ดูเหมือนว่าไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะขจัดอคติของสังคมที่มองว่าหญิงรักหญิงเป็นบุคคลที่มีอารมณ์รุนแรงและมักใช้ในการตัดสินใจปัญหา (สุภาภรณ์ อัยยมงคล และคณะ, 2554: 74-77)

มายาคติเรื่องการเป็นหญิงรักหญิงมีสาเหตุมาจากกระทำความผิดในชาติก่อน

ความเชื่อเรื่องกรรมก็เป็นอีกหนึ่งคำอธิบายถึงสาเหตุของการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันในสังคมพุทธแบบสังคมไทย มีการอ้างว่าการเกิดมาเป็น “กระเทย” เป็นผลจากเมื่อก่อนบุคคลผู้นั้นเคยคบชู้ภรรยาผู้อื่น (พระอาจารย์เกษมสุข เขมสุโข, 2552)

พระอาจารย์เกษมสุข เขมสุโข (2552) อธิบายเรื่องกรรมที่ทำให้เป็นคนรักเพศเดียวกันอีกตัวอย่างหนึ่ง คือ ทอม หรือ กระเทย นั้นมีสาเหตุมาจากการประพฤติดุศีลชั่วสาม

1. ผู้ชายใช้ความเป็นผู้ชายไปทำบาปกับผู้หญิงไว้มากพอสมควร ชาติต่อไปก็อย่าได้เกิดเป็นชายอีกเลย จะได้ไม่ใช่อวัยวะเพศไปทำให้ผู้หญิงเขาเดือดร้อนอีก (บาดเจ็บ ดิดโรค ท้อง)

2. เพื่อให้รู้ถึงความยากลำบากของผู้หญิงตามธรรมชาติ

3. ชอบผู้หญิงมากเป็นชีวิตจิตใจ ดิดหญิง หลงหญิง ขอมตคนรักก็มี ขอมติดคุกก็มี ขอมเสียเงินเสียทอง ขอมผิดศีลเพื่อให้ได้ผู้หญิงหลายๆ คน ยิ่งเก่งยิ่งดี ยิ่งสนุกยิ่งมัน อย่างกระนั้นเลยกรรมบาปถึงวิญญานผู้ชาย 100% มาอยู่ในร่างผู้หญิง ชอบนักจึงให้อยู่ในร่างเดียวกันไปเลย ปัจจุบันเรียกว่า “ทอม” แต่ถ้าเป็นผู้หญิงหลงผู้ชาย แย่งสามีคนอื่น อย่างกระนั้นเลยกรรมบาปถึง

วิญญาณผู้หญิง 100% มาอยู่ในร่างผู้ชาย ชอบนักจึงให้อยู่ในร่างเดียวกันไปเลยปัจจุบันเรียกว่า “กะเทย”

4. เศษกรรมจะทำให้เจ็บช้ำน้ำใจในเรื่องเพศที่ตัวไม่ต้องการ คือ ใจอยากเป็นชายตามชาติที่ผ่านมาแต่กายเป็นหญิง

5. ทำให้ผิดหวังในรักเพราะผู้หญิงโดยปกติต้องชอบผู้ชายแท้เพื่อมีลูกหลานไว้เชยชม

ส่วนตำนานรักร่วมเพศของศาสนาคริสต์ พิลมาศ แสงศักดิ์ (2545 อ้างถึง กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2526: 25) กล่าวว่าเมื่อต้นศตวรรษที่ 4 จักรพรรดิคอนสตันตินได้รับศาสนาคริสต์เข้าเป็นศาสนาของจักรวรรดิโรมัน ถือว่าเรื่องรักร่วมเพศเป็นเรื่องเสื่อมเสีย ผิดบาป และมีความผิดอาญาร้ายแรง ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศต้องถูกลงโทษด้วยการเผาไฟทั้งเป็น

มายาคติเรื่องหญิงรักหญิงมีชีวิตที่ลำบากและไม่มีความสุข เนื่องจากไม่มีบุตรคอยดูแลยามแก่เฒ่า

ผู้หญิงต้องทำหน้าที่เมียดำรงความสัมพันธ์ที่มั่นคงในระบบคู่เดียวเมียเดียว ผู้หญิงต้องมีลักษณะของความเป็นหญิงที่จะแสดงออกทางสังคมในแบบของผู้หญิงและต้องมีชีวิตทางเพศอยู่ในระบบครอบครัว ความเป็นหญิงยังมีบทบาทการเป็นลูกสาวที่ต้องทำงานช่วยเหลือทางบ้าน ต้องมีความกตัญญูรู้คุณหรือตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ มีบทบาทการเป็นเมียที่ต้องมีหน้าที่ตอบสนองอารมณ์ทางเพศและความเป็นแม่ที่ต้องเสียสละ (สุมาลี โดกทอง, 2549: 179-180)

ในขณะที่เพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงสามารถให้กำเนิด “ลูก” เพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์และคอยเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่ชรา ถูกให้คุณค่าว่าเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่ถูกต้อง เหมาะสม จริงจัง โดยมีสถาบันทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการแต่งงาน ครอบครัว กฎหมาย วัฒนธรรม หรือศาสนาคอยให้การรับรอง สนับสนุน เพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงหรือบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งไม่นำไปสู่การมีบุตร นอกจากจะถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ผิดปกติ ไม่จริงจัง ยิ่งยิ่นแล้วยังถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์และเป็นชีวิตความสัมพันธ์ที่ไม่สมบูรณ์ จะต้องเผชิญกับความยากลำบากกว่าคนรักต่างเพศเพราะไม่มีบุตรคอยสืบสกุลและคอยเลี้ยงดูยามแก่เฒ่า อีกทั้งยังไม่ได้รับการสนับสนุนหรือรับรองสิทธิโดยสถาบันใดๆ ทางสังคมเลย (สุภาภรณ์ อัยภูมิงคล และคณะ, 2554: 78)

ผลของมายาคติที่สังคมไทยมีต่อหญิงรักหญิง

การเป็นหญิงรักหญิงละเมิดค่านิยมบรรทัดฐานของความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมกำหนด กล่าวคือการไม่ประพฤติตนเป็น “ผู้หญิง” ตามที่สังคมกำหนดและคาดหวัง การไม่ได้ทำหน้าที่เป็น “แม่” ผู้ให้กำเนิดหรือผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันสังคมจะรับรู้เรื่องราวของบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงมากขึ้นกว่าในสมัยก่อนแล้วก็ตาม แต่ด้วยมายาคติดังกล่าวก็ยังส่งผลให้หญิงรักหญิงกลายเป็นกลุ่มผู้หญิงที่ถูกกลืนในสังคมอยู่ดี เป็นบุคคลที่ไร้ซึ่งตัวตน ไร้ซึ่งสิทธิในทางกฎหมาย ไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคมในเรื่องของการใช้ชีวิตคู่ เช่นเดียวกันกับคู่รักต่างเพศ เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ถูกคำนึงในการจัดบริการด้านสุขภาพจิต สุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ และในการจัดสวัสดิการทางสังคมต่างๆ ต้องเผชิญกับการถูกกดขี่ทั้งจากครอบครัวและจากสังคม จากการถูกประทับตราให้เป็นผู้มีความเบี่ยงเบนหรือวิปริตทางเพศ กระทำผิดต่อวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา รวมถึงถูกมองว่าผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงส่งผลให้เกิดความเครียดและขาดความสุขในการดำเนินชีวิต เนื่องจากไม่สามารถแสดงความเป็นตัวตนของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ หรือไม่สามารถจะเลือกดำเนินความสัมพันธ์ในแบบที่ตนเองต้องการได้

หญิงรักหญิงจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะอย่างยิ่งหญิงรักหญิงที่มีบุคลิกภาพ กิริยาท่าทางการแสดงออกเป็นชาย หรือ “ทอม” ต้องหันมาประกอบอาชีพอิสระ เนื่องจากรู้สึกไม่สบายใจที่จะต้องแต่งกายเป็นผู้หญิงตามกฎระเบียบของหน่วยงานได้ หลายคนต้องเผชิญกับการถูกล้อเลียน บางต้องพยายามดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย ปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกจับตามองว่าเป็นหญิงรักหญิงจากคนรอบข้างทั้งในสถานที่ทำงานและในสังคมทั่วไป และต้องกดขี่ตนเองด้วยการพยายามรับผิดชอบในงานสูงกว่าผู้อื่น เพราะกลัวว่าถ้าทำงานได้ไม่ดีจะถูกเพ่งเล็งเรื่องความเป็นหญิงรักหญิงของตนเอง นอกจากนี้ในเรื่องของปัญหาสุขภาพ การที่สังคมไม่ได้ตระหนักเข้าใจ หรือยอมรับบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงทำให้หญิงรักหญิงเป็นกลุ่มที่ถูกละเลยจากการณรงค์ การดูแลสุขภาพ และไม่ได้รับการวินิจฉัยปัญหาสุขภาพทางเพศอย่างตรงตามอาการ เนื่องจากผู้ป่วยที่เป็นหญิงรักหญิงอาจจะอายไม่กล้าไปพบแพทย์หรือไม่กล้าบอกถึงสาเหตุของการเจ็บป่วยที่แท้จริงกับแพทย์ หากว่าอาการเจ็บป่วยนั้นเกี่ยวข้องกับตัวตนหรือพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง ขณะที่แพทย์เองก็อาจจะไม่เข้าใจ หรือไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้อย่างไร

ในทางกฎหมายแม้ว่าในมาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2550 ที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมของบุคคล ได้ระบุถึงการให้ความคุ้มครองบุคคลโดยไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในหลายประการ โดยหนึ่งในนั้นคือจะต้องไม่เลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ แต่กฎหมายไทยก็ยังไม่ได้เปิดโอกาสให้คู่รักเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสกันได้ ทำให้คู่รักหญิงรักหญิงไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการดังเช่นที่สิทธิประโยชน์ที่รัฐให้กับคู่สมรส ชาย-หญิง หลายประการ เช่น สิทธิในการขอลดหย่อนภาษีเงินได้ของคู่สมรส สวัสดิการของคู่สมรส สิทธิในการรับมรดกและสิทธิในการทำประกันชีวิต หรือรับประโยชน์จากการทำประกันชีวิต

มายาคติเกี่ยวกับหญิงรักหญิงทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากการที่สังคมไทยยังขาดมุมมองและความเข้าใจในประเด็นเรื่องเพศภาวะ เพศวิถี และขาดข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิงในหลากหลายมิติ โดยมายาคติหลักเรื่องเพศที่ครอบงำระบบคิดและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม คือ มายาคติเรื่องมนุษย์เกิดมามี 2 เพศตามธรรมชาติ และเรื่องเพศที่ถูกต้องชอบธรรมคือเพศวิถีแบบคนรักต่างเพศอันมีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์เท่านั้น มายาคตินี้ทำงานอย่างแยบยลทั้งระดับภายนอกและภายใน ในระดับสังคมหรือระดับภายนอกมายาคตินี้จะถูกถ่ายทอดผ่านทางจารีตประเพณี คำสั่งสอนจากครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันการแพทย์ สื่อ และสถาบันทางกฎหมาย ในขณะที่ระดับภายในคือการที่บุคคลนั้นได้ซึมซับรับเอามายาคตินี้ไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบคิด และวิถีปฏิบัติทางเพศของตนเองโดยไม่รู้ตัว และเมื่อไหร่ก็ตามที่บุคคลนั้นตระหนักว่าความรู้สึกและตัวตนทางเพศของตนเองไม่สอดคล้องกับมายาคติดังกล่าว เขาและเธอจะพยายามปิดกั้นตัวเองจากความรู้สึกรักชอบเพศเดียวกัน หรือรู้สึกผิดกับตัวเองและกับคนรอบข้างโดยอัตโนมัติ จากการที่ตนเองไม่สามารถจะยอมรับในความรู้สึกหรือมีตัวตนทางเพศที่แตกต่างได้ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับหญิงรักหญิงแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปเนื่องจากปัจจัยทางสังคมอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น เรื่องเวลา ภูมิหลัง การเติบโตมาในสภาพแวดล้อม เรื่องสถานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และอาชีพ (สุภาภรณ์ อัยภูมิมงคล และคณะ, 2554: 79-83)

สังคมมองความเป็นคนรักเพศเดียวกันถือว่าเป็นความผิดปกติซึ่งอาจเป็นที่ครหาจากคนในชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองและคนในครอบครัวจึงมักไม่ยอมรับที่บุตรหลานเป็นคนรักเพศเดียวกัน และบางครั้งก็ยิ่งแสดงการขัดขวาง ห้ามปราม หรือพยายามเปลี่ยนแปลงให้บุตรหลานกลับมาเป็นคนรักต่างเพศ (สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ, 2553: 157)

เสียงสะท้อนจากกลุ่มหญิงรักหญิง

ตลอดระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมาสังคมไทยได้เห็นปรากฏการณ์การรวมกันของกลุ่มผู้หญิงที่ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิของหญิงรักหญิง ได้เห็นหญิงรักหญิงเปิดตัวในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น มีการเกิดขึ้นของเว็บไซต์ นิติสาร หนังสือ ผับสำหรับหญิงรักหญิง มีบทความวิชาการด้านสุขภาพจิตใหม่ๆ ที่ไม่ได้พูดถึงการรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งผิดปกติอีก มองเผินๆ ดูเหมือนว่าสังคมไทยจะเปิดกว้างและยอมรับผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันได้มากขึ้น หญิงรักหญิงมีสังคมและพื้นที่ในการแสดงตัวตนในสาธารณะมากขึ้น โดยเฉพาะหญิงรักหญิงที่เป็นชนชั้นกลางในเมือง มีการศึกษา มีรายได้ หรือเป็นคนรุ่นใหม่ที่เข้าถึงสื่ออินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามหากพิจารณาดูดีๆ แล้วจะเห็นได้ว่าภาพของหญิงรักหญิงในสื่อกระแสหลักไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปสักเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นการตอกย้ำภาพหญิงรักหญิงกับความผิดปกติด้วยการลงข่าวหญิงรักหญิงใช้ความรุนแรงทำร้ายกัน เนื่องมาจากปัญหาผู้สาวหรือเสนอภาพของผู้หญิงที่แต่งตัวเป็นผู้ชายในละครทีวีโดยไม่มีแค่เรื่องประเด็นหญิงรักหญิงเลย ทั้งที่ภาพของผู้หญิงที่แต่งตัวเป็นชายในละครดูเหมือนหอมมากกว่าผู้ชายด้วยซ้ำ การใช้ถ้อยคำภาษาที่แสดงถึงการล้อเลียนความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงให้ดูเป็นเรื่องตลก การมองเห็นความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงภายใต้กรอบความสัมพันธ์แบบทอมดี้เท่านั้น ไม่มีรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละครในสื่อกระแสหลักที่นำเสนอเรื่องราวของหญิงรักหญิงอย่างเป็นปกติธรรมดา ไม่มีหน่วยงานภาครัฐที่ออกมาประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดเรื่องการยกเลิคว่าข้อคนรักเพศเดียวกันออกจากบัญชีรายชื่อโรค และความผิดปกติทางจิตหรือจัดบริการสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์ที่คำนึงถึงตัวตนและวิถีชีวิตของบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิง และไม่มีกฎหมายที่ให้สิทธิกับหญิงรักหญิง หรือบุคคลรักเพศเดียวกันในการจดทะเบียนสมรส เช่นเดียวกับบุคคลรักต่างเพศ

ประเด็นเรื่องหญิงรักหญิงเป็นเรื่องที่ถูกตีตราว่าเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางจิต หรือผิดปกติทางเพศ เพราะละเมิดกฎเกณฑ์เรื่องเพศของสังคมด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน ซึ่งส่งผลให้สังคมไทยไม่ตระหนักถึงการดำรงอยู่ หรือยอมรับในความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิง หรือมองเรื่องตัวตนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงเป็นสภาวะชั่วคราว หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่จริงจังยั่งยืนเพราะไม่มีลูกเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวความสัมพันธ์ หรือจะมีชีวิตที่ยากลำบากเพราะไม่มีลูกคอยดูแลเมื่อยามแก่เฒ่า ประเด็นต่างๆ เหล่านี้เป็นประเด็นที่ในกลุ่มหญิงรักหญิงได้มีการตั้งคำถามและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่เสมอ

มายาคติรองลงมาในประเด็นหญิงรักหญิงคือเรื่องที่เป็นผู้มีอารมณ์และพฤติกรรมรุนแรงกว่าคนรักต่างเพศทั่วไป โดยมายาคตินี้เป็นผลมาจากมายาคติที่ว่าหญิงรักหญิงหรือคนรักเพศเดียวกันเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตหรือเบี่ยงเบนทางเพศ

แม้ว่าองค์ความรู้ในทางวิชาการด้านสุขภาพจะถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็ตาม แต่การทำงานในเชิงรณรงค์เพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดนั้นก็ยังทำได้ช้ามาก และดูจะยังไม่ถึงสังคมในวงกว้างสักเท่าไร เนื่องจากประเด็นนี้ถูกมองว่าเป็นประเด็นเล็กที่คนในสังคมมองข้าม หรือไม่ได้ให้ความสนใจ หรือมองว่าเป็นผลประโยชน์ของบุคคลเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น

ในขณะที่นักกิจกรรม นักวิชาการ และกลุ่มที่สนใจศึกษาในประเด็นเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศ ภาวะความเป็นเพศ ได้พยายามนำเสนอแง่มุมใหม่ๆ เกี่ยวกับการมองเรื่องเพศ และเผยให้เห็นถึงอัตลักษณ์และความสัมพันธ์ทางเพศที่ซับซ้อนแตกต่างหลากหลายนั้น หลายคนอาจไม่คิดว่าจะมีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่เคยสัมผัส หรือรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

การทำงานเพื่อจะทลายมายาคติเกี่ยวกับหญิงรักหญิงจึงควรต้องทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจในหลายระดับ และคำนึงถึงฐานคติที่อยู่เบื้องหลังการสร้างมายาคตินั้นว่าไม่ได้มีแต่เรื่องของมายาคติในเรื่องเพศวิถีกระแสหลักที่ให้คุณค่ากับกรอบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศที่มีเป้าหมายเพื่อการสืบพันธุ์แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องคำนึงถึงฐานคติเรื่องทุนนิยม วัฒนธรรม ศาสนา ชนชั้น และวิชาการด้านการแพทย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาการเลือกปฏิบัติและกีดกันบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิง ที่สำคัญที่สุดคือควรเปิดโอกาสให้หญิงรักหญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอันส่งผลกระทบต่อตนเองอย่างแท้จริง และต้องตระหนักถึงความต้องการที่แตกต่างหลากหลายไปตามอัตลักษณ์ รวมทั้งวิถีการดำเนินชีวิต และความสัมพันธ์ของหญิงรักหญิงที่มีความแตกต่างหลากหลายด้วย (สุภาภรณ์ อัมมมงคล และคณะ, 2554: 83-87)

ขบวนการหญิงรักหญิงในประเทศไทย

ปัจจุบันการเคลื่อนไหวต่อสู้ของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการสิทธิสตรีในประเทศตะวันตกหลายประเทศ ในทวีปอเมริกาใต้ และในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี อินเดีย และฟิลิปปินส์ แต่ละประเทศมักมีองค์กรของขบวนการหญิงรักหญิงอยู่หลายกลุ่ม แต่ในสังคมไทยพบว่ามีเพียงกลุ่ม “อัญจาริ” กลุ่มเดียวเท่านั้นที่เป็นองค์กรเปิดต่อสาธารณะและ

ทำงานเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกัน การศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มหญิงรักหญิงจึงพิเศษต่างออกไปจากประเด็นอื่นๆ คือ เป็นการศึกษาปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวขององค์กรเพียงกลุ่มเดียวคือ “กลุ่มอัญจารี” ซึ่งก่อกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2529 (กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301)

อัญชนา สุวรรณานนท์ (2548 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301) กล่าวว่าในภาษาไทยไม่มีศัพท์ที่ใช้เรียกผู้หญิงที่รักผู้หญิง ประเด็นนี้เป็นการเมืองที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะการไม่มีศัพท์เรียกกลุ่มบุคคล หรือการกระทำบางอย่างแล้วทำให้เสมือนหนึ่งว่ากลุ่มคนนั้นไม่มีปรากฏอยู่จริง และทำให้ถูกมองไม่เห็นในสังคมไทย (invisibility) อาจมีผู้แย้งว่าคำว่า “เล่นเพื่อน” น่าจะมีความหมายเหมือนคำว่า lesbian อัญชนา สุวรรณานนท์ (2548 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301) เห็นว่าศัพท์คำนี้มีความหมายถึงพฤติกรรมนั้นๆ ไปมากกว่า ไม่ได้ครอบคลุมความหมายในแง่มุมทางอารมณ์หรือความรู้สึกทางด้านอื่นๆ จึงไม่ใช่ศัพท์ที่ใช้เรียกกว่าคน และกลุ่มอัญจารีเองยังคงแสวงหาคำเรียกผู้หญิงที่รักผู้หญิงอยู่แต่ยังหาไม่ได้ การจะสร้างศัพท์ขึ้นมาให้คนรับรู้ทั่วไปก็เป็นเรื่องยากจึงใช้คำว่าหญิงรักหญิงหรือย่ออย่างๆ ว่า “นุญญ” (ออกเสียงว่า ยอ-รอ-ยอ) ซึ่งเป็นคำกลางๆ และยังใช้อยู่จนปัจจุบันนี้

ในช่วงที่กลุ่มอัญจารียังเป็นกลุ่มใต้ดิน (หมายถึงการไม่เปิดตัวกลุ่มต่อสาธารณะ) ในปี พ.ศ. 2533 อัญจารีก็ก้าวกระโดดมาเป็นเจ้าภาพจัดประชุมเครือข่ายผู้หญิงรักผู้หญิงเอเชีย หรือ Asian Lesbian Network (ALN) ขึ้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการจัดประชุมในประเด็นผู้หญิงรักผู้หญิงเป็นครั้งแรกในทวีปเอเชีย เพื่อรองรับการก่อตั้งของ ALN อย่างเป็นทางการ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากหลายประเทศอาทิ อินเดีย บังกลาเทศ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไต้หวัน โดยกลุ่มอัญจารีได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ ALN (กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301)

การเป็นเจ้าภาพจัดประชุม ALN ทำให้กลุ่มอัญจารีเป็นที่รู้จักมากขึ้นในแวดวงของหญิงรักหญิงในต่างประเทศ กลุ่มอัญจารีเริ่มค่อยๆ เปิดตัวทำกิจกรรมกับองค์กรผู้หญิงในประเทศมากขึ้น งานแรกที่เข้าไปร่วมกิจกรรมภายในประเทศในปี พ.ศ. 2535 กลุ่มอัญจารีได้รับเชิญจากมูลนิธิเพื่อนหญิงให้เข้าร่วมจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิงรักผู้หญิง ซึ่งเป็นการจัดประชุมระดับนานาชาติเรื่อง “ยุติความรุนแรง แสวงหาสันติภาพ” เพื่อต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิง

ทุกรูปแบบ หลังการประชุมครั้งนี้ได้มีข่าวลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันเป็นข่าวย่อในหน้าผู้หญิงโดยมีพาดหัวข่าวว่า “กลุ่มผู้หญิงรักผู้หญิง (เลสเบี้ยน) เสนอวิธีจัดความรุนแรง” (สยามรัฐ, 2535 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ, 2548: 301)

ในตอนท้ายของข่าวได้ลงที่อยู่ผู้ไปรษณีย์ของกลุ่มอาจารย์ ปรากฏว่ามีผู้เขียนจดหมายมาถึงกลุ่มอาจารย์จำนวนมาก และมีผู้สนใจต้องการติดตามรับรู้ข่าวสารของกลุ่ม “อาจารย์สาร” จึงเกิดขึ้นเพื่อสนองตอบต่อความต้องการดังกล่าวเริ่มต้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2536 ปีเดียวกันนั้นเอง กลุ่มอาจารย์ก็ตัดสินใจเปิดตัวต่อสาธารณชนโดยการเขียนจดหมายไปลงคอลัมน์ “อาโก๋ ปากน้ำ” ในนิตยสารแปลก ซึ่งเป็นคอลัมน์ในสิ่งพิมพ์ที่น่าจะเรียกได้ว่าเป็นคอลัมน์เดียวในสมัยนั้นที่เปิดให้คนรักเพศเดียวกัน ทอม-ดี้ หรือ หญิงรักหญิง รวมทั้งชายรักชายได้มีพื้นที่หรือเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตระหว่างกัน จากจดหมายฉบับดังกล่าวที่ผู้ก่อตั้งกลุ่มอาจารย์เขียนไปยังคอลัมน์ของ อาโก๋ ปากน้ำ ทำให้มีจดหมายมายังกลุ่มอาจารย์มากขึ้นและส่วนใหญ่ขอสมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม (กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ, 2548: 301-302)

กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ (2548: 302) กล่าวว่ากลุ่มอาจารย์วางบทบาทของกลุ่มไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นกลุ่มที่มุ่งทำงานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก โดยมีกลุ่มหญิงรักหญิงเป็นเป้าหมายหลักในการทำงานเคลื่อนไหวด้วย และต่อสู้เคลื่อนไหวให้คดีและการเลือกปฏิบัติของสังคมต่อหญิงรักหญิงลดลงหรือหมดไปโดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนให้หญิงรักหญิงเกิดความเชื่อมั่นในสิทธิและทางเลือกในการดำเนินชีวิตของตนเอง
2. เพื่อจัดคดี เผยแพร่ความคิด ทศนคติ และความเข้าใจที่เป็นธรรมต่อหญิงรักหญิง
3. เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้หญิงรักผู้หญิงไม่ให้ถูกรังแกและกีดกันจากสังคมซึ่งเป็นหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อร่วมมือประสานกับองค์กรสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ในการเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมของมนุษย์ในทุกๆ เรื่อง

นอกจากนี้ กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ (2548: 302-304) ยังกล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นช่องทางสำคัญที่อัญจารีใช้สื่อสารกับคนทั่วไป ขณะเดียวกันการปรากฏตัวขึ้นของกลุ่มก็เป็นที่น่าสนใจของสื่อมวลชนอย่างยิ่ง ข้อมูลและข่าวของกลุ่มจึงได้รับการเผยแพร่ทุกครั้งเสมอมา ยุทธวิธีที่กลุ่มอัญจารีใช้ในการเคลื่อนไหวกลุ่มหญิงรักหญิงนั้นคือ การนำเอาสื่อที่ต้องการรู้หรือต้องการเห็นความเป็นกลุ่มหญิงรักหญิงมานำเสนอ สิ่งที่กลุ่ม อัญจารีต้องการจะบอกกับสังคมไทยคือการรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติทางเพศหรือจิตแต่อย่างใด รวมทั้งให้สังคมเข้าใจว่าการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคลและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในชีวิต

เมื่อดำเนินงานกลุ่มไปได้ 5 ปีกลุ่มอัญจารีก็ตัดสินใจทำสื่อของตัวเองด้วยการนำอัญจารีสารมาปรับปรุงด้านเนื้อหาให้มีความหลากหลายมากขึ้น เริ่มต้นจากฉบับแรกเดือนสิงหาคม 2541 ที่นำนางสาวไทย “ป๊อป” อาริยา ชุมสาย มาเป็นหน้าปกซึ่งก็ประสบความสำเร็จในแง่ทำให้สื่อต่างๆ กันมาเล่นข่าวอัญจารีเป็นข่าวใหญ่อีกครั้งหนึ่ง แต่สุดท้ายก็ไม่สามารถประสบความสำเร็จในแง่ธุรกิจด้วยปัญหาในเรื่องการวางตลาด ขาดเงินทุน การไม่มีโฆษณาและขาดคนทำงาน ทำให้อัญจารีสารซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับหญิงรักหญิงเล่มแรกเล่มเดียวของประเทศไทยต้องมีอันยุติไป ต่อมาอัญจารีหันมาออกจดหมายข่าวภายในกลุ่มเหมือนเดิมในนามใหม่ว่า “จดหมายข่าวอัญจารี”

ปัจจุบันกลุ่มอัญจารีสร้างพื้นที่การสื่อสารทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์ชื่อว่า www.anjaree.com และหันมาปรับยุทธวิธีใหม่ในการสื่อถึงสาธารณชนด้านกว้าง คือเขียนบทความเกี่ยวกับหญิงรักหญิงส่งไปลงสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ แทน ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มคนอ่านได้มากกว่าเดิม เพราะสื่อหนังสือพิมพ์รายวันที่ทางกลุ่มส่งบทความไปเพื่อให้พิจารณาลงพิมพ์นั้นมีจำนวนผู้อ่านมากกว่าอัญจารีสารที่ทางกลุ่มจัดทำ ทั้งนี้บทความนั้นๆ จะโยงเข้ากับสถานการณ์ที่กำลังอยู่ในความสนใจของคนจำนวนมากในขณะนั้นๆ เช่น วุฒิสมาชิกก๊บน โปบายสำหรับคนรักเพศเดียวกัน

สื่อมวลชนนับเป็นแนวร่วมที่สำคัญที่สุดของกลุ่มและแนวร่วมที่สำคัญถัดมาคือ กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเรื่องผู้หญิง โดยการนำประเด็นหญิงรักหญิงเข้าไปสอดแทรกในประเด็นที่องค์กรผู้หญิงทำงานอยู่ เช่น เรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิง เพศศึกษา และเรื่องสิทธิมนุษยชนผู้หญิงโดยการทำงานประสานกันระหว่างองค์กร นอกจากนี้ในทางวิชาการแล้วกลุ่มยังมีแนวร่วมจากนักวิชาการในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จิตแพทย์ สิทธิมนุษยชน สังคม

สงเคราะห์ กฎหมาย และประวัติศาสตร์ กิจกรรมที่ร่วมมือกับนักวิชาการคือการจัดประชุม อบรม สัมมนาร่วมกัน

ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ (2543 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 304) กล่าวว่ากลุ่มสุดท้ายที่เริ่มเป็นฝ่ายเข้ามาหาข้อมูลจากกลุ่มอาจารย์คือ กลุ่มนักศึกษาและสถาบันการศึกษาที่มีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคนรักเพศเดียวกัน ปัจจุบันอาจารย์เป็นแหล่งข้อมูลการให้คำปรึกษาต่อคนรักเพศเดียวกันซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้อาจารย์สามารถผลักดันให้หน่วยงานของรัฐได้มีการให้บริการแก่คนรักเพศเดียวกันด้วย

กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ (2548: 304-305) กล่าวว่า ความสนใจในส่วนของบุคคลทั่วไปต่อกลุ่มอาจารย์นั้นไม่อาจสรุปได้อย่างชัดเจน แต่ถ้าสรุปจากการที่สื่อมวลชนให้ความสนใจกลุ่มหญิงรักหญิงอยู่เสมอๆ นั้น สามารถสรุปได้ในระดับหนึ่งว่าคนทั่วไปจะมีทัศนคติกลางๆ ที่ยอมรับคนรักเพศเดียวกัน คือมีทั้งคิดว่าเบี่ยงเบนและผิดปกติและไม่ได้รังเกียจเด็ดขาดซึ่งไม่น่าจะมีปัญหาอะไรถึงต้องตั้งกลุ่ม อีกทัศนคติหนึ่งก็มองว่าเป็นเรื่องเวรกรรม

ในส่วนของความสำเร็จนั้นหากประเมินจากวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการก่อตั้งกลุ่มที่ต้องการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องหญิงรักหญิง หรือคนรักเพศเดียวกันแก่สังคมไทยนั้นพบว่ามีความยั่งยืนจากจิตแพทย์ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุขในหลายวาระว่า การรักเพศเดียวกันไม่ใช่ความผิดปกติหรือความเบี่ยงเบนทางเพศแต่อย่างใด และการนำประเด็นการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มคนรักเพศเดียวกันเป็นเวทีหนึ่งในการจัดประชุมเรื่องเอดส์ระดับชาติในปี พ.ศ. 2544 ในขณะที่ความเข้มงวดในเรื่องคนรักเพศเดียวกันมีความคลี่คลายลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับอดีตที่ผ่านมา เห็นได้จากการจัดงานเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันมากขึ้น เช่น การจัดเทศกาลหนังรักทางเลือกใน พ.ศ. 2541 งานบางกอกเกย์ เฟสติวัลเมื่อตุลาคม พ.ศ. 2542 และยังคงจัดต่อเนื่องทุกปีถึงปัจจุบัน ซึ่งเว็บไซต์ของหญิงรักหญิงและชายรักชายอื่นๆ อีกหลายแห่งแสดงถึงการรวมตัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันมีเพิ่มขึ้น

ข้อสังเกตต่อการเคลื่อนไหวในประเด็นสาธารณะ

มีข้อสังเกตที่ กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ (2548: 305-306) กล่าวว่า กลุ่มอัยการทำงานเคลื่อนไหวเพื่อสื่อสารสาระอยู่ก่อนข้างสม่ำเสมอ และเป็นหัวหอกในการต่อสู้กับการเลือกปฏิบัติที่เกิดขึ้นต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันโดยไม่จำกัดเฉพาะว่าต้องเป็นเรื่องของหญิงรักหญิงเท่านั้น ในการเคลื่อนไหวลักษณะดังกล่าวยุทธวิธีที่กลุ่มใช้เป็นประจำคือการเคลื่อนไหวอย่างมีแนวร่วมไม่โดดเดี่ยวตัวเองออกจากกลุ่ม และองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนอื่นๆ จากภาพรวมของกิจกรรมที่กลุ่มทำมาทั้งหมด และจากข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชนสามารถสรุปการทำงานเคลื่อนไหวเพื่อสื่อสารต่อสาธารณะได้ 3 รูปแบบคือ

1. การสร้างพื้นที่เพื่อช่วงชิงการให้ความหมายใหม่ต่อการดำรงอยู่ของหญิงรักหญิงในสังคมไทย

โดยใช้กิจกรรมทางวิชาการเป็นช่องทางในการนำเสนอวาทกรรมใหม่ๆ เช่น การเชิญนักวิชาการจากตะวันตกและในประเทศเข้าร่วมนำเสนอแนวความคิดที่เกี่ยวกับสิทธิของหญิงรักหญิง และจัดงานสัมมนาทางวิชาการในกลุ่มนักวิชาการไทยและสื่อมวลชนเพื่อให้สังคมเข้าใจกลุ่มคนรักเพศเดียวกันมากขึ้น ผลสืบเนื่องของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งคือมีการนำเสนอในเวทีทางวิชาการเหล่านี้ไปถกเถียงต่อเนื่องในสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งในหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารต่างๆ

2. การแสดงความเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการผู้หญิงในประเทศไทย

เนื่องจากกลุ่มผู้ก่อตั้งอัยการีเดบโตในทางความคิดและการทำงานต่อส่วนรวมมาจากฐานการทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชนผู้หญิงมาก่อน จึงมีความสัมพันธ์ส่วนตัวที่แน่นแฟ้นกับผู้ปฏิบัติงานในองค์กรผู้หญิงหลายองค์กร และเข้าใจวัฒนธรรมการเคลื่อนไหวในลักษณะแนวร่วมบนฐานเครือข่ายอย่างหลวมๆ ขององค์กรผู้หญิงเป็นอย่างดี กิจกรรมเหล่านี้ส่งผลให้อัยการีเป็นที่ยอมรับของคนทำงานเรื่องผู้หญิงทั่วประเทศไทย และมีส่วนช่วยให้องค์กรผู้หญิงเกิดความเข้าใจดีขึ้นในเรื่องสิทธิทางเลือกของหญิงรักหญิงด้วย ตัวอย่างกิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ เข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใน “เวทีหญิงไทยเพื่อการประชุมสตรีโลก” และนำเสนอประเด็นสิทธิของหญิงรักหญิงและความรุนแรงต่อผู้หญิงในปี พ.ศ. 2537 ร่วมเดินขบวนและประชุมกับ

“คณะทำงานเวทีหญิงไทยกลุ่มรากหญ้าเพื่อการประชุมระดับโลกเรื่องสตรีครั้งที่ 4” เนื่องในวันสตรีสากล 8 มีนาคม พร้อมกับเสนอปัญหาและจัดนิทรรศการเรื่องหญิงรักหญิงถูกเลือกปฏิบัติจากนายจ้างเมื่อไปสมัครงานในปี พ.ศ. 2538 และร่วมเป็นเครือข่ายคณะทำงานรณรงค์วันยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง

3. การเคลื่อนไหวต่อสู้ในประเด็นที่เกิดการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน

กิจกรรมในส่วนนี้มีลักษณะการเคลื่อนไหวเฉพาะหน้าต่อปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นครั้งๆ ไป โดยถือว่าเป็นพันธกิจสำคัญที่ไม่เพียงแต่ปฏิเสธไม่ได้แต่หลายสถานการณ์ต้องเป็นแกนนำในการต่อสู้ด้วย สำหรับรูปแบบในการเคลื่อนไหวกลุ่มอัญจายังคงยึดหลักการทำงานประสานกันเป็นแนวร่วมกับองค์กรต่างๆ การเคลื่อนไหวที่อาจต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์การต่อสู้ก็คือ

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2540 สถาบันราชภัฏน่านระเบียบห้ามไม่ให้ผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเรียนครูมาปิดฝุ่นใช้บังคับอย่างเคร่งครัดใหม่ ซึ่งกลายเป็นประเด็นร้อนแรงและถกเถียงอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะเรื่องทัศนคติต่อคนรักเพศเดียวกันในสังคมไทยอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน กระทรวงศึกษาธิการเองก็ถูกนักวิชาการตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์มาก ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการมีมติยกเลิกนโยบายกีดกันคนรักเพศเดียวกันในการเรียนครู และยอมรับว่าคนรักเพศเดียวกันก็มีอารมณ์เหมือนชายหญิงที่รักต่างเพศทั่วไป (มติชน, 2540 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธารวรรณ, 2548: 306-307)

นอกจากนี้ กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธารวรรณ (2548: 307) ได้กล่าวว่า ในปี พ.ศ. 2542 กลุ่มอัญจาร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ ที่ทำงานด้านสตรีและสิทธิมนุษยชนคัดค้านคำสั่งของอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่สั่งการไปยังสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งให้กลั่นกรองการนำเสนอภาพของกะเทย เกย์ ทอม ดี ว่าเป็นคำสั่งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเผยแพร่ความเข้าใจผิดที่คลาดเคลื่อนจากหลักวิชาการ รวมทั้งมีเจตนาบิดเบือนสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน กรณีนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลในวงการสื่ออย่างมาก ถึงแม้ว่าคำสั่งดังกล่าวมีลักษณะขอความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์ต่างๆ ผู้เขียนสังเกตว่าก็มีผลอย่างสำคัญที่ทำให้ละครต่างๆ มีผู้แสดงในบทบาทคนรักเพศเดียวกันน้อยลง

การเคลื่อนไหวของกลุ่มอาจารย์เข้มข้นในช่วงปี พ.ศ. 2538-2542 มีผลทำให้ประเด็นของหญิงรักหญิงเป็นประเด็นที่กลุ่มนักวิชาการด้านสตรีนิยมให้ความสนใจมาก ช่วงปี พ.ศ. 2542-2544 มีการนำประเด็นหญิงรักหญิงไปพูดคุยแลกเปลี่ยนในเวทีประชุมสัมมนาทางวิชาการบ่อยครั้ง และกลุ่มนักศึกษา也给ให้ความสนใจในการทำงาน มีการทำวิทยานิพนธ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับหญิงรักหญิงมากขึ้น เห็นได้จากที่มีการติดต่อขอข้อมูลเพื่อทำรายงาน วิทยานิพนธ์จากกลุ่มบ่อยครั้งมาก

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือการเป็นที่ยอมรับของหน่วยราชการคือปี พ.ศ. 2542-2543 กลุ่มอาจารย์ได้รับทุนจากกองโรคเอดส์กระทรวงสาธารณสุขเพื่อจัดทำโครงการอบรมให้กับหญิงรักหญิงในเรื่องเพศและการป้องกันเอดส์ สำหรับการยอมรับจากต่างประเทศจะมาก่อนในประเทศ เนื่องจากอาจารย์เริ่มเปิดตัวและทำงานในระดับภูมิภาคก่อน เป็นหัวหอกสำคัญของการก่อตั้งเครือข่าย ALN ดังกล่าวมาแล้ว พ.ศ. 2541 กลุ่มอาจารย์ได้รับรางวัล “ฟิลิปาเดอ ซอซา” จากองค์กรสิทธิมนุษยชนของเลสเบี้ยนและเกย์นานาชาติ (IGLHRC) ที่ประเทศบราซิล รางวัลนี้เป็นรางวัลสำหรับกลุ่มหรือบุคคลที่ทำงานเพื่อสิทธิมนุษยชนของคนรักร่วมเพศเดียวกัน

ข้อสังเกตเชิงแนวคิดต่อการเคลื่อนไหวในอนาคต

กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ (2548: 308) กล่าวว่า ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มหญิงรักหญิงในสังคมไทยนับว่าเป็นเรื่องใหม่มาก การเกิดขึ้นของกลุ่มอาจารย์มาจากกลุ่มผู้ก่อตั้งที่มีจิตสำนึกทางการเมืองสูงและมีส่วนขับเคลื่อนขบวนการเรียกร้องสิทธิประเด็นอื่นๆ มาก่อน อาจารย์เปิดตัวทำงานต่อเนื่องมาเกือบร่วมหนึ่งทศวรรษ แม้จะเป็นเพียงองค์กรเล็กๆ มีผู้ปฏิบัติงานเต็มเวลาเพียงคนเดียว การเคลื่อนไหวในอดีตที่ผ่านมาทั้งหมดใช้วิธีการประสานงานหาแนวร่วมและหาอาสาสมัครมาช่วย อุปสรรคในการทำงานเคลื่อนไหวต่อไปในอนาคตของอาจารย์ที่สำคัญมาจากสองส่วน คือกระบวนการจัดการภายในของกลุ่มเองและความสัมพันธ์กับสาธารณะดังนี้

1. ระยะต้นของการทำงานเคลื่อนไหวในสาธารณะ กลุ่มอาจารย์มี “ตัวเปิด” ของกลุ่มที่ “เปิดตัว” (come out) ต่อสังคมและพร้อมที่จะให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนทั้งของไทยและต่างประเทศอยู่หลักๆ เพียงคนเดียว ในอดีตคือ อัญชนา สุวรรณานนท์ (2548 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ฐราวรรณ, 2548: 300-301) ปัจจุบันผู้ประสานงานคือ ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ ซึ่ง

เป็นข้อจำกัดสำคัญยิ่งของกลุ่มแม้ว่าภายหลังจะมีผู้เข้าร่วมเพิ่มเติมบ้างแต่ก็มีความแน่นอนสูง อาสาสมัครที่เป็นกองกำลังช่วยหนุนภายในที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ได้เพียงแต่หนุนช่วยจริงๆ ไม่สามารถนำพาและร่วมวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และยุทธวิธีได้

2. ความสัมพันธ์กับองค์กรผู้หญิง แม้ว่าอาจารย์จะมีความสัมพันธ์อันดีกับขบวนการผู้หญิงโดยรวมแต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นแนวร่วมหลวมๆ เคลื่อนไปพร้อมกันเมื่อเห็นร่วมกันในประเด็นการต่อสู้ต่างๆ ต่อประเด็นนี้ อัญชนา สุวรรณานนท์ (2548 อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301) ให้ความเห็นว่า เครือข่ายขององค์กรที่ทำงานเรื่องสิทธิผู้หญิงเองไม่เคยรวมเรื่องอคติต่อหญิงรักหญิงเป็นหนึ่งในวาระของการเคลื่อนไหวในเชิงสาธารณะ ส่วนหนึ่งอาจเกิดความไม่ศุภกมลของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรผู้หญิงต่างๆ แม้ส่วนใหญ่จะยอมรับแต่ก็ไม่แน่ใจว่าถ้ารวมเรื่องสิทธิหญิงรักหญิงเข้าไปด้วยอาจเกิดปฏิกิริยาทางลบก็ได้

3. ความสัมพันธ์กับสาธารณะ นับตั้งแต่เกิดกลุ่มอาจารย์ขึ้นไม่มีกระแสต่อต้านคัดค้านกลุ่มอาจารย์แต่อย่างใด นับว่าเป็นข้อบวกของสังคมไทยที่อาจเป็นข้อลบด้วยคือคนทั่วไปไม่ได้สนใจและให้ความสำคัญกับการเกิดขึ้นของขบวนการสิทธิหญิงรักหญิง ภาระหน้าที่อาจารย์ต้องขบคิดคือจะทำให้เกิดการสื่อสารกับสาธารณะในวงกว้างได้อย่างไร และทำให้ประเด็นที่เคลื่อนไหวอยู่นั้นเป็นประเด็นของสาธารณะด้วย ผลสำเร็จของการที่สถาบันราชภัฏยอมยกเลิกกฎเกณฑ์อันเลือกปฏิบัติต่อคนรักเพศเดียวกันที่ต้องการเรียนครู นับเป็นตัวอย่างที่ดีแต่ก็ยังคงเป็นการเคลื่อนตามปัญหาที่เกิดขึ้นเท่านั้น (กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ, 2548: 300-301)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกวรรณ ธรารวรรณ (2555) ศึกษาเรื่อง รัฐไทยกับชีวิตคู่แบบเพศวิถีนอกขนบ พบว่า รัฐไทยมีแนวปฏิบัติต่อคนรักเพศเดียวกันเสมือนบุคคลที่มีความผิดปกติ แนวปฏิบัติของราชการไทยที่ปฏิเสธคนรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่คนรักเพศเดียวกันทุกคนในสังคมไทยพบเจอในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ยุคสมัยที่ชนชั้นกลางปกครองนิยมวัฒนธรรมตะวันตกตราบทจนทุกวันนี้ มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เลือกปฏิบัติต่อคนรักเพศเดียวกันเพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศมาโดยตลอด บทสัมภาษณ์คนรักเพศเดียวกันฉายภาพให้เห็นว่าพวกเขามีแนวคิดและวิถีการดำเนินชีวิตแบบเพศนอกขนบทุกวัน

สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับจากการเปิดเผยตัวในสังคมไทย พบว่า หญิงรักหญิงจะเปิดเผยตัวกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่ยอมรับหรือมีความเข้าใจความเป็นหญิงรักเพศเดียวกันเท่านั้น หญิงรักหญิงจะคำนึงถึงผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยจะตัดสินใจเปิดเผยหากไม่มีผลต่อวิถีชีวิตประจำวันของเธอ รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวันกับคู่รักก็เป็นปัจจัยที่ทำให้หญิงรักหญิงเปิดเผยตัวโดยปริยาย หญิงรักหญิงที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงจะเปิดเผยตัวกับผู้อื่นไม่ว่าจะมีภาวะกดดันหรือไม่ก็มีก็ตาม

รัชนิช ไชยลังการ (2553) ศึกษาเรื่อง การสร้างอัตลักษณ์ทางเพศในแบบหญิงรักหญิง : จากชีวิตที่แตกต่างหลากหลายของกลุ่มแรงงานหญิงในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า ภายในวัฒนธรรมกลุ่ม ทอม-ดี้ มีการแบ่งกลุ่มย่อยๆ ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตนขึ้นมา วัฒนธรรมกระแสหลักในกลุ่ม ทอม-ดี้ แม้ด้านหนึ่งจะทำทาสังคมกระแสหลัก แต่อีกด้านก็ซึมซับเอาค่านิยมของพวกรักต่างเพศเข้ามาและสร้างความ “สุดขั้ว” แก่ อัตลักษณ์ “แมน” ของทอมกระแสหลัก นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอัตลักษณ์ทอมชายขอบที่มีความเป็นเพศเลื่อนไหลคลุมเครือมากกว่ากลุ่มกระแสหลักอีกด้วย การปะทะปะสานของค่านิยมทางเพศและชีวิตอยู่ในกลุ่มทอมเหล่านี้ทำให้เข้าใจปัญหาในกระบวนการประกอบสร้างอัตลักษณ์ทางเพศ และเข้าใจจุดยืนของการเมืองเชิงวัฒนธรรมของพวกเขาได้ดีขึ้น

บังอร เทพเทียน (2551) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางเพศและชีวิตครอบครัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน พบว่า ครอบครัวส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน นับแต่การนิยามตนเอง เพราะถูกอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวและสังคมของรักต่างเพศ ผนวกกับการประทับตราและคำอธิบายเชิงลบที่พบว่าตนแตกต่างจากคนอื่นทำให้ต้องเก็บซ่อนความรู้สึกและปกปิดพฤติกรรมของตนไม่ให้ผู้อื่นทราบ การดำเนินชีวิตคู่ที่คิดว่าผู้หญิงต้องคู่กับผู้ชายเป็นภาพสะท้อนความคิดในกรอบของครอบครัวที่เลียนแบบความสัมพันธ์ต่างเพศ คนรักเพศเดียวกันไม่ต้องการแต่งงานกับคนต่างเพศโดยปฏิเสธกฎเกณฑ์ทางสังคมที่หญิงต้องคู่กับชาย สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่จะดำเนินชีวิตที่ต้องการมากกว่าจะอยู่ภายใต้กรอบที่สังคมกำหนด และเป็นภาพสะท้อนอีกแง่มุมหนึ่งของวิถีชีวิตที่หลากหลายในสังคม

วีรพล ศรีอินทร์ (2551) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อการควบคุมผู้ต้องขังหญิงรักร่วมเพศในทัณฑสถานหญิงธนบุรี พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มองว่าผู้ต้องขังหญิงบางรายมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเพราะเลียนแบบจากเพื่อน และถ้าเปรียบเทียบสาเหตุของการเป็น

หญิงรักหญิงระหว่างเรื่องพันธุกรรมกับเรื่องของการอบรมเลี้ยงดูแล้ว เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์แสดงความคิดเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศมากกว่าเจ้าหน้าที่ที่เห็นว่าเป็นเรื่องของพันธุกรรม

อรุณี สุทธิชัยนิมิต (2551) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการเปิดเผย สถานภาพของหญิงรักเพศเดียวกันในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต่อครอบครัว พบว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายความแตกต่างของกลุ่มที่เปิดเผยและไม่เปิดเผยสถานะรักเพศเดียวกันของตนต่อครอบครัว ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บุคลิกภาพห้าว องค์กรประกอบด้านการเปิดรับประสบการณ์และการคาดการณ์เกี่ยวกับผลลัพธ์ของครอบครัวที่มีต่อการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันในทางบวก พบว่า บุคคลที่มีคะแนนรวมของปัจจัยดังกล่าวในระดับสูงว่าจะเปิดเผยสถานภาพรักเพศเดียวกันต่อครอบครัวได้ถูกต้อง ในขณะที่บุคคลที่มีคะแนนรวมของปัจจัยดังกล่าวในระดับต่ำว่าจะไม่เปิดเผยสถานภาพรักเพศเดียวกันต่อครอบครัว

จิรภัทร วงศ์อ้าย (2550) ศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ พบว่า กระบวนการพัฒนามี 3 ขั้นตอน ในขั้นตอนแรกคือการมีความชอบในบทบาทข้ามเพศ ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากความรู้สึกแตกต่างทั่วไปไปสู่การรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้มีเอกลักษณ์รักร่วมเพศ ขั้นตอนที่ 3 เริ่มจากการยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศ ครอบครัว พ่อ แม่ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ คือ ไม่ชอบให้ลูกคบหาเพื่อนต่างเพศเพราะคิดว่าเป็นการไม่รักษานวลสงวนตัวจึงเป็นตัวส่งเสริมให้ลูกเกิดการพัฒนาเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ ชีวิตของหญิงรักร่วมเพศส่วนใหญ่มีความเรียบง่ายเพื่อป้องกันการกลายเป็นจุดสนใจของกลุ่มคนทั้งในสังคมและสถานที่ทำงานว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความผิดปกติ เช่นเดียวกับการทำงานของกลุ่มหญิงรักร่วมเพศที่ต้องมีความรับผิดชอบในการทำงานสูง เพราะถ้าทำไม่สำเร็จก็อาจจะถูกคนอื่นมองในทางที่ไม่ดีและอาจส่งผลถึงความก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้

ปัทมฉิกา จันทรปรณิก (2550) ศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีการเปิดเผยตนเองต่อครอบครัวและสังคมมากที่สุดในช่วงวัยรุ่น ครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบเปิดและแบบปล่อยจะเอื้อต่อกลุ่มหญิงรักหญิงให้เปิดเผยตนเองกว่าครอบครัวที่มีการสื่อสารแบบปิด กลุ่มตัวอย่างที่ง่ายต่อการเปิดเผยตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น นักศึกษา พนักงานบริษัท และธุรกิจส่วนตัว ซึ่งครอบครัวและสังคมจะรับได้นั้น ย่อมมาจากวิธีการสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองที่เหมาะสม

สุภาณี ยাত্রา (2548) ศึกษาเรื่อง การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่มหญิงรักหญิง ผ่านสื่อเว็บไซต์ในสังคมไทย พบว่า อัตลักษณ์ประจำกลุ่ม อัตลักษณ์ร่วมของชุมชนเสมือน และอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่มหญิงรักหญิงที่พบเป็นลักษณะ (Character) ที่ปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อตามความพอใจ ไม่ได้จำกัดหรือเกี่ยวพันเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศแต่รวมถึงการดำรงชีวิตประจำวันของกลุ่มหญิงรักหญิง การสร้างกลุ่มเครือข่ายบุคคลผ่านเว็บไซต์เริ่มจากการแสดงอุดมการณ์ร่วมกันในความเป็นหญิงรักหญิงจากผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) ไปสู่ผู้ใช้เว็บไซต์แล้วสานต่อโดยการปฏิสัมพันธ์ผ่านกระดานข่าว (Web board) และห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room) ตามประเด็นที่แต่ละคนสนใจ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีลักษณะให้คำปรึกษาและเป็นที่พักพิงทางใจซึ่งกันและกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตคู่อูญ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่อูญ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 2 ส่วนได้แก่

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) หนังสือ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การจดบันทึกภาคสนาม (Field Notes) การบันทึกเสียง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการถ่ายภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีทั้งหมด 6 คู่ รวมทั้งหมด 12 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการบอกต่อแนะนำคนรู้จัก (Snowball Technique)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องวิถีชีวิตคู่อูญใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แสดงความคิดเห็นและทัศนคติต่อวิถีชีวิตของตน โดยสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นคำถามประกอบการสัมภาษณ์ขณะเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์

แบบสัมภาษณ์มีการทดลองใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่คุ้นเคย แล้วนำข้อมูลที่ได้อาจารย์ที่ปรึกษาการเก็บข้อมูลจริง

2. การจดบันทึกภาคสนาม (Field Notes) เพื่อบันทึกสาระสำคัญและบุคลิกพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ขณะเก็บข้อมูลภาคสนาม

3. การบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เพื่อนำมาถอดเทปสำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา

4. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

5. การถ่ายภาพเพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ข้อ 2-5 ได้รับการอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มหนึ่งจำนวน 6 กลุ่ม รวมทั้งหมด 12 คน มีวิธีการดังนี้

1. เข้าร่วมฟังสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ชีวิตคู่และครอบครัวของหญิงรักหญิง ทอม ดี : ความรักอุปสรรคที่ก้าวข้ามผ่านได้” ที่จัดขึ้นโดยองค์กรอัญจารีเพื่อสิทธิหญิงรักหญิง ทอม ดี เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

2. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อสร้างความคุ้นเคยตามความสะดวก และเก็บข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลหลัก เช่น อารมณ์ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ แล้วนัดหมายเก็บข้อมูลจริงจากผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งต่อไป

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจะมีการนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักติดต่อกันเป็นระยะแล้วแจ้งล่วงหน้าโดยนัดเดือนละ 1-3 ครั้งโดยประมาณตามความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์

4. เริ่มสัมภาษณ์จากข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติครอบครัวเดิมของแต่ละบุคคลเพื่อแสดงความสัมพันธ์ภายในครอบครัวก่อนมีคู่รักเป็นผู้หญิง เนื่องจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ รวมถึงวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตคู่ตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์จะมีการบันทึกเสียงแล้วนำมาถอดเทปเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ประวัติครอบครัวเดิม

ส่วนที่ 3 วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิงทั้งหมด 7 ด้านคือ

1. ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง
2. สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย
3. การหาคู่รัก
4. บทบาททางเพศ
5. การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว
6. อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
7. การวางแผนชีวิตครอบครัวของคู่หญิง

วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

1. ใช้หลักแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ได้แก่ ความหมายพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน สาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน รูปแบบพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน กระบวนการเปิดเผยตัวเอง แบบแผนการเข้าสู่การนิยามตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ ประเภทของหญิงรักหญิง ความสัมพันธ์ของเกย์และเลสเบี้ยน ครอบครัวของเกย์และเลสเบี้ยน การแต่งงานของเกย์และเลสเบี้ยน ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องรักเพศเดียวกัน แนวคิดเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศภายใต้กระบวนการทัศน์วิทยาศาสตร์ จิตเวชศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สตรีนิยมและการศึกษาทางมานุษยวิทยา มายาคติของสังคมไทยต่อกลุ่มหญิงรักหญิง ขบวนการหญิงรักหญิงในประเทศไทย ตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ วิจารณ์ จากข้อมูลที่ได้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคู่หญิง

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจะบันทึกเสียงตั้งแต่เริ่มสัมภาษณ์จนเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ทุกครั้ง ส่วนเนื้อหาจากการสัมภาษณ์จะยัดคำพูดและภาษาของคู่หญิงเป็นหลักแล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อจะได้ทราบตั้งแต่ข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติครอบครัวเดิม รวมถึงวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง โดยนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของผู้ให้ข้อมูลหลักมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ทางด้านพัฒนสังคมศาสตร์ เช่น สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จิตวิทยา และศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา (Descriptive)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน ส.ค 55 – ธ.ค 56 มีการวางแผนเก็บข้อมูลภาคสนามในช่วงเทศกาลวันแห่งความรัก เทศกาลสงกรานต์ เพื่อการสร้างควมคุ้นเคยในการเก็บข้อมูล และหลังเลิกงานตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลหลัก

ตารางที่ 1 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการ	ระยะเวลา
1. การเตรียมการ	
1.1 รวบรวมข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ส.ค 55 – ก.ย 55
1.2 เขียนโครงการและวางแผนการวิจัย	ต.ค 55 – พ.ย 55
1.3 ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไขตามคำแนะนำ	ธ.ค 55 – ม.ค 56
2. เสนอโครงการวิจัย	ก.พ 56
3. เก็บข้อมูลภาคสนาม	ก.พ 56 – พ.ค 56
4. จัดทำผลการวิจัย	มิ.ย 56 – ก.ย 56
5. จัดทำรายงานผลการวิจัย	ต.ค 56 – ธ.ค 56
6. การเผยแพร่ผลงานวิจัย	ม.ค 56

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง วิถีชีวิตคู่หญิง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นคู่หญิงจำนวน 6 คู่ รวมทั้งหมด 12 คน ชื่อของทอมและดีในงานวิจัยเป็นชื่อเล่น มีการสรุปเป็นรายกรณีและภาพรวมโดยวิเคราะห์ วิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ประวัติครอบครัวเดิม
3. วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิงมีทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่
 1. ความรู้สึกเริ่มชอบคู่หญิง
 2. สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย
 3. การหาคู่รัก
 4. บทบาททางเพศ
 5. การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว
 6. อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
 7. การวางแผนชีวิตครอบครัวของคู่หญิง

ข้อมูลส่วนบุคคล

คู่ที่ 1

ทอม : ปลา อายุ 27 ปี เป็นคนผิวคล้ำ รูปร่างอ้วน เตี้ย ผมสั้น แต่งตัวสไตล์กีฬา สวมเสื้อยืดกีฬาและเสื้อกล้ามอำพรางหน้าอก กางเกงวอร์มขาสั้น รองเท้าแตะ สะพายเป้ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จากสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสมุทรสาคร นับถือศาสนาคริสต์ เป็นคนเชิงรายโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่หอพักรถเม้นท์

ดี้ : นุช อายุ 30 ปี เป็นคนผิวขาว รูปร่างอ้วน ผมหยิกยาว มัดผมเรียบร้อย สวมเสื้อคอจีน กระโปรงบาน รองเท้าส้นสูง หัวกระเป๋าสตางค์ไว้ใส่กระเป๋าสตางค์ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลที่สปาเพื่อสุขภาพชื่อ Body Tune ย่านสุขุมวิท เงินเดือน 18,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนกรุงเทพโดยกำเนิดแต่ภูมิลำเนาเดิมของพ่อกับแม่อยู่ที่จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่หอพักรถเม้นท์

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : ชู อายุ 26 ปี เป็นคนผิวสองสี รูปร่างอวบ ผมสั้นเกรียนแต่งทรงตั้ง สวมเสื้อยืดตัวใหญ่ใส่เสื้อกล้ามอำพรางหน้าอก กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขานิเทศศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นพนักงานบริษัท เงินเดือน 10,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนสงขลาโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่หอพักรถเม้นท์

ทอมเกย์(ควีน) : โซ อายุ 26 ปี เป็นคนผิวขาวเหลือง รูปร่างผอม สูง ผมยาวปะบ่า สวมเสื้อยืดพอดี้ตัว กางเกงยีนส์ รองเท้าแตะ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและกำลังศึกษาปริญญาตรีใบที่สองที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนเชิงรายโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่หอพักรถเม้นท์

คู่ที่ 3

ทอม : แอน อายุ 26 ปี เป็นคนผิวสองสี ผมลองทรงสั้น ใส่แว่นตา รูปร่างอ้วน สวมเสื้อยืด กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพค้าขาย เงินเดือน 15,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนเชิงรายโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่อพาร์ทเมนต์

ดี้ : อู๋ม อายุ 28 ปี เป็นคนผิวขาว รูปร่างอ้วน เตี้ย ผมหยาบ สวมเสื้อรัดรูป กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อาชีพค้าขาย เงินเดือน 15,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนกรุงเทพโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่อพาร์ทเมนต์

คู่ที่ 4

ทอม : สัม อายุ 24 ปี เป็นคนผิวสองสี ผมสั้นเกรียนแต่งทรงตั้ง รูปร่างผอม สูง 170 เซนติเมตร แต่งตัวเรียบร้อย สวมเสื้อเชิ้ตแขนยาวพับแขน กางเกงยีนส์ขายาว รัดเข็มขัด สวมรองเท้าผ้าใบแฟชั่น จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นพนักงานบริษัทโอเมก เงินเดือน 15,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนจะเชิงเทราโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่อพาร์ทเมนต์

ดี้ : ป๊อบ อายุ 31 ปี เป็นคนผิวขาว รูปร่างสมส่วน ผมหยาบ ใส่เสื้อชีทูโปรงแสงตัวเล็ก กระโปรงกลีบรอบ รองเท้าส้นสูง แต่งหน้าอ่อน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อาชีพค้าขาย เงินเดือน 30,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนกรุงเทพโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่อพาร์ทเมนต์

คู่ที่ 5

ทอม : โน้ต อายุ 29 ปี เป็นคนผิวขาวเหลือง ผมสั้นเกรียนแต่งทรงตั้ง ตัวเล็ก สวมเสื้อเชิ้ตแขนยาว กางเกงสแลค รองเท้าหนัง จบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการจัดการ สาขาบริหารทรัพยากรมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เป็นพนักงานบริษัทไทยประกันชีวิต เงินเดือน 30,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนลำพูนโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่คอนโด

ดี : แก๊ป อายุ 34 ปี เป็นคนผิวสองสี ผมยาว รูปร่างอ้วน สวมเสื้อสีฟ้าโปรงแสงพอดิตัว
กางเกงขาวทรงกระบอก รองเท้าส้นสูง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขา
คอมพิวเตอร์ศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เป็นพนักงานบริษัทไทยประกันชีวิต เงินเดือน
40,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนจังหวัดบึงกาฬโดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่คอนโด

คู่ที่ 6

ทอม : ปู่ อายุ 35 ปี เป็นคนผิวขาว ผมสั้นปะบ่า รูปร่างอ้วน สวมเสื้อยืด กางเกงยีนส์
ขาสั้น รองเท้าแตะ จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เป็นพนักงาน
บริษัท เงินเดือน 20,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนอุดรดิตถ์โดยกำเนิด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่
คอนโด

ดี : ตึก อายุ 35 ปี เป็นคนผิวดำ ผมยาวมัดเรียบร้อย รูปร่างอ้วน สวมเสื้อยืด กางเกง
ยีนส์ขาวรัดรูป รองเท้าแตะ กำลังศึกษาปริญญาโทที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เป็น
พนักงานราชการ เงินเดือน 11,000 บาท นับถือศาสนาพุทธ เป็นคนกรุงเทพโดยกำเนิด ปัจจุบัน
พักอาศัยอยู่คอนโด

ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล

ลำดับ	ประเภท	ชื่อเล่น	อายุ	การศึกษา	ศาสนา	บุคลิก	การแต่งกาย	ที่พักอาศัยปัจจุบัน
1	ทอม	ปลา	27	ป.ตรี	คริสต์	ผิวคล้ำ อ้วน ผมหงอก	เสื้อกีฬา กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ สะพายเป้	อพาร์ทเมนต์
		นุช	30	ป.ตรี	พุทธ	ผิวขาว อ้วน ผมหวด	เสื้อคอจีน กระโปรงบาน รองเท้าส้นสูง	อพาร์ทเมนต์
2	ทอมเกย์(คิง)	ชู	26	ป.ตรี	พุทธ	ผิวสองสี สมส่วน ผมหวด	เสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ	อพาร์ทเมนต์
		ทอมเกย์(ควีน)	โซ	ป.ตรี	พุทธ	ผิวขาวเหลือง ผอม สูง ผมหวด	เสื้อพอดี้คัท กางเกงยีนส์ รองเท้าแตะ	อพาร์ทเมนต์
3	ทอม	แอน	26	ม.6	พุทธ	ผิวสองสี อ้วน ผอมลงทรงสั้น ใส่แว่นตา	เสื้อยืด กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ	อพาร์ทเมนต์
		ดี	อู๋ม	ปวช.	พุทธ	ผิวขาว อ้วน เตี้ย ผมหวด	เสื้อรัดรูป กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ	อพาร์ทเมนต์
4	ทอม	ส้ม	24	ป.ตรี	พุทธ	ผิวสองสี ผมหวด ผอม สูง	เสื้อเชิ้ตแขนยาว กางเกงยีนส์ขาขาว รองเท้าผ้าใบแฟชั่น รัดเข็มขัด	อพาร์ทเมนต์
		ดี	ป๊อบ	ป.ตรี	พุทธ	ผิวขาว สมส่วน ผมหวด	เสื้อโป๊วแสงตัวเล็ก กระโปรงบาน รองเท้าส้นสูง แต่งหน้า	อพาร์ทเมนต์
5	ทอม	โน้ต	29	ป.ตรี	พุทธ	ผิวขาวเหลือง ผมหวด ตัวเล็ก	เสื้อเชิ้ตแขนยาว กางเกงสแลค รองเท้านัก	คอนโด
		แก้ว	34	ป.ตรี	พุทธ	ผิวสองสี ผมหวด อ้วน	เสื้อโป๊วแสงพอดี้คัท กางเกงทรงกระบอก รองเท้าส้นสูง	คอนโด
6	ทอม	ป๊อ	35	ป.ตรี	พุทธ	ผิวขาว ผมหวด อ้วน	เสื้อยืด กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ	คอนโด
		ตุ๊ก	35	ป.ตรี	พุทธ	ผิวดำ ผมหวด อ้วน	เสื้อยืด กางเกงยีนส์ขาขาวรัดรูป รองเท้าแตะ	คอนโด

ตารางที่ 2 พบว่า คู่หญิงทั้งหมดเป็นคู่ทอมดี 5 คู่ และคู่ทอมเกย์ 1 คู่ อายุตั้งแต่ 24-35 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 5 คู่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 1 คู่ นับถือศาสนาพุทธ 11 คน ศาสนาคริสต์ 1 คน ที่พักปัจจุบันอาศัยอยู่พาร์ทเมนต์ 4 คู่ และอยู่คอนโด 2 คู่ ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นทอมมีพฤติกรรมการแสดงออกคล้ายผู้ชาย ชอบแต่งกายด้วยเสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ หรือ เสื้อเชิ้ต กางเกงสแลค และรองเท้าหนัง ส่วนผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นดีมีพฤติกรรมการแสดงออกเหมือนผู้หญิงปกติทั่วไปแต่มีคู่รักเป็นทอม ดีชอบไว้ผมยาว สวมเสื้อรัดรูป ใส่กระโปรงหรือกางเกงรัดรูปโชว์สัดส่วน ชอบสวมรองเท้าส้นสูง และผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นทอมเกย์มีพฤติกรรมการแสดงออกคล้ายผู้ชายแต่มีคนรักเป็นทอมเหมือนกัน ทอมเกย์ชอบใส่เสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังได้นี้

ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดเป็นผู้หญิงที่มีคนรักเป็นผู้หญิง คนทั่วไปอาจเรียกว่าหญิงรักเพศเดียวกัน หญิงรักร่วมเพศ หรือ หญิงรักหญิง สอดคล้องกับความหมายหญิงรักหญิงที่ Houghton (2006 อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต, 2551: 6) กล่าวว่า กลุ่มหญิงรักหญิง (Lesbian Woman หรือ Lesbian) หมายถึง กลุ่มบุคคลที่รักเพศเดียวกันและมีความสนใจทางเพศกับบุคคลเพศหญิงด้วยกัน นอกจากนี้ วัฒสนิ พิพิธกุล (2547: 116) ยังให้ความหมายของหญิงรักหญิงว่าเป็น “ผู้หญิงที่ชอบผู้หญิง” มักเรียกว่า ทอม (เป็นคำย่อมาจากทอมบอย) และดี (เป็นคำที่ลดรูปมาจากคำว่าเลดี้) หมายถึงเลสเบี้ยนที่แต่งตัวและไม่แต่งตัวแบบผู้ชาย

ทอม จะมีพฤติกรรมแสดงออกหรือกิริยาท่าทางคล้ายผู้ชาย ทอมจะแต่งกายด้วยเสื้อยืด เสื้อเชิ้ตแขนสั้นและแขนยาว ใส่กางเกงยีนส์ขายาวและขาสั้นหรือกางเกงสแลค รัดเข็มขัด สวมรองเท้าผ้าใบหรือรองเท้าหนัง ส่วนมากจะตัดผมสั้น สอดคล้องกับความหมายหญิงรักหญิงที่ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 110-111) อธิบายว่า ทอม ย่อมาจาก ทอมบอย หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบแต่งตัว แต่งผม แสดงกิริยาท่าทางและทำตัวเหมือนผู้ชาย โดยการแต่งกายด้วยกางเกง ใส่เสื้อยืดหรือเสื้อเชิ้ต มีบุคลิกห้าว เข้มแข็ง และเป็นผู้นำ

ดี ถ้ามองภายนอกจะมีพฤติกรรมแสดงออกหรือกิริยาท่าทางคล้ายผู้หญิงปกติทั่วไป ส่วนมากดีจะไว้ผมยาว แต่งกายด้วยเสื้อผ้ารัดรูปหรือใส่ผ้าบางๆ ใส่กระโปรงหรือกางเกงรัดรูปเพื่อโชว์รูปร่าง สวมรองเท้าส้นสูง และมีคนรักเป็นทอม สอดคล้องกับความหมายหญิงรักหญิงที่ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 110-111) อธิบายว่า ดี ย่อมา

จาก เลดี้ ที่ยอมเป็นคู่คองและยอมให้ทอมปกป้องดูแลคุ้มครอง ต้องการความเอาใจใส่ ความเข้าใจ จากลักษณะภายนอกจะมองไม่เห็นความแตกต่างของดีกับผู้หญิงอื่นๆ แต่สิ่งที่แตกต่างจากผู้หญิงทั่วไป คือ มีคนรักเป็นทอม ความเป็นดีจะเกิดขึ้นชัดเจนเมื่อมีคู่รักเป็นทอม

ทอมกับทอม จะมีพฤติกรรมการแสดงออกหรือกิริยาท่าทางคล้ายผู้ชาย แต่งกายด้วยเสื้อยืด กางเกงยีนส์ และรองเท้าผ้าใบ มีคู่รักเป็นทอม สอดคล้องกับแนวคิดหญิงรักหญิงที่จุดประกาย (2548) กล่าวว่า ผู้หญิงที่มีรูปลักษณ์ภายนอกคล้ายผู้ชายเรียกว่าทอม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนที่มีความคล้ายกันหรือเป็นคู่ “ทอม-ทอม” เรียกว่า ทอมรักทอม

ประวัติครอบครัวเดิม

คู่ที่ 1

ทอม : ครอบครัวของปลามีสมาชิกทั้งหมด 4 คน พ่ออายุ 57 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพรับจ้าง แม่อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพค้าขายและทำอาหารตามสั่ง มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปลาเป็นคนที่ 2 พี่ของปลาเป็นผู้หญิงอายุ 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทำงานเป็นเลขานุการของศาสนาคริสต์อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ นับถือศาสนาคริสต์ทั้งครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเดิม : เวลาปลามีปัญหาจะไม่พูดหรือปรึกษาคนในครอบครัว จะคิดหาทางแก้ปัญหาเองเพราะที่บ้านไม่ตามใจและมีกฎระเบียบเข้มงวดต้องทำตามคำสั่งของพ่อกับแม่

“เวลามีปัญหาหรือมีเรื่องอะไรก็ไม่ค่อยพูดให้ใครฟังเลย ขนาดแม่ยังไม่พูดเลย” “พ่อยิ่งไปกันใหญ่เลย” “ช่วงนั้นทะเลาะกันไง มันจะมีอยู่ช่วงนึงเหมือนกับว่าเราไม่ตามใจแม่ เราเลยขี้เกียจโทรหาเลย ช่วงระยะประมาณเกือบครึ่งปี” “เวลามีปัญหาที่เอาตัวเองให้มันรอด บางทีก็คุยกับนุชนี่แหละ ไม่ได้คุยกับใครหรอก เหมือนกับตอนนั้นชีวิตมีแค่เรา 2 คน ไม่มีญาติผู้ใหญ่อะไรเลย”

ครอบครัวของปลาไม่ได้เลี้ยงแบบทนุถนอมชอบให้ทำงานหนักประเภทใช้กำลังแบกหาม เพราะอยากให้ปลาแข็งแกร่งด้วยตัวเอง

“ตอนประมาณชั้น ป.2-ป.3 ก็เริ่มทำงานช่วยลุงหิ้วปูนหิ้วทรายเก็บเงินไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้”

ช่วงที่เรียนอยู่ระดับมัธยมศึกษาพอกับแม่ของปลาได้รับไม่ได้ที่ปลาเป็นทอม จึงนำหลักคำสอนของศาสนาคริสต์มาอธิบายว่าศาสนาไม่ได้สอนให้รักเพศเดียวกันเพราะจะเป็นบาป

“ช่วงเรียนมัธยมพ่อแม่เราได้รับไม่ได้ แต่เค้าก็ไม่ได้พูดนะว่ารับไม่ได้ เค้าแค่พูดเชิงๆ ว่าศาสนาของเราไม่ได้สอนให้เราเป็นอย่างนี้ ไม่ได้สอนให้รักผู้หญิง มันผิดหลักคำสอน แต่เค้าก็ไม่ได้หักดิบเลย เพราะเค้ารู้ว่าเราเป็นอย่างนี้แล้วมันก็ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนได้ เค้าก็เลยแบบพูดทางอ้อมๆ เอา”

“เราพูดกับพ่อ คือ ปลาเป็นแบบนี้แหละ ปลาเป็นของปลาแบบนี้แหละ ไม่รู้ว่าจะรับได้รีเปล่าแต่ปลาเป็นไปแล้ว ปลาไม่มีวันกลับไปเป็นผู้หญิงอีกแล้วพ่อก็บอก อ้อ”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของปลา พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กฎระเบียบเคร่งครัด และปกครองแบบเผด็จการ ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากปลาต้องทำตามคำสั่งของพ่อแม่ เมื่อมีปัญหาจึงไม่กล้าปรึกษาคนในครอบครัวจะคิดและแก้ปัญหาเอง มีการเลี้ยงดูที่ไม่ทนถนอมกับความเป็นเด็กผู้หญิงมักให้ทำงานหนักประเภทใช้กำลังแบกหามตั้งแต่เด็กโดยไม่คำนึงว่าเด็กผู้หญิงจะต้องประพฤติดูเรียบร้อยและมีความอ่อนโยน ปลาจึงมีนิสัยและพฤติกรรมคล้ายเด็กผู้ชาย ซึ่งพ่อแม่ก็ไม่เคยห้ามปรามหรือต่อว่าแต่กลับส่งเสริมเพียงเหตุผลที่อยากให้เป็นคนแข็งแรงด้วยตัวเองเพื่อให้ช่วยเหลือตัวเองได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory) ที่วันทนีส์ วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศ วัฒนธรรมเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดสู่บุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าหลักคำสอนของศาสนายังส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เพราะครอบครัวของปลานับถือศาสนาคริสต์ ช่วงที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมพ่อแม่ของปลาไม่ยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศจึงพยายามนำหลักคำสอนของศาสนาคริสต์มาอธิบายว่า ศาสนาไม่ได้สอนให้

รักเพศเดียวกันเพราะเป็นการทำบาปและผิดหลักคำสอน สอดคล้องกับตำนานรักร่วมเพศที่ พิมล มาศ แสงศักดิ์ (2545 อ้างถึง กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2526: 85-89) กล่าวว่า เมื่อต้นศตวรรษที่ 4 จักรพรรดิคอนสตันตินได้รับศาสนาคริสต์เข้าเป็นศาสนาของจักรวรรดิโรมัน ถือว่าเรื่องรักร่วมเพศ เป็นเรื่องเลื่อมเลื้อย ผิดบาป และมีความผิดอาญาร้ายแรง ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศต้องถูกลงโทษ ด้วยการเผาไฟทั้งเป็น ซึ่งปลาก็อพยยามอธิบายให้พ่อกับแม่เข้าใจและยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ของตนเองว่าไม่สามารถเปลี่ยนไปเป็นผู้หญิงและไปคบกับผู้ชายได้

ดี : ครอบครัวของนุชมีสมาชิกทั้งหมด 3 คน นุชเป็นลูกคนเดียว พ่ออายุ 62 ปี อาชีพ รับจ้าง แม่อายุ 52 ปี เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน พ่อกับแม่ของนุชจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บ้านของนุชที่จังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในอำเภอจตุรพักตรพิมานเป็นร้านขายของชำเล็กๆ ในหมู่บ้าน

“ขายของชำอยู่อำเภอจตุรพักตรพิมาน แต่ไม่ได้อยู่ในอำเภอเข้ามาในบ้านนอกอีก ยังลูกตั้ง อยู่เลยคะ บ้านอื่นๆ เข้ามาในบ้านนอกเลยคะ”

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเดิม : นุชสนิทกับแม่มากกว่าพ่อเพราะคุยกันบ่อย “สนิท กับแม่” “คุยกันบ่อย” “ขอเงินบ่อย”

นุชเป็นคนกรุงเทพฯโดยกำเนิดแต่ภูมิลำเนาเดิมของพ่อกับแม่อยู่ที่จังหวัดร้อยเอ็ด พ่อกับแม่ ของนุชเคยมาทำงานและใช้ชีวิตอยู่ที่กรุงเทพฯ ส่งเสียให้นุชเรียนจนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปีที่ 6 นุชคิดว่าพ่อกับแม่คงไม่มีเงินส่งเสียให้ศึกษาต่อระดับมัธยมเพราะครอบครัวฐานะยากจน จึง แอบสอบเข้าระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ที่เป็นโรงเรียนหญิง ล้วน นุชสอบผ่านแม่จึงหาเงินส่งเสียให้ศึกษาต่อจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก็ย้ายตามพ่อแม่ กลับไปอยู่ที่จังหวัดร้อยเอ็ด แล้วศึกษาต่อจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็กลับมากรุงเทพฯ อีกครั้งและเริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 18 ปี

“เค้าเป็นคนเล่น มีหนี้ เล่นหวย เล่นพนัน จะไม่ได้เรียนหนังสือต่อ ม.1 ที่สายปัญญาก็ เพราะแม่เล่นเสียจนหมด” “ดันทุรังไปสอบเอาเองนะ” “ม.5-ม.6 ไปอยู่ร้อยเอ็ด” “จบ ม.6 กลับมา กรุงเทพฯอีกทีนึง” “แล้วเริ่มทำงานตั้งแต่อายุ 18” “ใช้ชีวิตอยู่คนเดียว” “พ่อแม่อยู่ต่างจังหวัด”

นุชพยายามทำงานและส่งเสียตัวเองเรียนจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

“ทำงานหาเงินคนเดียว” “แล้วค่อยๆ เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย” “พ่อแม่ไม่ได้ช่วย” “พ่อแม่ไม่ได้มีดั่ง”

พ่อกับแม่ของนุชเป็นหนี้จากการพนันและการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน นุชส่งเงินช่วยเหลือพ่อกับแม่เรื่องค่าใช้จ่ายและหนี้สินที่ค้างชำระจากกองทุนหมู่บ้าน “พ่อแม่ขายของชำแต่เค้าเคยเล่นพนันแล้วเค้ามีหนี้เค้า ซึ่งเค้าก็ต้องจ่าย” “กองทุนหมู่บ้านก็เป็นกรรมการกู้ได้เยอะ” “กู้ 20,000” “กู้ออกมาเสร็จเราเอาไปจ่ายเค้าก็เอาออกมาใหม่ เรายกเค้าไปจ่าย เค้าก็เอาออกมาใหม่” “หนี้เงินที่มามากทุกปีๆ ละ 20,000 ก็ต้องหาให้แม่” “ส่งบ้าง” “เค้าขอมาก็ให้เค้า” “แต่ก็ขบ่บ่อย” “ส่งทีนึ่งก็ สาม สี่ ห้า พัน หนึ่งหมื่น แอบโอนให้พ่อก็แอบ” “แม่ถือเงินคนเดียวไม่ค่อยให้พ่อใช้ สงสารพ่อ”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของนุช พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากนุชต้องทำงานหาเงินส่งเสียตัวเองเรียนจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยที่พ่อแม่ไม่มีส่วนช่วยเหลือ มีการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยต้องช่วยเหลือตัวเองทุกอย่างและใช้ชีวิตเพียงลำพังเหมือนถูกทอดทิ้ง ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ รวมถึงการอบรมสั่งสอนเท่าที่ควร จึงเกิดความห่างเหินภายในครอบครัว สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตนกุล (2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือเป็นบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

ส่วนปัจจัยเรื่องสถานศึกษาในโรงเรียนหญิงล้วนอาจเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เพราะอยู่ในสถานที่ที่มีคนรักเพศเดียวกันจำนวนมาก สอดคล้องกับแนวโน้มนี้นที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์ปพร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 62,63) กล่าวว่า เป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หรือเด็กที่มีความพึงพอใจหรืออยู่ใกล้ชิดในกลุ่มเพศเดียวกัน เช่น เด็กที่อยู่ในโรงเรียนชายล้วนหรือหญิงล้วน

คู่มือที่ 2

ทอม(เกย์ลิง) : ครอบครัวของชูมีสมาชิกทั้งหมด 4 คน พ่ออายุ 54 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวส.) เป็นพนักงานบริษัท แม่อายุ 55 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวส.) เป็นพนักงานบริษัท มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน ชูเป็นคนพี่ 1 น้องของชูเป็นผู้หญิงอายุ 24 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทำธุรกิจส่วนตัว ครอบครัวมีกิจการหอพักอยู่ที่จังหวัดสงขลา

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเดิม : ชูสนิทกับแม่เพราะสามารถคุยและปรึกษาได้ทุกเรื่อง ชูเคยมีปัญหาเกี่ยวกับแฟนผู้หญิงคนเก่าเพราะเคยโทรศัพท์มาหาแม่ของชูและด่าว่าชูในทางเสียหาย พ่อกับแม่ชูสั่งให้คบกับผู้ชายและไว้ผมยาว ชูเคยคบกับผู้ชายที่พ่อแม่ห้ามมาให้ ประมาณ 2 เดือน ชูตกลงกับผู้ชายว่าให้มารับไปกินข้าวและส่งที่หน้าปากซอย จากนั้นก็แยกย้ายกันไปทำธุระของตัวเองพอถึงเวลากลับก็ให้มารับไปส่งที่บ้าน

“บางทีแกก็บอกว่าอยากให้เข้าใจอารมณ์ผู้ใหญ่รับไม่ได้ ไว้ผมยาวบ้างคืออะไร พอบ่นๆ ก็ไว้ให้สักพักก็ตัดสั้น” “เคยคบกับผู้ชายเพื่อความจำเป็นที่หนึ่ง เพราะที่บ้านไม่ชอบเรื่องที่โดนเกี่ยวกับผู้หญิง” “แล้วที่บ้านเค้าพูดเลย” “อย่าทำแบบนี้อีกนะ อย่ามีแบบนี้อีกนะ” “ก็เลยแล้วจะให้ทำไง” “ที่บ้านก็บอกว่าคบให้มันเป็นปกติ ให้คบผู้ชาย ก็เคยคบ” “แต่ที่คบนี้คือผู้ชายที่บ้านเอามาให้รู้จัก”

“รู้จักกันตั้งแต่ตอนเด็กๆ แล้ว” “แต่ก็ให้เค้ามารับไปกินข้าวแล้วให้ไปส่งหน้าปากซอยแล้วจะไปไหนก็ไป พอถึงเวลาเดียวโทรหาให้มารับแล้วก็พาเข้าบ้าน” “เป็นแบบนี้เพราะว่าเค้าก็มีแฟนอยู่แล้ว” “เค้าก็เข้าใจ” “คบตอนจบปริญญา ไม่รู้ว่าจะเรียกว่าคบได้ไหมก็ทำอยู่แบบนี้ 2 เดือน” “เค้าเป็นลูกเฒ่าแก่ของพ่อ”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของชู พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ มีการปกครองแบบเผด็จการ และกฎระเบียบที่เคร่งครัด ชูได้รับการเลี้ยงดูแบบทุนนิยมจากแม่ทำให้สนิทกับแม่มากกว่าพ่อ แสดงให้เห็นถึงความห่างเหินระหว่างพ่อกับชูที่ไม่แสดงความรักต่อกัน สอดคล้องกับแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ,

2526: 60,63) กล่าวว่า มีการเลี้ยงดูที่ปกป้องลูกมากเกินไป ได้รับการทูลนอมมากเกินไปจากแม่ พ่อของเด็กมักดู เจ้าระเบียบและห่างเหินลูกซึ่งจะมีผลต่อเด็ก

พ่อแม่ของชูไม่ยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันจึงพยายามปรับเปลี่ยนให้ชูทำตามบทบาท และหน้าที่ของความเป็นหญิงโดยให้เปลี่ยนไปคบกับผู้ชาย สอดคล้องกับผลของมายาคติที่ สังคมไทยมีต่อหญิงรักหญิงที่ สุภาภรณ์ อัยภูมิภค และคณะ (2554: 79) กล่าวว่า การเป็นหญิง รักหญิงละเมิดค่านิยมบรรทัดฐานของความสัมพันธ์ทางเพศที่สังคมกำหนดและคาดหวัง การไม่ได้ ทำหน้าที่เป็น “แม่” ผู้ให้กำเนิดหรือผลิตสมาชิกใหม่ให้กับสังคม มายาคติดังกล่าวส่งผลให้หญิงรัก หญิงกลายเป็นกลุ่มผู้หญิงที่ถูกตีตราในสังคม ไม่ได้ได้รับการยอมรับจากครอบครัว ถูกกดดันทั้งจาก ครอบครัวและสังคมจากการถูกประทับตราให้เป็นผู้มีความเบี่ยงเบนหรือวิปริตทางเพศ กระทำผิด ต่อวัฒนธรรม ประเพณี และศาสนา

ทอม(เกย์ควีน) : ครอบครัวของโซมีสมาชิกทั้งหมด 4 คน พ่ออายุ 54 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นข้าราชการครูตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน แม่อายุ 45 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแม่บ้าน มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน โซเป็นคนพี่ 1 น้องของโซเป็นผู้ชาย อายุ 25 ปี จบการศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวส.) เป็นพนักงานร้านขายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใน จังหวัดเชียงราย

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเดิม : โซสามารถคุยกับครอบครัวได้เฉพาะเรื่องทั่วไป แต่ เรื่องส่วนตัวที่เกี่ยวกับแฟนจะไม่คุยหรือปรึกษาอะไร มักคิดและแก้ปัญหาเอง เพราะที่บ้านไม่ยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน โดยเฉพาะแม่จะพยายามพูดให้โซทำตัวเป็นผู้หญิง กล่าวว่าแกตัว ไปจะไม่มีการคบใคร ไม่มีลูก ไม่มีใครดูแล และเป็นห่วงภาพพจน์การทำงานของพ่อที่เป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน

“พูดประมาณว่าเป็นแบบนี้แกตัวจะมีใครดูแล พ่อแม่อายุเก่า แก่ก็รู้นะแต่แกก็ไม่อยาก ให้เป็น แม่ชอบซื้อกางเกงในให้แบบผู้หญิง ไปก็ครั้งก็ซื้อแบบผู้หญิงให้” “แม่จะห่วงหน้าพ่อ เพราะเป็นผู้บริหาร ครูเล็ก ครูน้อย แกจะว่าได้ว่าเป็นลูก ผอ. นะเป็นทอมหรืออะไร” “ด้วย ตำแหน่งหน้าที่การงาน แม่บอกให้เห็นแก่หน้าพ่อบ้าง” “แกจะเอาไปนินทา เห็นแก่หน้าตา หน้าทีการงานพ่อ” “ทำตัวแต่งตัวให้มันเป็นผู้หญิงหน่อย เป็นทอมแม่รับไม่ได้หรอกนะ แม่ก็พูด ตรง” “เราก็จีบ ไม่พูด แต่เราก็อำพรางเหมือนเดิม”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของโซ พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ จากกฎระเบียบที่เคร่งครัด และการปกครองแบบเผด็จการ โซได้รับการทูลนอมจากแม่แต่ไม่กล้าพูดคุยหรือปรึกษาเรื่องส่วนตัวเนื่องจากครอบครัวไม่ยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความห่างเหินภายในครอบครัวและช่องว่างระหว่างพ่อกับแม่ สอดคล้องกับแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60,63) กล่าวว่า มีการเลี้ยงดูที่ปกป้องลูกมากเกินไป ได้รับการทูลนอมมากเกินไปจากแม่ พ่อของเด็กมักดู เฝ้าระเบียบและห่างเหินลูกซึ่งจะมีผลต่อเด็ก

แม่ไม่ยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันจึงพยายามหาเสื้อผ้าผู้หญิงมาให้ใส่ กังวลเรื่องอนาคตครอบครัวว่าจะไม่มีคนดูแล และเป็นห่วงภาพพจน์ในตำแหน่งหน้าที่การงานของพ่อ จึงพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโซให้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของความเป็นหญิง สอดคล้องกับมายาคติเรื่อง หญิงรักหญิงมีชีวิตที่ลำบากและไม่มีความสุข เนื่องจากไม่มีบุตรคอยดูแลยามแก่เฒ่าที่ สุภาภรณ์ อัยภูมมงคล และคณะ (2554: 78) กล่าวว่า เพศสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงสามารถให้กำเนิด “ลูก” เพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์และคอยเลี้ยงดูพ่อแม่ยามแก่ชรา ถูกให้คุณค่าเป็นความสัมพันธ์ทางเพศที่ถูกต้อง เหมาะสมจริงจัง โดยมีสถาบันทางสังคมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบัน การแต่งงาน ครอบครัว กฎหมาย วัฒนธรรม หรือศาสนาคอยให้การรับรอง สนับสนุน เพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นหญิงรักหญิงหรือบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งไม่นำไปสู่การมีบุตร นอกจากจะถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์ที่ผิดปกติ ไม่จริงจังยั่งยืนแล้วยังถูกมองว่าเป็นเพศสัมพันธ์และเป็นชีวิตความสัมพันธ์ที่ไม่สมบูรณ์ จะต้องเผชิญกับความยากลำบากกว่าคนรักต่างเพศ ไม่มีบุตรคอยสืบสกุลและคอยเลี้ยงดูยามแก่เฒ่า อีกทั้งยังไม่ได้รับการสนับสนุนหรือรับรองสิทธิโดยสถาบันใดๆ ทางสังคมเลย

กรณีที่ 3

ทอม : พ่อกับแม่ของแอนเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ตั้งแต่แอนอายุ 12 ปี มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน แอนเป็นคนที่ 1 น้องของแอนเป็นผู้หญิงอายุ 22 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีบุตรเป็นผู้หญิง 1 คน หลังจากที่พ่อกับแม่เสียชีวิตแอนและน้องสาวก็ใช้ชีวิตอยู่กับยายมาโดยตลอด ยายเป็นผู้เลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็กส่วนน้าเป็นผู้อุปถัมภ์ส่งเสีย

ค่าใช้จ่ายเรื่องการศึกษาจนจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก็เข้ามาทำงานในกรุงเทพแต่บริษัทปิดกิจการ แอนจึงมาช่วยนำขายของชำในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : แอนสนิทกับยายและน้า เพราะยายเป็นผู้เลี้ยงดูมาตั้งแต่เด็ก ส่วนน้าช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่าย แอนจะส่งเงินกลับไปให้ยายทุกครั้งที่ยายเดือดร้อน

“ยายดูแล เลี้ยงดู” “น้าก็สนิทเพราะน้าเป็นคนส่งเงินให้ใช้” “เป็นทอมน้าก็ไม่ว่า”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของแอน พบว่า ความอบอุ่นภายในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เพราะพ่อแม่เสียชีวิตตั้งแต่เด็กเลยต้องอาศัยอยู่กับยาย จากการสูญเสียอาจทำให้เกิดปมค้อยที่ไม่มีพ่อแม่คอยดูแล ต้องการความรัก ความอบอุ่น และที่ปรึกษา สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ รัจรี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับตามแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60,63) กล่าวว่า เป็นเด็กที่ครอบครัวแตกแยก และไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว

ดี : ครอบครัวของอู๋มีสมาชิกทั้งหมด 5 คน พ่ออายุ 52 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทำธุรกิจปล่อยเงินกู้ แม่อายุ 54 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพรับซักรีดผ้า มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน อู๋เป็นคนพี่ 1 น้องคนที่ 2 และ 3 เป็นผู้หญิงฝาแฝด อายุ 22 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อาชีพค้าขาย และน้องอีกคนกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : อู๋สนิทกับพ่อเพราะชอบตามใจไม่เคยขัด น้องสาวคนที่ 2 ของอู๋ก็เป็นหญิงรักหญิงเช่นเดียวกับอู๋

“สนิทกับพ่อ พ่อตามใจมาก” “พ่อใหญ่สุดในบ้าน” “ลูก 3 คนมี 2 ใน 3 เป็นดี”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของอู๋ พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อมีอำนาจมากที่สุดในบ้าน มีการปกป้องและทนุถนอมลูกมากเกินไป มีวิธีการเลี้ยงดูที่ตามใจ ไม่เคยต่อว่าหรือห้ามปรามเมื่ออู๋มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตนกุล (2544 อ้างใน ลิวิกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือเป็นบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526) กล่าวว่า เป็นเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หรือเด็กที่มีความพึงพอใจหรืออยู่ใกล้ชิดในกลุ่มเพศเดียวกัน เพราะน้องสาวคนที่ 3 ของอู๋ก็มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันแบบหญิงรักหญิง แต่พ่อแม่ไม่เคยห้ามปรามหรือต่อว่าจึงเหมือนเป็นการสนับสนุนให้มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันยิ่งขึ้น

คู่ที่ 4

ทอม : พ่อกับแม่ของส้มแยกกันอยู่ตั้งแต่จำความได้ พ่อประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตตั้งแต่ส้มอายุ 4 ปี ส้มเป็นลูกคนเดียว หลังจากพ่อเสียชีวิตก็อาศัยอยู่กับญาติทางฝั่งพ่อ ปู่กับย่าเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และอาเป็นผู้ส่งเสียค่าใช้จ่ายเรื่องการศึกษาและดูแลทุกอย่างจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : สัมสนิทกับญาติทางพ่อเพราะเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูและอาศัยอยู่ด้วยกันตั้งแต่เด็ก

“สนิทกับปู่ ย่า และอา” “อยู่ด้วยกันตั้งแต่เด็ก” “ไม่ได้อยู่กับแม่” “ไม่ได้อยู่กับแม่ตั้งแต่เด็กๆ ก็เลยอยากได้รับความอบอุ่นจากผู้หญิงเหมือนโหยหาด้วย” “ไม่เคยได้รับความอบอุ่นจากแม่”

การวิจัยร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของส้ม พบว่า ความอบอุ่นภายในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อกับแม่แยกกันอยู่แล้วพ่อเสียชีวิตตั้งแต่อายุ 4 ปี ญาติทางฝั่งพ่อเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู ส้มไม่เคยใช้ชีวิตอยู่กับแม่ ไม่ได้ได้รับความรักความอบอุ่นจากแม่ตั้งแต่เด็ก จากความเสียใจที่สูญเสียพ่ออาจทำให้มีปมด้อยเรื่องครอบครัวแตกแยก จึงโยนหาการดูแลเอาใจใส่จากผู้หญิงเพื่อทดแทนความรู้สึกที่ไม่เคยได้รับจากแม่ สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่รั้งรี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน

ในทำนองเดียวกันกับแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์ปพร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60,63) กล่าวว่า เป็นเด็กที่ครอบครัวแตกแยกและไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว

ดี : ครอบครัวของป๊อบมีสมาชิกทั้งหมด 3 คน พ่ออายุ 70 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว แม่อายุ 49 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพค้าขาย ป๊อบเป็นลูกคนเดียว

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : ป๊อบสนิทกับแม่เพราะใกล้ชิดกันตลอดเวลา พ่อแม่ของป๊อบไม่เคยบังคับหรือกีดกันที่จะคบกับส้ม เข้าใจและให้คำปรึกษาพูดคุยได้ทุกเรื่อง “สนิทกับแม่” “อยู่กับแม่มากกว่าพ่อ”

การวิจัยร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของป๊อบ พบว่า การเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อแม่ไม่เคยห้ามปรามหรือต่อว่าเมื่อมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ไม่เคยบังคับหรือกีดกันเมื่อสนใจคนเพศเดียวกัน และยังยอมรับรับสนิมทางเพศแบบหญิงรักหญิงของป๊อบได้ สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล (2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

คู่มือที่ 5

ทอม : พ่อของโน้ตเสียชีวิตด้วยโรคประจำตัวประมาณ 19 ปีที่แล้ว หลังจากนั้นก็อยู่กับแม่และยายมาโดยตลอด แม่อายุ 53 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นับถือศาสนาคริสต์ อาชีพค้าขายและทำอาหารตามสั่ง มีพี่น้องทั้งหมด 3 คน เป็นผู้หญิง 1 คน ผู้ชาย 2 คน โน้ตเป็นคนที่ 1 น้องชายคนที่ 2 อายุ 25 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพรับจ้าง มีบุตร 1 คน น้องชายคนที่ 3 อายุ 19 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 บวชเป็นพระ

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : โน้ตสนิทกับแม่เพราะคุยปรึกษาได้ทุกเรื่อง “คุยกันได้ทุกเรื่อง” แม่ของโน้ตสอนให้ทำงานหาเงินช่วยเหลือตัวเองมาตั้งแต่เด็ก ก่อนที่จะเข้ามาอยู่กรุงเทพ โน้ตอยู่กับแม่ที่จังหวัดลำพูน แม่ของโน้ตขายอาหารตามสั่งในโรงพยาบาล ทุกวันหลังเลิกเรียน โน้ตจะขับรถจักรยานส่งอาหารตามตึกต่างๆ ในโรงพยาบาลแล้วนำเงินที่ได้มาเก็บออมไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้ หลังจากจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โน้ตก็ย้ายเข้ามาศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กรุงเทพโดยพักอาศัยอยู่กับปู่ ย่า และลุง จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของโน้ต พบว่า วิธีการเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อเสียชีวิตตั้งแต่เด็กจึงอาศัยอยู่กับแม่และยาย แม่ต้องทำงานหาเงินเลี้ยงดูโน้ตและยายจึงไม่มีเวลาดูแลและเอาใจใส่เท่าที่ควร แม่ฝึกให้โน้ตทำงานช่วยเหลือตัวเองโดยส่งอาหารให้ลูกค้าที่สั่งตามตึกต่างๆ ในโรงพยาบาล เพื่อจะได้มีเงินออมไว้ซื้อสิ่งของที่อยากได้ การสูญเสียพ่อสอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ รัจรี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน นอกจากนี้วิธีการเลี้ยงดูภายในครอบครัวของโน้ตยังสอดคล้องกับทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory) ที่ วันทนีย์ วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศ วัฒนธรรมเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดสู่บุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม

ดี : พ่อของแก๊ปเสียชีวิตตั้งแต่แก๊ปอายุ 9 ปี แม่อายุ 66 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทำสวนยางพารา มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน เป็นผู้ชาย 3 คน ผู้หญิง 1 คน แก๊ปเป็นคนที่ 4 พี่ชายคนที่ 1 อายุ 46 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำการเกษตร มีบุตร 3 คน พี่ชายคนที่ 2 อายุ 44 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีบุตร 2 คน ส่วนพี่ชายคนที่ 3 เสียชีวิต

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : แก๊ปสนิทกับแม่เพราะเข้าใจปรึกษาพูดคุยได้ทุกเรื่อง “คุยกันบ่อย ตั้งแต่พ่อเสียก็คุยกับแม่มากขึ้น” หลังจากที่พ่อเสียชีวิตแม่และพี่ชายก็ตกลงกันว่าจะให้แก๊ปแต่งงานและใช้ชีวิตกับผู้ชายคนที่พ่อกับแม่รักและเมตตา ซึ่งผู้ชายเป็นครูในหมู่บ้าน ครอบครัวแก๊ปมองว่าเป็นคนดี ขยันและตั้งใจทำงาน แก๊ปเลยตัดสินใจจะทำเพื่อแม่ก็จะแต่งงานกับผู้ชายคนนั้น แต่ผู้ชายที่ครอบครัวจะให้แต่งงานด้วยโทรศัพท์มาชวนแก๊ปไปช่วยกันเก็บเงินแต่งงาน และถามเรื่องมรดกกับทรัพย์สินที่พ่อกับแม่จัดสรรแบ่งให้ แก๊ปรู้สึกถึงความไม่จริงใจจึงยกเลิกการแต่งงานและไม่คิดจะคบกับผู้ชายอีกเลย

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของแก๊ป พบว่า ความอบอุ่นภายในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อเสียชีวิตตั้งแต่เด็กแม่จึงเป็นผู้เลี้ยงดูฝ่ายเดียว การให้ความรักความอบอุ่นจากแม่ฝ่ายเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการมีพ่อที่คอยปกป้องและคุ้มครอง หรือให้คำแนะนำเวลามีปัญหาซึ่งจะแตกต่างจากครอบครัวอื่น มีการปกครองแบบเผด็จที่ต้องทำตามความต้องการของครอบครัว โดยการแต่งงานกับผู้ชายที่ครอบครัวหาให้โดยไม่ถามความสมัครใจมีลักษณะการคลุมถุงชน สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ รัจรี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน

นอกจากนี้ปัจจัยด้านสภาพทางสังคมยังส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ จากประสบการณ์ส่วนตัวที่ตัดสินใจแต่งงานกับผู้ชายที่ครอบครัวหาให้ เพื่อทำตามบทบาทและหน้าที่ของความเป็นหญิงรวมถึงการตอบแทนพระคุณแม่ พอยังรู้จักนิสัยและตัวตนที่แท้จริงจากการพูดคุยก็สัมผัสได้ว่าผู้ชายเห็นแก่ตัว ต้องการมรดกและทรัพย์สินที่พ่อแม่มอบให้ จึงยกเลิกการแต่งงาน จึงทำให้แก๊ปมีอคติและรังเกียจนิสัยผู้ชายแล้วเปลี่ยนมาคบกับทอมจนถึงปัจจุบัน สอดคล้องกับสาเหตุของการ

เป็นเลสเบี้ยนที่ สุวัทนา อารีพรรค (2550: 106) พบว่า เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับและเจตคติทางลบต่อชีวิตคู่แบบรักต่างเพศ

คู่ที่ 6

ทอม : แม่ของปู้เสี่ยชีวิตเพราะโรคมะเร็งเม็ดเลือดเมื่ออายุ 32 ปี มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน เป็นผู้หญิงทั้งสอง ปู้เป็นคนที่ 2 พี่สาวอายุ 39 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีบุตร 2 คน พ่ออายุ 66 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นข้าราชการบำนาญ ครุ หลังจากแม่ของปู้เสี่ยชีวิตพ่อก็แต่งงานใหม่และมีน้องชายต่างแม่อีก 2 คน คนที่ 1 อายุ 29 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และคนที่ 2 อายุ 21 ปี กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : ปู้สนิทกับพ่อเพราะพ่อเป็นคนดูแลมาโดยตลอดตั้งแต่แม่เสี่ยชีวิต

“สนิทกับพ่อ พ่อเป็นคนเลี้ยงดู” “เพราะว่าพ่อเป็นคนเลี้ยงเรามา ในระแวกบ้านก็มีแต่เพื่อนผู้ชาย พ่อพาไปตัดผมร้านผู้ชายมาตั้งแต่เด็ก ก็เล่นฟันดาบ เล่นยิงปืน” “พ่อเลี้ยงแบบทำให้เราลุย” “อยู่กับพ่อตลอดก็เลยรู้สึกว่ามีแม่”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของปู้ พบว่า ความอบอุ่นภายในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากแม่เสี่ยชีวิตตั้งแต่เด็ก พ่อจึงเป็นผู้เลี้ยงดูเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการเรื่องความอบอุ่นจากแม่ สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ รัชนี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตนในกรณีของปู้พ่อเป็นผู้เลี้ยงดูเพียงฝ่ายเดียว แต่เนื่องจากแม่เสี่ยชีวิตจึงอาจทำให้เกิดปมด้วยเรื่องความรักความอบอุ่นที่ไม่เพียงพอ จึงต้องการความรักและการดูแลเอาใจใส่เพื่อทดแทนความรู้สึกที่ไม่มีแม่ตั้งแต่เด็ก

ซึ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของปู้ เนื่องจากพ่อมีวิธีการเลี้ยงดูแบบเด็กผู้ชาย เช่น พาไปตัดผมที่ร้านตัดผมชาย ให้เล่นกับเพื่อนผู้ชาย เล่นฟันดาบ และเล่นยิง

ป็น จึงมีพฤติกรรมและการแสดงออกคล้ายเด็กผู้ชาย สอดคล้องกับทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory) ที่ วันทนีย์ วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศ วัฒนธรรมเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดสู่บุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม

ดี : ครอบครัวของตุ๊กมีสมาชิกทั้งหมด 6 คน พ่ออายุ 73 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นพ่อบ้าน แม่อายุ 56 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพค้าขาย มีพี่น้องหมด 4 คน เป็นผู้หญิง 2 คน ผู้ชาย 2 คน ตุ๊กเป็นคนที่ 3 พี่สาวคนที่ 1 อายุ 40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีบุตร 2 คน เป็นพนักงานบริษัทการบินไทย พี่ชายคนที่ 2 อายุ 37 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทการบินไทย และน้องชายคนที่ 4 อายุ 32 ปี จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นพนักงานบริษัทเอกชน

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว : ตุ๊กสนิทกับพี่สาวมากเพราะคุยและให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่อง “คุยได้ทุกเรื่อง”

การวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติครอบครัวเดิมของตุ๊ก พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระเสรีส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากพ่อแม่เลี้ยงดูแบบปล่อยให้อิสระเสรี ไม่บังคับหรือปลูกฝังเรื่องบทบาทหญิงชาย ไม่เคยห้ามปรามหรือต่อว่าเมื่อมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ไม่เคยบังคับหรือกีดกันที่สนใจคนเพศเดียวกัน และรับได้ที่ถูกของตนมีรสนิยมทางเพศเป็นแบบหญิงรักหญิง สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตน์วิกุล (2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

ตารางที่ 3 ประวัติครอบครัวเดิม

ลำดับ	คู่หญิง	พ่อ				แม่				พี่น้อง ทั้ง	ลำดับ พี่น้อง	ความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัวที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมทางเพศ
		อายุ	อาชีพ	การศึกษา	ศาสนา	อายุ	อาชีพ	การศึกษา	ศาสนา	หมด		
1	ทอม ดี้	57	รับจ้าง	ป.6	คริสต์	48	ค้าขาย	ป.4	คริสต์	2	2	เลี้ยงดูแบบเข้มงวด
		62	รับจ้าง	ป.3	พุทธ	52	ค้าขาย	ป.3	พุทธ	1	1	เลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระ
2	ทอมเกย์(คิง)	54	พนักงาน บริษัท	ปวส.	พุทธ	55	พนักงาน บริษัท	ปวส.	พุทธ	2	1	เลี้ยงดูแบบเข้มงวด
		54	ข้าราชการ	ป.ตรี	พุทธ	45	แม่บ้าน	ป.4	พุทธ	2	1	เลี้ยงดูแบบเข้มงวด
3	ทอม ดี้	-----เสียชีวิต-----				-----เสียชีวิต-----				2	1	ขาดความอบอุ่น
		52	ธุรกิจส่วนตัว	ป.6	พุทธ	54	รับจ้าง	ป.6	พุทธ	3	1	เลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระ
4	ทอม ดี้	-----เสียชีวิต-----				-----แยกกันอยู่-----				1	1	ขาดความอบอุ่น
		70	ธุรกิจส่วนตัว	ม.3	พุทธ	49	ค้าขาย	ม.3	พุทธ	1	1	เลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระ
5	ทอม ดี้	-----เสียชีวิต-----				53	ค้าขาย	ม.3	คริสต์	3	1	เลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระ
		-----เสียชีวิต-----				66	เกษตรกร	ป.6	พุทธ	4	4	ขาดความอบอุ่น
6	ทอม ดี้	66	ข้าราชการ บำนาญ	ป.ตรี	พุทธ	-----เสียชีวิต-----				2	2	ขาดความอบอุ่น
		73	พ่อบ้าน	ป.4	พุทธ	56	ค้าขาย	ป.4	พุทธ	4	3	เลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระ

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ประกอบด้วย

1. วิธีการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว

1. การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีกฎระเบียบเคร่งครัด และปกครองแบบเผด็จการ 3 คน
2. การเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระเสรี ตามใจ ไม่ว่าจะกล่าวตักเตือนเมื่อมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน 5 คน

2. การขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว 4 คน

1. วิธีการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว

1. การอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวแบบเข้มงวด มีกฎระเบียบเคร่งครัด และมีการปกครองแบบเผด็จการต้องทำตามคำสั่งของพ่อกับแม่ จะทำให้บุตรไม่กล้าพูดคุ้ยหรือปรึกษาเรื่องส่วนตัว การเลี้ยงดูในลักษณะนี้มีทั้งแบบอนุญาตดูแลเอาใจใส่มากเป็นพิเศษและไม่อนุญาตไม่ทำงานช่วยเหลือตัวเอง จนมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยคล้ายเด็กผู้ชาย สอดคล้องกับทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory) ที่วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศ วัฒนธรรมเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดบุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม และสอดคล้องกับแนวโน้มที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60,63) กล่าวว่า มีการเลี้ยงดูที่ปกป้องลูกมากเกินไป ได้รับการอนุญาตมากเกินไปจากแม่ พ่อของเด็กมักดู เกราะเบี่ยงและห่างเหินลูกซึ่งจะมีผลต่อเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระเสรี ชอบตามใจ ไม่ว่าจะกล่าวตักเตือนเมื่อมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันหรือมีรสนิยมทางเพศเป็นแบบหญิงรักหญิง รวมถึงการปล่อยให้ใช้ชีวิตเพียงลำพังต้องช่วยเหลือตัวเองทุกอย่าง ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และการอบรมสั่งสอนเท่าที่ควร จึงเกิดความห่างเหินภายในครอบครัว เสมือนถูกทอดทิ้งที่ต้องต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคในการใช้ชีวิต สอดคล้องกับทฤษฎีการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน (Differential Socialization Theory) ที่

วันทนีส์ วาสิกะสิน และคณะ (2546: 20) กล่าวว่า วัฒนธรรม (Culture) เป็นแรงบังคับอย่างสำคัญต่อรูปแบบทางเพศ วัฒนธรรมเบื้องต้นที่เด็กได้รับคือวัฒนธรรมของครอบครัวที่เด็กได้รับประสบการณ์มา โดยเฉพาะวัฒนธรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และวัฒนธรรมการแสดงออกทางเพศ บทบาททางเพศของเด็กนั้นพ่อแม่เป็นผู้ถ่ายทอดสู่บุตรจะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม ในทำนองเดียวกันกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูภายในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และเด็กหรือบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

2. การขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว

มีสาเหตุมาจากการสูญเสียพ่อหรือแม่ และสูญเสียทั้งพ่อและแม่ในเวลาเดียวกันตั้งแต่เด็ก ต้องอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของญาติ มักจะสนิทและผูกพันกับผู้เลี้ยงดู ต้องการความรัก ความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ อาจเป็นปมด้อยที่ไม่มีพ่อแม่คอยปกป้องคุ้มครอง สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูภายในครอบครัวที่ รัชนี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน คู่หญิงที่ขาดพ่อหรือแม่ หรือขาดทั้งพ่อและแม่จึงต้องการผู้หญิงมาดูแลเอาใจใส่เพื่อทดแทนความรู้สึกที่ไม่เคยได้รับ เปรียบเสมือนมีแม่มาคอยดูแลอยู่ใกล้ชิด

ในทำนองเดียวกันกับแนวนอนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ นัยน์พร จงสมจิตต์ (2550 อ้างถึง วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526: 60-63) กล่าวว่า พฤติกรรมรักเพศเดียวกันมาจากเด็กที่ครอบครัวแตกแยก และไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว รวมถึงสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูภายในครอบครัวที่ พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (2544 อ้างใน สิริกร รุ่งบุญคง, 2547: 20) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพกับพ่อแม่และเด็กหรือบุคคลที่เด็กใกล้ชิดจะมีผลต่อพฤติกรรมเด็กทั้งสิ้น การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง

วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง

1. ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง

คู่ที่ 1

ทอม : “เริ่มรู้สึกชอบผู้หญิงตั้งแต่ตอน ป.4” “คือรู้ว่ารักผู้หญิงชอบผู้หญิงนะ” “ตอนสมัยเด็กๆ เราก็ไม่รู้วาทอมมันเป็นยังไง มันพูดได้คำเดียวว่าเราไม่ใช่ผู้หญิง” “เริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิงครั้งแรกตอน ม.4” “มีแฟนเป็นผู้หญิงมาแล้วทั้งหมด 4 คน” “มีรักกัน 3 คน”

ดี : “เริ่มชอบผู้หญิงตั้งแต่ตอนมัธยมต้น” “ชอบมาตั้งแต่มัธยมต้น แต่ไม่เคยคบแต่ก็ยังไม่ได้มีแฟนเป็นผู้หญิงเลย คือแค่ได้มองแล้วชอบผู้หญิงสวย คือจริงๆ ก็ปลื้มรุ่นพี่แล้วชอบผู้หญิงที่สวยมาตลอด และดูเหมือนจะเป็นทอมแต่ไม่ชอบแต่งตัวเป็นทอม ชอบอะไรที่สวย” “เคยคบกับผู้ชายมาก่อน แต่งงานอยู่บ้านผู้ชาย เพราะมันคือธรรมชาติ” “แต่พอถึงจุดๆ หนึ่งก็เลยล้มลุกคลุกคลาน” “คือชีวิตกลุ่มมันล้มเหลว” “แม่เราขอตั้งบอยแต่ผู้ชายทางนั้นรับไม่ได้ก็เลยบอก” “เลิกกันเถอะ” “ก็เลยมาคบกับทอมก็เป็นจิ้นทุกวันนี้”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : “เริ่มชอบผู้หญิงมาตั้งแต่อนุบาล 2” “คิดว่าตัวเองเป็นผู้หญิงนะแต่ไม่ยุ่งกับผู้ชาย ยุ่งกับผู้หญิงมันรู้สึกดี”

ทอมเกย์(ควีน) : “เริ่มชอบผู้หญิงมาตั้งแต่เด็กๆ ตอนอนุบาล เพื่อนน่ารักเลยชอบ” “แฟนคนแรกเป็นผู้หญิงคบกันตอนที่เรียนจบปริญญาตรี” “ปัจจุบันเป็นแฟนคนที่ 2”

คู่ที่ 3

ทอม : “เป็นแบบนี้มาตั้งแต่ประถมแล้วนะ ตอนเด็กๆ น้ำเคยซื้อกระโปรงมาให้แต่เราไม่ใส่” “เริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิงครั้งแรกตอน ม.5 คำเป็นรุ่นพี่” “เรียนโรงเรียนหญิงล้วน” “แฟนปัจจุบันเป็นคนที่ 3”

ดี : “เริ่มมีแฟนเป็นทอมตอนอายุ 18 ปี เรียน ปวช.” “แฟนคนปัจจุบันเป็นทอมคนที่ 3”
“ก่อนหน้านี้คบผู้ชายมาก่อน” “ผู้ชายไปมีแฟนใหม่พอจับได้ก็เลยเลิกแล้วเปลี่ยนมาคบกับทอม”

คู่ที่ 4

ทอม : “มัธยมปลาย จริงๆ มันตั้งแต่มัธยมต้นคือเราไม่ได้เปิดเผยไป มันมีอยู่ข้างใน แบบ เห็นครูประจำชั้นแล้วก็รู้สึกชอบใจ ชอบที่เค้าเป็นแบบนี้” “เริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิงครั้งแรกตอน เรียนปี 1 ที่อยู่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นรุ่นพี่” “มีแฟนเป็นผู้หญิงมาแล้ว 3 คน ปัจจุบันเป็น คนที่ 3”

ดี : “เริ่มเรียนโรงเรียนหญิงล้วนตอนประถม โรงเรียนพระแม่มาลี แต่เริ่มชอบผู้หญิง ด้วยกันตอนมัธยม” “เพื่อนส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง” “คนที่มาจีบคนแรกก็เป็นผู้หญิง” “ก็น่ารักดีมานั่งเฝ้าหน้าห้องเรียนทุกวัน” “มีแฟนมาแล้ว 2 คน” “เป็นแฟน 2 คนแบบมีอะไรกัน” “คนปัจจุบัน เป็นแฟนคนที่ 2”

คู่ที่ 5

ทอม : “เริ่มชอบผู้หญิง เริ่มคุยกับผู้หญิงตั้งแต่ตอน ม.3” “ผู้หญิงที่พอนับเป็นแฟนได้ก็ ประมาณ 6-7 คน”

ดี : “เริ่มชอบผู้หญิงตั้งแต่ตอนที่เรียนอยู่ปริญาตรีปี 2 อยู่หอพักหญิง” “มีทอมมาจีบ เป็นสัมพันธ์ต่างมหาวิทยาลัย “ตอนแรกไม่รู้ตัวเองชอบผู้หญิง เพื่อนกริดผู้ชายก็กริดกับเค้า” “แบบที่เรียกว่าแฟนคืออยู่ด้วยกัน ก็มีแฟนคนแรก ปัจจุบันเป็นคนที่ 2”

คู่ที่ 6

ทอม : “ชอบมาตั้งแต่ตอนเด็กๆ เริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิงตั้งแต่ตอน ม.2 ชอบเพราะเก๋น่ารักดี” “มีแฟนทั้งหมด 3 คน ปัจจุบันเป็นคนที่ 3”

ดี : “ชอบผู้หญิงหลังจากที่เลิกกับแฟนที่เป็นผู้ชาย” “แฟนคนแรกที่เป็นผู้หญิง ทำงานด้วยกัน” “เจอกันตอนแรกไม่ได้คิดอะไร พอหลายๆเวลาโดนเนื้อโดนตัวมันอาย มันหน้าแดง”

ตารางที่ 4 ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง

ลำดับ	ประเภท	ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง	เริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิงคนแรก
1	ทอม	ประถมศึกษาปีที่ 4	มัธยมศึกษาปีที่ 4
	ดี้	มัธยมศึกษาตอนต้น	หลังจากเลิกกับผู้ชาย
2	ทอมเกย์(คิง)	อนุบาล 2	มัธยมศึกษาปีที่ 5
	ทอมเกย์(ควีน)	อนุบาล	หลังจากจบปริญญาตรี
3	ทอม	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 5
	ดี้	หลังจากเลิกกับผู้ชาย	หลังจากเลิกกับผู้ชาย
4	ทอม	มัธยมศึกษาตอนต้น	ปริญญาตรีปีที่ 1
	ดี้	มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษา
5	ทอม	มัธยมศึกษาปีที่ 3	มัธยมศึกษาปีที่ 3
	ดี้	ปริญญาตรีปีที่ 2	ปริญญาตรีปีที่ 2
6	ทอม	อนุบาล	มัธยมศึกษาปีที่ 2
	ดี้	หลังจากเลิกกับผู้ชาย	หลังจากเลิกกับผู้ชาย

จากตารางที่ 4 พบว่า คู่หญิงเริ่มชอบและสนใจผู้หญิงด้วยกันตั้งแต่เด็กจนพัฒนาความสัมพันธ์และเอกลักษณ์ของตนถึงขั้นมีคู่รักเป็นผู้หญิง 9 คน และผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิง 3 คน

จากผลสรุปดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคู่หญิงจะเริ่มชอบผู้หญิงจากความรู้สึกของตนเอง และประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิง สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

คู่หญิง 9 คนที่เริ่มชอบผู้หญิงจากความรู้สึกของตัวเองตั้งแต่เด็กและแสวงหาคนรักที่เป็นผู้หญิง จนพัฒนาไปถึงขั้นมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคู่รักของตน และเปิดเผยตัวตนอย่างชัดเจนว่ามีคนรักเป็นเพศเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์

ของหญิงรักร่วมเพศที่ จิรภัทร วงศ์อ้าย (2550) พบว่า กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ของกลุ่มหญิงรักร่วมเพศมี 3 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนแรกคือการมีความชอบในบทบาทข้ามเพศ กระทำบทบาทข้ามเพศ เช่น ทอมมีการแต่งกายหรือรูปลักษณ์คล้ายชาย ส่วนนี้นั้นเริ่มมีความพึงพอใจในบุคคลเพศเดียวกันกับตนเอง ได้แก่ ทอมคู่ที่ 1 ที่เริ่มชอบผู้หญิงตั้งแต่เด็กทั้งที่ยังไม่รู้จัก ทอม หรือ ดี แล้วคิดว่าตนเองไม่ใช่ผู้หญิง หรือทอมเกย์(คิง) คู่ที่ 2 รู้ตัวว่าตนเองเป็นผู้หญิงแต่ก็ชอบผู้หญิงด้วยกันและไม่ยุ่งเกี่ยวกับผู้ชาย รวมถึงทอมคู่ที่ 3 ที่ปฏิเสธการแต่งกายแบบผู้หญิงคือไม่ใช่กระโปรงตั้งแต่เด็ก และทอมคู่ที่ 4 ที่ไม่กล้าเปิดเผยให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองแอบชอบอาจารย์ประจำชั้นที่เป็นผู้หญิงขณะศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ในขั้นที่สอง เป็นขั้นตอนเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากความรู้สึกแตกต่างทั่วไป ไปสู่การรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้มีเอกลักษณ์รักร่วมเพศ เริ่มสงสัยในเอกลักษณ์ทางเพศของตน โดยการแบ่งแยกและให้ความหมายของความพึงพอใจทางเพศ ความชอบในบทบาททางเพศ รูปลักษณ์ และการกระทำบทบาททางเพศ คู่หญิงจะเริ่มพูดคุยเกี่ยวพาราสักกัเชิงผู้สาวเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป เป็นการแสวงหาคนรักที่เป็นผู้หญิงครั้งแรก เมื่อมีความพึงพอใจกับผู้หญิงคนไหนจะตกลงคบหากันในฐานะคู่รัก

และขั้นตอนที่สาม เริ่มจากการยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศ ผู้รักร่วมเพศจะเข้าร่วมในความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกันได้ตามความพึงพอใจของเขาเอง และการกระทำบทบาทข้ามเพศโดยขึ้นอยู่กับบริบทสังคมและบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขา คู่หญิงจะเปิดเผยพฤติกรรมทางเพศต่อสาธารณะอย่างชัดเจนว่าตนมีคนรักเป็นเพศเดียวกัน ทอมจะปกป้องคุ้มครองคู่รักที่เป็นดี เช่นเดียวกับทอมเกย์(คิง)ที่จะปกป้องคุ้มครองทอมเกย์(ควีน) และเริ่มมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคู่รักของตนเองเป็นครั้งแรก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศที่เป็นอยู่ของ Weinberg (1978) อ้างใน ประภาพร วงศาโรจน์, 2532: 26-28) ที่กล่าวว่า ผู้รักร่วมเพศจะมีแบบแผนการนิยามตนเองที่ปรากฏเด่นชัด 3 ลักษณะคือ

1. การเริ่มสงสัยตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Suspected himself to homosexual : S)
2. การประทับตราตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศ (Labelled self as homosexual : L)
3. การเริ่มมีกิจกรรมลักษณะของรักร่วมเพศ (Engaged in activity : E)

ลักษณะของผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดสอดคล้องกับรูปแบบการเข้าสู่นิยามตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศแบบที่ 1 ที่หมายถึงกระบวนการที่เริ่มต้นด้วยการที่บุคคลมีความสงสัยตนเองว่าจะเป็นผู้รักร่วมเพศ เช่น อาจจะรู้สึกชอบในสิ่งที่ผู้หญิงชอบ และการรับรู้ต่างๆ ที่เชื่อว่าตนเองเป็นผู้รักร่วมเพศ แม้ว่าจะยังไม่เคยมีกิจกรรมทางเพศมาก่อนหน้านี้ ภายหลังจากการให้นิยามตนเองเช่นนี้แล้ว จึงเริ่มเข้าสู่การมีจินตนาการและความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักร่วมเพศ เช่น คู่หญิงที่คิดว่าตนเองไม่ใช่ผู้หญิง หรือเป็นผู้หญิงที่ชอบผู้หญิง จากนั้นจะยอมรับว่าตนเองชอบและสนใจผู้หญิงด้วยกัน จึงเริ่มแสวงหาคนรักที่เป็นผู้หญิง จนพัฒนาไปถึงขั้นมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศ และเปิดเผยตัวตนอย่างชัดเจนว่าตนมีคนรักเป็นเพศเดียวกัน

ส่วนดีที่ผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิง อาจเป็นการประชดความรักที่ผิดหวังและล้มเหลวจากผู้ชาย หรือการอยากรู้อยากลองจึงกลายเป็นหญิงรักเพศเดียวกันในที่สุดนั้น สอดคล้องกับรูปแบบพฤติกรรมรักร่วมเพศประเภทที่สองที่ ปณณิกา จันทรปรณิก (2550: 30) สรุปว่า เป็นรูปแบบพฤติกรรมประเภทสิ้นหวังและรักทั้งสองเพศ เป็นบุคคลที่เคยแต่งงานหรือใช้ชีวิตตามแบบคนทั่วไปในสังคม แต่มีความต้องการรักร่วมเพศแอบแฝงอยู่ เช่น คู่หญิงที่เคยแอบชอบรุ่นพี่ที่เป็นผู้หญิงขณะที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชอบผู้หญิงที่สวยงาม ชอบสิ่งที่สวยงาม แต่สุดท้ายก็แต่งงานมีครอบครัวกับผู้ชายแต่ชีวิตคู่ล้มเหลว จึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิง หรือเพื่อนและบุคคลรอบข้างมีคนรักเป็นผู้หญิงจากความผิดหวังจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิงตามเพื่อนจนกลายเป็นคนรักเพศเดียวกันก็เป็นได้

2. สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย

คู่ที่ 1

ทอม : “เห็นเพื่อนมันเจามาเยอะ แต่ในใจก็ไม่ได้อะไรกับผู้ชาย” “มีแค่เพื่อนมาเล่าให้ฟังแล้วเราก็ก๊เก็บ เออ ผู้ชายมันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าเกลียดหรืออะไร แต่มันไม่ได้ชอบ”

ดี : “เอื้อมกับความเห็นแก่ตัว ความม่อกมีนะ คือจริงๆ ถ้าผู้ชายที่ดีๆ เขาก็มีในความเป็นผู้ชาย” “มันจะมีความเห็นแก่ตัวของพวกเค้ามั้ง คือจะว่าผู้ชายไม่ดีไม่ใช่ ผู้ชายก็มีดีในความเป็นธรรมชาติของเค้า เค้ามีนะ แต่เราอาจจะไม่ชอบเองก็ได้” “ไม่ชอบ เหมือนว่าบางคนจริงๆ ลึกแต่ว่าจะเอาอย่างเดียว คล้ายไม่มีหางกูเอานะ มีคนประเภทนั้น” “ไม่ใช่ไม่ชอบผู้ชายแต่พอกับทอม

แล้วมันสบายใจไปคุยกับผู้ชายไม่รู้เรื่อง” “คุยกับผู้หญิงรู้เรื่อง กระจุ๊งกระจุ๊ง” “เคยคบกับผู้ชายมาก่อน แต่คือชีวิตคุ้มมันล้มเหลว”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(คิง) : “มีความรู้สึกที่ไม่ชอบเป็นพื้นฐานนะ แล้วก็พอมารู้ตัวแล้วผู้ชายเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีความรับผิดชอบ ไข่แล้วทิ้งเยอะเยอะ หน้าตัวเมียก็เยอะ แบบไม่ค่อยทำงาน ไม่ค่อยหาเงิน พอได้แล้วไปเอานู่นอีก แล้วทิ้งไปทิ้งมา แล้วก็ชอบแบบว่าข่มเหงนี้มันเยอะมาก” “ความรู้สึกนี้มันมีมาตั้งแต่เด็กแล้ว”

“เราหนะ เคยโดนผู้ชายมาก่อนเพราะว่าเราเป็นเพื่อน” “เรามีเพื่อนเป็นผู้ชายแล้วไปกินเหล้ากัน” “แล้วก็เพื่อนผู้ชายมันชอบเรา” “แล้วมันก็...กับเราก็เลยรู้สึกที่เราไม่ชอบเลยตั้งแต่นั้นมา” “พีเซอร์รั้งกับผู้ชาย มีไรกันครั้งนึง” “ตอนมหาวิทยาลัยเราไปเที่ยวกับเพื่อนนี้แหละ คือ เฮฮาแล้วแบบไปกินเหล้ามา” “แล้วไปนอนห้องมัน เพราะว่าเรานอนห้องมันประจำ” “แล้วมีวันนั้นแหละที่เกิดหนะ แล้วเราก็เลยโดนมันทำ” “คือ เคยโดนแล้วรู้สึก ว่า ไม่ชอบ ไม่ใช่หนะ” “รู้สึก ว่า ไม่ใช่ ไม่ชอบ ไม่เอา” “เคยนอนห้องมันตั้งแต่ปี 1 แล้วมันดึกแล้วไง”

ทอมเกย์(ควีน) : “อย่างเพื่อนเราผู้หญิงไปคบกับผู้ชายแล้วมันไม่ดี” คือเจอคนที่พบเหตุการณ์เลวร้าย ซึ่งคบผู้ชายแล้วผู้ชายคนนั้นก็มิใหม่ ทั้งมันอะไรจี้ คือปัญหาเกี่ยวกับในผู้ชายหนะ” “เรื่องมีความใคร่ รักจริงหวังฝัน ความคิดที่มันเห็นแก่ตัวอะไรจี้ ก็เลยไม่ชอบ” “จากประสบการณ์เกี่ยวกับเพื่อน”

คู่ที่ 3

ทอม : “นิสัยที่ผ่านๆ มาที่เห็นมาทั้งหมด คือ ผู้ชายนิสัยไม่ดีในสายตา” “เช่น พ่อชอบกระต๊อบแม่” “เพื่อนก็เอาไม่เลือก ท้องด้วย” “ลุงเจ้าชู้มีเมียเยอะ ไม่ชอบ” “น้ำ ทุกคน” “ไม่ดีสักคนหนะ เอามาทำไม”

ดี : “เคยมีแฟนเป็นผู้ชาย มีไรกันแล้วก็ไม่รับผิดชอบ เป็นอย่างนี้ทุกคนเลย ก็เลยไม่เอา”
 “มีไรกันแล้วแบบเปลี่ยนไปแล้วก็ไม่รับผิดชอบว่าเราเองก็เป็นแฟนเค้าทำไมทำแบบนี้” “แล้วก็ไป
 เอาเพื่อนเรา” “ก็เลยไม่เอา หลังจากนั้นก็เปลี่ยนมาคบกับทอม”

คู่ที่ 4

ทอม : “อาจจะเป็นเพราะว่าเราไม่ได้อยู่กับแม่มาตั้งแต่เด็กๆ มั้ง เราก็เลยเหมือนแบบ
 อยากได้ความอบอุ่นจากผู้หญิงมากกว่า” “เหมือนอาจจะโหยหาด้วยแบบว่าเราไม่เคยได้รับความ
 อบอุ่นจากแม่ เราไม่ได้อยู่กับแม่เลย” “พอเวลาอยู่กับผู้หญิงเรารู้สึกว่าอบอุ่นมากกว่าอยู่กับผู้ชาย”
 “เหมือนมีคนดูแลเรา”

ดี : “ชอบมองทอม น่ารักดี ดูดี ชอบ ชอบคนผิวขาวสะอาด ไม่ชอบที่แบบว่ามีหนวด มี
 เครา ดูสกปรก หรือว่าตอนเล็กๆ เราเจอคนแบบนี้แล้วเรารู้สึกเกลียด แล้วเป็นคนไม่ชอบกลิ่น
 เหงื่อแบบสกปรก เหมือนผู้ชายแบบว่าเล่นเหงื่อ มันขยี้แขนง เออ มันทำให้เรารู้สึกว่าผู้หญิงหะ
 ดูดี สะอาดสะอ้าน ถ้ามีหนวด มีเครา รุงรังมา มีขนมีอะไรมามันน่าขยี้แขนง” “ชอบทอม เป็น
 ความชอบส่วนตัว ชอบเพราะว่าเท่ น่ารัก และก็คือดูสะอาดสะอ้าน ไม่ชอบผู้ชายมันดูสกปรก”

คู่ที่ 5

ทอม : “ไม่ชอบความอ่อนแอของผู้หญิง” “ไม่ยอมมีแฟนเป็นผู้ชายเพราะไม่ยอมมีลูก”
 “ไม่ยอมรับผิดชอบในฐานะแม่บ้าน” “เธอต้องทำตามที่คุณบอกนะ” “เธอต้องอย่างนั้นเธอต้อง
 อย่างนี้ ซึ่งผู้ชายสามารถสั่งได้แต่ผู้หญิงไม่สามารถเอ่ยปากได้ว่าต้องอย่างนั้นอย่างนี้” “ฉันจะทำอัน
 นี้ก็ได้ มีหน้าที่อยู่บ้านดูแลลูก ทำตามคำสั่ง เป็นจ้ข้าว่าฉัน” “มีความรู้สึกเหมือนผู้หญิงเป็น
 ทาส” “เหมือนว่าผู้ชายทำได้ทุกอย่าง” “ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชายทุกอย่าง”

ดี : “ส่วนใหญ่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนๆ หรือใครก็ตามที่แต่งงานกับผู้ชายมักจะมีปัญหา
 ครอบครัวตลอด เลยไม่ยอมมีแฟนเป็นผู้ชาย” “ปัญหาครอบครัวนี้คือเดี๋ยวก็ทะเลาะกัน เดี๋ยวก็
 หย่ากัน เดี๋ยวก็คนนั้นเป็นหม้าย” “เลยไม่ยอม” “คิดว่าผู้ชายดีๆ ในโลกนี้คงไม่มีแล้ว” “ชอบเจอ
 แต่ผู้ชายที่เห็นแก่ตัว พุดเอาแต่ได้” “ส่วนใหญ่คนที่อยู่ใกล้ตัวเราไม่มีความสุขก็เลยไม่ยอม
 แต่งงาน”

“ไม่เคยมีแฟนเป็นผู้ชาย แต่มีผู้ชายคนหนึ่งที่พ่อแม่หาให้เพื่อจะแต่งงานกับเค้า” “ตอนนั้น พ่อเสีย ครอบครัวตกลงกัน พี่ชาย แม่ อยากให้เราแต่งงานกับผู้ชายคนนี้ เค้าเป็นครูแถวบ้าน เห็นว่าเค้าเป็นคนดี” “ครอบครัวเราก็เอ็นดู” “แล้วอยู่มาวันหนึ่งเค้าโทรมาชวนเก็บเงินแต่งงาน คือให้เราเอาเงินไปรวมกับเค้าเพื่อที่จะมาแต่งงาน” “คิดว่าทำเพื่อแม่ เพราะตอนนั้นพ่อเสีย คิดว่าแต่งก็แต่งอยู่ได้ก็อยู่ อยู่ไม่ได้ก็เลิก ให้แต่งก็แต่งให้อะไร” “โทรมาพูดเรื่องมรดกเลยตัดสินใจไม่แต่ง”

ตอนที่ 6

ทอม : “ชอบมาตั้งแต่เด็ก” “พอปลูกฝังตั้งแต่เด็กๆ ไปตัดผมร้านผู้ชายไอ้ที่มันมีไม้กัน” “เค้าเลี้ยงแบบทำให้เราลุย ลุยมากจนเป็นแบบนี้” “แม่เสียไปตั้งแต่ตอนอายุ 32 ก็อยู่กับพ่อมาโดยตลอด” “เลยมีความรู้สึกเหมือนไม่มีแม่” “เวลาจะคบใครจะมองที่การเอาใจใส่” “ตอนเด็กๆ เราขาดความอบอุ่นจากแม่คือไม่มีแม่” “อยากได้คนเอาใจใส่ ดูแลทุกอย่าง”

ดี : “ผิดหวังจากผู้ชาย ประชดชีวิตใจ คือแบบคิดเล่นๆ ใจ ประชดชอบผู้หญิงเลย แต่ไม่คิดว่าจะเจอ” “เริ่มคิดละเริ่มเบื่อนิสัยผู้ชาย” “มันเห็นแถั่ว เอาเปรียบ เห็นแถั่วเป็นหลักของเค้า ใจ”

“เคยมีแฟนเป็นผู้ชายอายุน้อยกว่า มีความรู้สึกที่เค้าเหมือนไม่มีความรับผิดชอบ” “คือเราอายุเยอะกว่ากลับกลายเป็นว่าเราต้องสำรองทุกอย่างเรื่องเงินอะไรอย่างเงี้ย” “มันมีความรู้สึกที่เฮ้ยทำไมคนๆ นี้เป็นแบบนี้” “ปรึกษาไรไปก็ไม่ได้อะไร เหมือนแบบตัวเองเป็นฝ่ายได้ฝ่ายเดียว” “ไปกินข้าวคนหนึ่งเราเป็นคนจ่าย” “เราจับได้ตอนหลังว่าเค้ามีแฟนแต่เค้าไม่บอกเรา” “เลยโอ้ยไม่ไหวแล้วก็เลยเลิกกันไป” “รักๆ เลิกๆ กันไป 3 ครั้งได้” “พอครั้งที่ 3 ไม่ไหวคือพฤติกรรมยังเหมือนเดิมเลยเลิกไป” “พอเลิกก็ประมาณ 1-2 ปี ก็เลยมาเจอทอมคนแรก”

ตารางที่ 5 สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย

ลำดับคู่หญิง	ประเภท	สาเหตุที่ไม่อยากคบกับผู้ชาย
1	ทอม ดี	รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชาย
2	ทอมเกย์(กิง) ทอมเกย์(ควีน)	เคยถูกเพื่อนผู้ชายข่มขืน รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง
3	ทอม ดี	รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชาย
4	ทอม ดี	ขาดความอบอุ่นจากแม่จึงต้องการคนดูแลเอาใจใส่ ไม่ชอบกลิ่นเหงื่อและหนวดเคราของผู้ชาย
5	ทอม ดี	ไม่อยากรับบทบาทความเป็นภรรยาและแม่บ้าน รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง
6	ทอม ดี	ขาดความอบอุ่นจากแม่จึงต้องการคนดูแลเอาใจใส่ เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชาย

จากตารางที่ 5 พบว่า คู่หญิงไม่อยากคบกับผู้ชายแบบคนรักมีสาเหตุมาจากนิสัยและพฤติกรรมที่ผู้ชายปฏิบัติต่อผู้หญิงรวมถึงสาเหตุจากความรู้สึกส่วนตัวดังนี้

1. รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง 4 คน
2. เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชาย 3 คน
3. ขาดความอบอุ่นจากแม่จึงต้องการคนดูแลเอาใจใส่ 2 คน
4. เคยถูกเพื่อนผู้ชายข่มขืน 1 คน
5. ไม่อยากรับบทบาทความเป็นภรรยาและแม่บ้าน 1 คน
6. ไม่ชอบกลิ่นเหงื่อหนวดเคราของผู้ชาย 1 คน

1. คู่หญิงที่รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้างให้เหตุผลเป็นคำบอกเล่าและเรื่องราว ได้แก่ ตอนเป็นเด็กเคยเห็นพ่อทำร้ายร่างกายแม่ เพื่อนผู้ชายคบผู้หญิงหลายคนและทำผู้หญิงตั้งครรภ์ ลูกเป็นคนเจ้าชู้มีภรรยาหลายคน หรือปัญหาครอบครัวจากการแต่งงานกับผู้ชาย เช่น ครอบครัวแตกแยก การทะเลาะเบาะแว้ง และการหย่าร้าง สอดคล้องกับสาเหตุของการเป็น

เลศเบี่ยนที่ สุวัทนา อารีพรรค (2550: 106) พบว่า อาจเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเกลียดกลัวความก้าวร้าวของผู้ชายซึ่งเห็นตัวอย่างของพ่อ เจตคติทางลบต่อชีวิตคู่แบบรักต่างเพศของพ่อแม่และญาติพี่น้อง การไม่ประทับใจในบทบาทผู้หญิงของแม่ซึ่งอ่อนแอที่เป็นผู้ยอมตามโดยคุณวิไรศักดิ์ศรี และไม่สามารถเป็นที่พึ่งของลูกๆ รวมทั้งความผิดหวังในความรักของผู้ชายครั้งแล้วครั้งเล่า

2. คู่หญิงที่เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิง ส่วนมากเป็นดีมีสาเหตุมาจากลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของผู้ชายโดยให้เหตุผลว่า ผู้ชายเห็นแก่ตัว ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่ยอมเสียสละ เช่น คีคู่ที่ 1 ที่เคยแต่งงานใช้ชีวิตกับผู้ชายแต่ชีวิตคู่ล้มเหลว หรือ คีคู่ที่ 3 ที่เคยคบกับผู้ชายแต่เมื่อมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศแล้วผู้ชายไม่รับผิดชอบในฐานะคนรัก และ คีคู่ที่ 6 ที่โดนผู้ชายหลอกว่ายังไม่มีคนรักจึงเปลี่ยนมาคบกับทอมและใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันจนปัจจุบัน สอดคล้องกับรูปแบบพฤติกรรมรักร่วมเพศประเภทที่สองที่ ปณณิกา จันทรปรณิก (2550: 30) กล่าวว่า เป็นรูปแบบพฤติกรรมประเภทสิ้นหวังและรักทั้งสองเพศ เป็นบุคคลที่แต่งงานหรือใช้ชีวิตตามแบบคนทั่วไปในสังคม แต่มีความต้องการรักร่วมเพศแอบแฝงอยู่

3. คู่หญิงที่รู้สึกขาดความอบอุ่นจากแม่จึงต้องการคนดูแลเอาใจใส่ เป็นทอมคู่ที่ 4 ที่ไม่ได้อยู่กับแม่ในช่วงวัยเด็ก และทอมคู่ที่ 6 ที่แม่เสียชีวิตตั้งแต่เด็กจึงต้องการผู้หญิงคนอื่นมาดูแลเอาใจใส่เปรียบเสมือนเป็นการดูแลจากแม่ที่ไม่เคยได้รับในขณะนั้น สอดคล้องกับสาเหตุของพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ รัจรี นพเกตุ (2542: 89) กล่าวว่า หญิงรักหญิงส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่มีพ่อหรือมีแม่ไม่ให้ความอบอุ่น เด็กผู้หญิงจึงแสวงหาความรักจากหญิงอื่นที่ไม่ใช่แม่ของตน

4. คู่หญิงที่เคยถูกเพื่อนผู้ชายข่มขืนเป็นทอมเกย์(คิง) คู่ที่ 2 แสดงออกอย่างชัดเจนว่าไม่ชอบผู้ชายจากความรู้สึกส่วนตัว ซึ่งเหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นเป็นการตอกย้ำให้มีทัศนคติในแง่ลบต่อผู้ชาย ให้เหตุผลตนเองตำหนินิสัยและการกระทำของผู้ชายในปัจจุบันว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่สามารถพึ่งพาได้ มักให้ผู้หญิงทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

5. คู่หญิงที่ไม่อยากรับบทบาทความเป็นภรรยาและแม่บ้านเป็นทอมคู่ที่ 5 ซึ่งเห็นว่าบทบาทและหน้าที่ของความเป็นหญิงและความเป็นชายไม่เท่าเทียมกัน ผู้หญิงต้องดูแลบุตร และปรนนิบัติสามี จะต้องประพฤติตัวให้อยู่ในกรอบที่ครอบครัวและสังคมกำหนด ต้องเสียสละอยู่

ภายใต้อำนาจของผู้ชาย ชัดแย้งกับหน้าที่ของผู้ชายที่มีเพียงการทำงานนอกบ้าน ไม่มีภรรยาหรือข้อห้ามใดๆ มีอิสระเสรี สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง การให้ความหมายและการต่อรองในชีวิตคู่ของหญิงรักหญิงที่ สุมาลี โตทอง (2549: 179-180) พบว่า ผู้หญิงต้องทำหน้าที่เมีย ดำรงความสัมพันธ์ที่มั่นคงในระบบผัวเดียวเมียเดียว ผู้หญิงต้องมีลักษณะของความเป็นหญิงที่จะแสดงออกทางสังคมในแบบของผู้หญิงและต้องมีชีวิตทางเพศอยู่ในระบบครอบครัว ความเป็นหญิงยังมีบทบาทการเป็นลูกสาวที่ต้องทำงานช่วยเหลือทางบ้าน ต้องมีความกตัญญูรู้คุณหรือตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ บทบาทการเป็นเมียที่ต้องมีหน้าที่ตอบสนองอารมณ์ทางเพศและความเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงดูละ

6. คู่หญิงที่ไม่ชอบกลิ่นเหงื่อและหนวดเคราของผู้ชายเป็นคู่ที่ 4 อาจมีสาเหตุมาจากการปลูกฝังภายในครอบครัวเรื่องการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยตั้งแต่เด็ก เห็นว่าผู้ชายเป็นคนสกปรก ไม่รักษาความสะอาดภายในร่างกาย มักมีกลิ่นตัวและเหงื่อไคล ชอบไว้หนวดเครา มีความเห็นส่วนตัวว่าผู้หญิงที่เป็นทอม คูดี เป็นคนสะอาดดูน่ารักจึงชอบทอมมากกว่า

3. การหาคู่รัก

คู่ที่ 1

ทอม : “เจอกันในแชท” “คุยเป็นเพื่อน กันดเจอกัน” “เพิ่งเลิกกับแฟน” “เราเป็นคนขี้เหงา อยู่คนเดียวไม่เป็น” “ก็เลยหาคนคุย” “แชทกันในห้องสนุก” “รู้จักกันตอนนั้นก็คุยกัน โทรคุยกัน แชทคุยกัน” “ประมาณสิ้นปี 53”

ดี : “ได้เจอเค้าจริงๆ คือแชท เค้าประกาศหาคู่อยู่” “เราก็ตกลงไปแชทถามกับบอกเราเป็นดี เหมือนเราอ่า ก็เลยลองคุยสุดท้ายคุยกันก็โอเค รู้เรื่อง” “คุยกันเหมือนเป็นเพื่อนสาวคนนึง แต่แบบไม่ได้มีท่าทางว่าม่อหรือจิบ” “คุยกันยันสว่างติ 3 ติ 4” “โทรอยู่ 3 วันมั้งมาเจอกัน”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(คิง) : “คุยในเน็ตเป็นปีแล้ว” “คุยเกือบทุกวัน” คุยโทรศัพท์กันได้ประมาณ 3-4 วัน” “แล้วมีคนมาชวนขายในเฟสเลยเชทบอกรไปว่าช่วยทำตัวเป็นแฟนหน่อย” “เค้าก็จัดเต็ม” “ที่รักกันกินข้าวรึยัง”

ทอมเกย์(ควีน) : “รู้จักกันทางเวปน่ารัก” “เวปบอร์ดของสำนักพิมพ์ที่เคยเข้าไปแต่งกลอน” “คุยกันประมาณเดือนนึงก็ไปเจอกัน” “เราไปหาเค้าที่หาดใหญ่”

คู่ที่ 3

ทอม : “อู่มั่นรื่องให้อยู่ในฝัน” “เพื่อนแย่งผิวเค้าไป” “เพื่อนเรากับเพื่อนเค้าก็แอบกิ๊กกัน” “เพื่อนโทรคุยกันบังเอิญพูดออกมาว่าเอนอยู่ป่าว อู่มอยู่ป่าว” “หลังจากนั้นก็เริ่มคุยกัน” “คุยกันผ่านเพื่อน”

ดี : “เจอเอนในฝัน” “ตอนนั้นอกหักคบกับมา 5 ปี” “แฟนไปคบกับเพื่อน”

คู่ที่ 4

ทอม : “รู้จักกันทาง Face book” “คุยกันเรื่องหางานทำ ก็ถามพี่เค้าพักอยู่แถวไหน ถ้าไม่ห่างกันพาไปหางานหน่อยสิอะไรแบบนี้” “ตอนนั้นยังไม่มีใคร เค้าก็คุยของเค้ามาเรื่อย” “เราก็อู๋ของเราไปเรื่อย”

ดี : “ต่างคนต่างจีบ”

คู่ที่ 5

ทอม : “ตอนแรกเข้าไปคุยกันใน MSN ก่อน แล้วก็ไปเว็บที่เค้าโพสรูปกัน น่าจะเวปโพสจ๊ว”

ดี : “ตอนนั้นเป็นครูสอนคอมพิวเตอร์อยู่ที่นครสวรรค์ เวลาส่งงานนักศึกษาเสร็จก็จะมีเวลาว่าง ก็ Search E-Mail ใน Google หาเพื่อนคุย MSN แล้วก็แอดเพื่อน” “เราก็กักเค้าก่อน แล้วก็คุยกันมาเรื่อยๆ”

คู่ที่ 6

ทอม : “รู้จักทาง MSN” “เค้าหัดมา” “เราบอกไม่ว่างทำงาน” “พอครั้งที่ 2 ช่วงนั้นมันเหงาๆ ว่างๆ ก็เลยคุย” “เราก็กักเค้าทำงานอะไร บ้านอยู่ไหน” “ก็เลยอ้าเค้า” “ขอเบอร์เค้าก็ให้มา” “ก็หยอดไปว่าคิดถึง” “นัดเจอกันครั้งแรกที่ฟิวเจอร์” “นัดเที่ยงครึ่งเค้ามาบ่ายโมงครึ่ง” “คุยเสร็จก็ไปดูหนังด้วยกัน” “แล้วก็ไปกินไอติมสเวนเช่นที่เมเจอร์”

ดี : “รู้จักกันทางอินเทอร์เน็ตจากโปรแกรม MSN”

ตารางที่ 6 การหาคู่รัก

ลำดับคู่หญิง	ประเภทคู่หญิง	การหาคู่รัก
1	คู่ทอมดี	หาคู่ทางอินเทอร์เน็ต ผ่าน www.sanook.com
2	คู่ทอมเกย์	หาคู่ทางอินเทอร์เน็ต ผ่าน www.narak.com
3	คู่ทอมดี	เจอกันด้วยความบังเอิญในสถานบันเทิง
4	คู่ทอมดี	หาคู่ทางอินเทอร์เน็ต ผ่าน www.Facebook.com
5	คู่ทอมดี	หาคู่ทางอินเทอร์เน็ต ผ่านโปรแกรม Messenger (MSN)
6	คู่ทอมดี	หาคู่ทางอินเทอร์เน็ต ผ่านโปรแกรม Messenger (MSN)

จากตารางที่ 6 พบว่า คู่หญิงส่วนมากหาคู่รักผ่านการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เว็บไซต์สนุก (**Error! Hyperlink reference not valid.** ไซต์น่ารัก (**Error! Hyperlink reference not valid.** ไซต์เฟสบุ๊ก (www.Facebook.com), และโปรแกรม Messenger (MSN) มีเพียงทอมดีคู่ที่ 3 ที่รู้จักกันด้วยความบังเอิญในสถานบันเทิงสามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

คู่หญิงที่รู้จักกันด้วยความบังเอิญในสถานบันเทิง เป็นการพูดคุยกันตามปกติเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป ติดต่อกันพูดคุยผ่านเพื่อนจนสนิทสนมคุ้นเคยแล้วตกลงปลงใจคบกันในฐานะคนรัก

ส่วนคู่หญิงที่หาคู่รักผ่านการสนทนาทางอินเทอร์เน็ตหรือโดยทั่วไปเรียกว่า สังคมออนไลน์ (Social Network) ที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกันเพื่อใช้ในการแสดงตัวตน ได้แก่ การสนทนาผ่านกระดานข้อความของเว็บไซต์น่ารัก (**Error! Hyperlink reference not valid.** ห้องสนทนาของเว็บไซต์สนุก (www.sanook.com) สามารถแสดงความคิดเห็น อารมณ์ และความรู้สึกด้วยสัญลักษณ์ เป็นกลุ่มเฉพาะที่มีการสนทนาด้วยกันหลายคน รวมถึงเว็บไซต์ที่กำลังนิยมในขณะนี้คือ เว็บไซต์เฟซบุ๊ก (www.facebook.com) เป็นการสนทนาในรูปแบบการอ่าน-การเขียน มีการนำเสนอด้วยรูปภาพ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายผู้คนเข้าด้วยกันและสร้างกลุ่มเฉพาะหรือสร้างพื้นที่ในลักษณะชุมชนออนไลน์ได้ ตลอดจนการสนทนาผ่านโปรแกรมการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ โปรแกรม Messenger (MSN) ที่ต้องคัดเลือกคู่สนทนาจากที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail address) การสนทนาในลักษณะนี้มักจะเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนให้คู่สนทนาทราบ ซึ่งจะมีความเป็นส่วนตัวมากกว่าการสนทนาในสังคมออนไลน์แบบอื่น สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่มหญิงรักหญิงผ่านสื่อเว็บไซต์ในสังคมไทยที่ สุภาณี ขาตรา (2548) พบว่า อัตลักษณ์ประจำกลุ่ม อัตลักษณ์ร่วมของชุมชนเสมือน และอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่มหญิงรักหญิงที่พบเป็นลักษณะ (Character) ที่ปฏิเสธผ่านสื่อตามความพอใจ ไม่ได้จำกัดหรือเกี่ยวพันเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศแต่รวมถึงการดำรงชีวิตประจำวันของกลุ่มหญิงรักหญิง การสร้างกลุ่มเครือข่ายบุคคลผ่านเว็บไซต์เริ่มจากการแสดงอุดมการณ์ร่วมกันในความเป็นหญิงรักหญิงจากผู้จัดทำเว็บไซต์ (Webmaster) ไปสู่ผู้ใช้เว็บไซต์ แล้วสานต่อโดยการปฏิเสธผ่านกระดานข่าว (Web board) และห้องสนทนาทางอินเทอร์เน็ต (Chat room) ตามประเด็นที่แต่ละคนสนใจ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีลักษณะให้คำปรึกษาและเป็นที่พักพิงทางใจซึ่งกันและกัน

4. บทบาททางเพศ

คู่ที่ 1

ทอม : “เป็นทู” “สไจน์ ทูเวย์” “ก็คือให้เค้าทำให้เราก่อน” “แล้วเราก็ตำเค้า”

ดี : “เป็นฝ่ายรับ จึ่งเกียจทำ ต่างคนแบ่งรับแบ่งสู้ ผลัดกันรุกผลัดกันรับ” “แล้วแต่ความขยัน” “ไม่ชอบทำ” “ทำให้เค้าก่อน”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : “เราเป็นฝ่ายรุก” “เราเป็นคนทำ” “เราวันเวย์” “เราทำของเราทางเดียว” “มีความสุขที่ได้ทำ” “การมีเช็กมันทำให้เราผูกพันกันมากขึ้น”

ทอมเกย์(ลิง) : “ไปหาเค้าก็มีอะไรกันเลย” “เป็นฝ่ายรับอย่างเดียว” “ก็ชอบนะเวลาเป็นฝ่ายรับ”

คู่ที่ 3

ทอม : “พอจีบได้ปั๊บประทับใจเลย” “เป็นวันเวย์” “6 เดือนเข้าบ้านอ้อม” “ได้เสียกันเสร็จเดินเข้าบ้านอ้อมเลย”

ดี : “คุยกันประมาณ 3 เดือนถึงมีไรกัน” “เรารับอย่างเดียว”

คู่ที่ 4

ทอม : “เป็นวันเวย์” “รุกอย่างเดียว”

ดี : “รับอย่างเดียว”

“

คู่ที่ 5

ทอม : “ก็ช่วยๆ กันก็มีความสุขไปร่วมกัน” “แล้วแต่บรรยากาศ แล้วแต่สะดวก” “ส่วนใหญ่ทำให้เค้า” “แต่ต้องให้เค้าทำเราด้วย เค้าไม่ยอมให้เราทำฝ่ายเดียว”

ดี : “เปลี่ยนกันบางครั้ง”

คู่มือ 6

ทอม : “เป็นฝ่ายรุกอย่างเดียว” “วันเวย์”

ดี : “เรารับอย่างเดียว”

ตารางที่ 7 บทบาททางเพศ

ลำดับคู่มือ	ประเภทคู่มือ	บทบาททางเพศของคู่มือ
1	คู่มือดี	เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (Two way)
2	คู่มือเกย์	เป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว (One way)
3	คู่มือดี	เป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว (One way)
4	คู่มือดี	เป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว (One way)
5	คู่มือดี	เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (Two way)
6	คู่มือดี	เป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว (One way)

จากตารางที่ 7 พบว่า คู่มือที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบทางเดียวคือเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว 4 คู่มือ และคู่มือที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบสองทางคือเป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ 2 คู่มือ ได้แก่ คู่มือที่ 1 และคู่มือที่ 5

เมื่อคู่มือจะมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งซึ่งทางเพศกับคู่มือของตนจะแสดงบทบาทชัดเจนว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายใดเป็นฝ่ายรับ แต่บางคู่มืออาจสลับผลัดเปลี่ยนบทบาทของตนเมื่อมีกิจกรรมทางเพศตามความพอใจ สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบทางเดียวหรือวันเวย์ (One way)
2. กลุ่มที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบสองทางหรือทูเวย์ (Two way)

1. กลุ่มที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบทางเดียวหรือวันเวย์ (One way) คือ จะแบ่งบทบาทและหน้าที่เมื่อมีกิจกรรมทางเพศชัดเจนว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายใดเป็นฝ่ายรับ กลุ่มทอมดี้มักเรียกบทบาททางเพศในลักษณะนี้ว่า “วันเวย์” (One way) ซึ่งปกติทอมดี้มักจะแสดงความเป็นชาย มีบทบาทเป็นฝ่ายรุกและเป็นผู้กระทำ สอดคล้องกับประเภทของหญิงรักหญิงที่ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67) กล่าวว่า ทอม มาจากคำว่า Tom boy หมายถึง ผู้หญิงที่ทำตัวเหมือนเพศชาย เข้มแข็ง เป็นผู้นำ รับผิดชอบและดูแล รับบทบาทเป็นผู้กระทำเมื่อมีกิจกรรมทางเพศ ทำนองเดียวกับแนวคิดพฤติกรรมหญิงรักหญิงที่ สุมาลี สวยสะอาด (2552: 321) กล่าวว่า รักร่วมเพศในหญิงจะมีการปฏิบัติทางเพศกับหญิงด้วยกัน โดยมีบทบาทที่แน่นอนว่าใครเป็นชายหรือใครเป็นหญิง ถ้ามบทบาทเป็นชายหรือเป็นผู้กระทำบางครั้งนิยมเรียกว่า “ทอม” (Tom boy)

ส่วนดี้มักจะแสดงความเป็นหญิง มีบทบาทเป็นฝ่ายรับและเป็นผู้ถูกกระทำ สอดคล้องกับประเภทของหญิงรักหญิงที่ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553 อ้างถึง วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2532: 63-67) กล่าวว่า “ดี้” มาจากคำว่า (Lady) มีคนรักเป็นทอม เป็นคู่ควงและยอมให้ทอมปกป้อง จะแสดงบทบาทของการเป็นผู้ถูกกระทำเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศ ทำนองเดียวกับแนวคิดพฤติกรรมรักร่วมเพศที่ สุมาลี สวยสะอาด (2552: 321) กล่าวว่า บทบาทความเป็นหญิงหรือเป็นผู้ถูกกระทำนิยมเรียกว่า “ดี้” (Lady)

ส่วนบทบาททางเพศของกลุ่มทอมกับทอมก็มีการแบ่งแยกชัดเจนเช่นเดียวกับกลุ่มทอมกับดี้ว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายใดเป็นฝ่ายรับ โดยทั่วไปกลุ่มทอมดี้มักเรียกกลุ่มทอมกับทอมที่คบกันว่า “ทอมเกย์” แบ่งเป็น “ทอมเกย์(คิง)” และ “ทอมเกย์(ควีน)” บทบาททางเพศของ ทอมเกย์(คิง) จะแสดงความเป็นชาย เป็นฝ่ายรุกและเป็นผู้กระทำ ส่วน ทอมเกย์(ควีน) จะรับบทบาทความเป็นหญิง เป็นฝ่ายรับและเป็นผู้ถูกกระทำ สอดคล้องกับแนวคิดหญิงรักหญิงที่ จุฑประภา (2548) กล่าวว่า ปัจจุบันทอมสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนที่มีความคล้ายคลึงกันหรือเป็นคู่ “ทอม-ทอม” ได้ ปัจจุบันสังคมหญิงรักหญิงเพิ่มทอมรักทอมเข้าไปด้วย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบสองทางหรือทูเวย์ (Two way) คือ จะผลัดเปลี่ยนเป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับตามความพอใจเมื่อมีความสัมพันธ์ซึ่งทางเพศกับคู่ของตน เหมือนคู่ที่ 1 และคู่ที่ 5 ที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบทูเวย์ สอดคล้องกับแนวคิดวาทกรรมหญิงรักหญิงที่ จุฑประภา (2548) กล่าวว่า ประมาณ 5-6 ปีที่ผ่านมาเริ่มมีการใช้คำว่า ทอมทูเวย์

เกิดขึ้นเพราะเริ่มเข้าใจว่า ทอม ก็เป็นผู้รับในกิจกรรมทางเพศได้ไม่ใช่รู้อย่างเดียว ทอมทวีย์ (Tom 2 Ways) คือทอมที่เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและรับ เป็นมิติหนึ่งที่ปรับสภาพไปตามความต้องการ และเป็นการถื่นไหลในพฤติกรรมทางเพศ ทอมจึงไม่ใช่ฝ่ายกระทำเพียงอย่างเดียวเป็นฝ่ายรับก็ได้ เมื่อมีทอมทวีย์แล้วจึงมีดีทวีย์ในความหมายเดียวกันแต่คำเหล่านี้ก็นำไปใช้กันไม่แพร่หลาย

5. การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว

ตอนที่ 1

ทอม : “เปิดเผย” “ขอรับ ตอนนีแม่กับบอกว่ากลับไปตั้งหลักปักฐานที่บ้านเถอะก็เอนุชไปด้วย แต่หนูก็คิดอีกว่าเป็นลูกคนเดียว พ่อแม่เ้าพุดนอย นอย แบบทำไมต้องกลับไปอยู่ฝั่งนู้นมันไม่ใช่บ้านเกิด” “ขอรับ ยังชวนไปอยู่บ้านอยู่เลย”

ดี : “เปิดเผย” “พ่อกับแม่ก็ไม่ได้ห้ามแต่ให้บอกเพื่อนบ้านว่าเป็นเพื่อนกัน” “เ้าก็เฉยๆ ไม่ได้ว่าไรเพราะโตแล้ว” “ก็ไม่ได้ว่าขอรับเปิดหน้าเปิดเผย ก็ขอรับไกลๆ แต่ก็ไม่ได้ต่อต้าน”

ตอนที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : “ที่บ้านรับไม่ได้ก็เลยไม่บอก” “เดี่ยวผู้ใหญเ้าคิดมาก” “ที่บ้านรู้ว่าคบกันแต่เ้าไม่พุด เ้าก็ทำตัวปกติ” “เราคิดว่าเ้ารู้กัน” “เ้าไม่พุด ตอนนีก็ยังไม่รู้เลยว่าความคิดเ้าเป็นยังงเพราะเ้าไม่พุด” “ถ้าเ้าจริงๆ เ้าก็ไม่ปลื้ม” “พ่ไม่คอยเท่าไร จริงๆ เป็นแม่มากกว่าที่ไม่ชอบ”

ทอมเกย์(ลวิน) : “ครอบครัวรู้” “เ้าไม่ขอรับแต่เ้าก็ไม่ได้ทำตัวให้เ้ารู้ไรชัดเจนมาก” “เพราะรู้ว่าที่บ้านรับไม่ได้” “เราบอกน้องแต่ไม่รู้ที่บ้านรู้ไหม หรือน้องไปบอกที่บ้านไหมก็ไม่รู้” “แต่ก็บอกว่าคบทอม” “ถ้าเ้ารับไม่ได้จริงๆ ก็จะอยู่ข้างนอกจะไม่กลับบ้านบ่อยๆ” “เดี่ยวก็ว่าไม่สบายใจไม่ชอบ” “จริงๆ ก็ไม่อยากจะบอกอะไรที่บ้านอยู่แล้ว” “จะคิดไรก็แล้วแต่แหละ” “แต่รู้รับไม่ได้ก็เลยไม่อยากจะพุด เพราะเราไม่ชอบพุด” “เ้าก็แบบเฉยๆ แล้วแต่เ้าจะคิด” “ที่ไม่ชอบจริงๆ คือแม่มากกว่า พ่อหะเฉยๆ เพราะว่าเ้าเข้าใจอารมณ์แบบว่าเ้าไปสังคมเยอะ เห็นอะไรมาเยอะ เ้าก็แบบว่าเห็นว่าเป็นเรื่องปกติเพราะคนเปลี่ยนไปอะไรจ้ะ”

คู่ที่ 3

ทอม : “น้ำก็รู้” “ก็ไม่ได้ทำอะไร” “ทุกวันนี้ก็มาช่วยกันขายของอยู่”

ดี : “รู้” “พาแฟนเข้าบ้านเลย” “ที่บ้านก็ยอมรับดี”

คู่ที่ 4

ทอม : “ที่บ้านรู้ ยอมรับดี”

ดี : “ที่บ้านรู้ ไม่ทำอะไร” “พ่อแม่เข้าใจ ไม่เคยบังคับอะไร เข้าใจมาก” “เราเคยไปบ้านเค้าแล้ว เค้าก็เคยมาบ้านเราแล้ว”

คู่ที่ 5

ทอม : “เปิดเผย พาไปบ้านเลย ไปตั้งแต่ช่วงแรกที่คบกันเลย” “บ้านเรายอมรับ”

ดี : “ไม่ได้บอกว่าเป็นคนรักหรืออะไร แต่บอกว่ายู่กับคนนี้ แต่เค้าก็รู้ว่าคนนี้เป็นทอม” “เราไปบ้านเค้าทุกปีทุกเทศกาลเลยด้วยซ้ำ”

คู่ที่ 6

ทอม : “เปิดเผย” “ที่บ้านก็ยอมรับ” “เวลาเราไปบ้านเค้าแม่เค้าก็โอเคกับเรา” “เวลาเค้าไปบ้านเราแม่เราก็อโอเคกับเค้า” “เวลาเราไม่ไปแม่เค้าก็ถาม” “เวลาเค้าไม่ไปพ่อแม่เราก็อถาม” “พ่อแม่เรากับพ่อแม่เค้าก็รู้จักกัน” “สนิทกันด้วยแหละ”

ดี : “เราไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด” “พาไปบ้าน” “พาเราไปบ้าน” “ใจทั้ง 2 ครอบครัวยุติ” “แต่ไม่ใช่คำว่าทอมกับดี ใช้คำว่าเพื่อนกันคือผู้หญิงกับผู้หญิง” “ที่บ้านก็ยอมรับดี” “ไม่ได้คิดกันหรือว่าไม่มีปัญหาอะไร” “เราอยู่กันแบบนี้มา 5 ปีแล้ว”

ตารางที่ 8 การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว

ลำดับคู่หญิง	ประเภทคู่หญิง	การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัวของคู่หญิง
1	คู่ทอมดี	ครอบครัวรับได้
2	คู่ทอมเกย์	ครอบครัวรับไม่ได้
3	คู่ทอมดี	ครอบครัวรับได้
4	คู่ทอมดี	ครอบครัวรับได้
5	คู่ทอมดี	ครอบครัวรับได้
6	คู่ทอมดี	ครอบครัวรับได้

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจุบันครอบครัวพยายามทำความเข้าใจพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน และมีแนวโน้มว่าจะยอมรับมากขึ้น คู่ทอมดีทั้ง 5 คู่สามารถเปิดเผยตัวตนและคนรักได้อย่างชัดเจน เนื่องจากครอบครัวเข้าใจและรับได้ ขัดแย้งกับคู่ทอมเกย์ที่ไม่สามารถแสดงตัวตนหรือเปิดเผยต่อครอบครัวได้อย่างชัดเจนว่ามีคนรักเป็นเพศเดียวกันที่มีลักษณะเป็นทอมเหมือนกับตน สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

คู่ทอมดีทั้ง 5 คู่ไม่มีปัญหาในการเปิดเผยตัวตนและคนรัก เนื่องจากครอบครัวรับได้และไม่เคยกีดกันหรือห้ามปราม มีการไปมาหาสู่กันอย่างเปิดเผยกับครอบครัวทั้งสองฝ่าย ใช้ชีวิตเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป การที่ครอบครัวรับได้อาจเป็นเพราะมีการแสดงออกตั้งแต่เด็กว่าไม่ชอบผู้ชายแบบคนรัก หรือบางคู่อาจไม่เคยมีคนรักเป็นผู้ชายเลย จึงทำให้ครอบครัวเริ่มคุ้นเคยและปรับตัวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับจากการเปิดเผยตัวในสังคมไทยของ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553: 158) พบว่า หญิงรักหญิงจะเปิดเผยตัวกับบุคคลหรือกลุ่มที่ยอมรับหรือมีความเข้าใจความเป็นหญิงรักเพศเดียวกัน หญิงรักหญิงจะคำนึงถึงผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันโดยจะตัดสินใจเปิดเผยหากไม่มีผลต่อวิถีชีวิตประจำวันของเธอ รวมทั้งการใช้ชีวิตประจำวันกับคู่รักก็เป็นปัจจัยที่ทำให้หญิงรักหญิงเปิดเผยตัวโดยปริยาย หญิงรักหญิงที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงจะเปิดเผยกับผู้อื่นไม่ว่าจะกดดันหรือไม่ก็ตาม

ขัดแย้งกับคู่ทอมเกย์ไม่สามารถแสดงตัวตนหรือเปิดเผยต่อครอบครัวได้อย่างชัดเจนว่ามีคนรักเป็นเพศเดียวกันที่มีลักษณะเป็นทอมเหมือนกับตน เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่มักเห็นคู่หญิงที่เป็นทอมกับดีจึงไม่ค่อยเคยกับคู่ที่เป็นทอมกับทอม และครอบครัวก็ไม่ชอบที่ทำตัวเลียนแบบผู้ชาย แสดงความเป็นทอม มักจะห้ามปรามและพยายามเปลี่ยนแปลงให้ไปคบกับผู้ชาย ไม่ยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและยังมีคนรักที่มีบุคลิกเป็นทอมเหมือนกับตน สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับการเปิดเผยตัวในสังคมไทยของ สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ (2553: 157) พบว่า ความเป็นคนรักเพศเดียวกันถือว่าเป็นความผิดปกติซึ่งอาจเป็นที่ครหาจากคนในชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครองและคนในครอบครัวจึงมักไม่ยอมรับที่บุตรหลานเป็นคนรักเพศเดียวกัน และบางครั้งก็ยังแสดงการขัดขวาง ห้ามปราม หรือพยายามเปลี่ยนแปลงให้บุตรหลานกลับมาเป็นคนรักต่างเพศ

6. อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

คู่ที่ 1

ทอม : “เฉยๆ ไม่ได้อะไรอยู่แล้ว มันขึ้นอยู่กับคน 2 คนมากกว่า ไม่ต้องคิดถึงเรื่องอื่น” “ถ้ามองว่าเราผิดปกติเบี่ยงเบนทางเพศบางทีที่น่าจะด่านะ เป็นอย่างงี้มันหนักหัวใจ” “เพราะมันก็ไม่ได้ทำอะไรให้ใครเสียหายด้วย ตัวเราก็ไม่ได้เสียหาย เราเป็นของเราอย่างงี้” “ทำให้สังคมมันเสียหายมากกว่าเดิมหรือ อะไรจ้ะ”

ดี : “ไม่ได้แคร์ เพราะไม่ได้ขอเค้ากิน ทุกวันนี้ทำงานด้วยตัวเองไม่ได้เดือดร้อนใคร ไม่ได้เดินไปขอเงินพ่อแม่ด้วยซ้ำ สังคมไม่ได้ยื่นมือมาช่วยเหลือ” “ไม่ได้แบบสังคมสงเคราะห์ กลุ่มทอมดีเอาเงินมาบริจาค ไม่ใช่ มีแต่บริจาคคนอื่น” “ถามว่าผิดปกติไหมกับเบี่ยงเบนแน่นอน คนมันมองได้ มันไม่มาด่าโง่งๆ ก็โอเค เรื่องของพวกมัน มันไม่ได้ขอเรากินก็โอเค ปลดปล่อยมันคิด” “ความคิดคนเรามันห้ามกันไม่ได้ เพียงแต่ถ้าเราได้อยู่ร่วมกับคนที่ไม่ชอบเราหรืออะไร แต่ถ้าต้องมาทำบางอย่างร่วมกัน แล้วมันไม่เอฟเฟกต์เรื่องของมัน”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : “ก็ไม่ยุ่ง ความชอบมันไม่เหมือนกัน” “ก็รู้ว่ามันเบี่ยงเบน ไม่เห็นเป็นไร”
“ยอมรับ”

ทอมเกย์(ควีน) : “ไม่ค่อยแคร์หรอก ใครไม่ยอมรับก็คือว่าเข้าใจว่าคนเรานั้นไม่เหมือนกัน” “ก็คือไม่แคร์อยู่แล้ว เราเข้าใจว่าใครที่ยอมรับไม่ได้ ต่างคนต่างมีเหตุผลของตัวเอง ความชอบก็ไม่ซีเรียส โอเค ไม่ยอมรับก็ช่าง”

คู่ที่ 3

ทอม : “เคยคุยกันแล้วถ้าไม่ยอมรับ” “จะไปเนเธอร์แลนด์ไปอยู่กับป้า” “แต่เอาจริงๆ ก็จะไม่คบนะ” “เราชอบ” “ไม่รู้สิทำอะไร อยากว่าก็ว่าเลย”

ดี : “เฉยๆ” “ไม่สนใจ”

คู่ที่ 4

ทอม : “มันไม่ได้มีแค่เรา 2 คน” “มันมีหลายคน” “ถ้าไม่ยอมรับแบบเดินไปไหนก็มีคนมองเราก็ไม่ต้องไปสนใจเค้า เพราะเราอยู่ด้วยกัน 2 คน” “เราไม่ได้อยู่กับเค้า”

ดี : “มันเป็นความคิดเค้า เราบังคับความคิดเค้าไม่ได้ แต่เราเข้าใจตัวเราก็ออแล้ว”

คู่ที่ 5

ทอม : “มันไม่ใช่บางกลุ่ม มันส่วนใหญ่ในสังคมไทยตอนนี้” “100% ยอมรับแค่ 30-40%เอง” “สังคมกีดกันเราอยู่แล้ว” “จริงๆ สังคมไทยจำกัดว่าหญิงไม่ควรจะเป็นแบบนี้ละ แต่ผู้ชายสามารถเป็นเกย์ เป็นกระเทย เป็นตุ๊ด เป็นแตัว มีนมได้ ทำให้มีจิม มีไรก็ได้แบบนี้แหละ” “มันไม่มีผลกับเรานะ เราไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน” “ใครจะมองยังไงก็ช่าง ถ้าอยากรู้ต้องลองมาคุยกับเราดูแล้วจะรู้ว่าเราเป็นยังไง” “สังคมมองลบอยู่แล้ว มองว่าทอมคือเป็นอย่างนั้นเป็นอย่างนี้”

“ถ้าสังคมตอนนี้มันเสมอภาคกันจริงจะไม่มีแบ่งว่าคุณเพศไหน แต่ตอนนี้ยังแบ่งอยู่ว่าหญิงชาย แต้ยู่ชั้นบนสุด กระเทยชั้น 2 เกย์ชั้น 3 ทอมดี้เลสเบี้ยนอยู่ชั้น 4 ชั้น 5 แบบนี้เหรอ”

ดี : “เพื่อนที่ทำงานไม่มีผลนะ เพราะว่าเพื่อนที่ทำงานก็เป็น” “คนอื่นเค้าไม่ได้มีอิทธิพลกับการใช้ชีวิตของเรา” “เวลาลำบากเค้าก็ไม่ได้มาช่วยเรา เวลาเดือดร้อนเค้าก็ไม่ได้มาช่วยเรา” “แต่คนที่จะมีผลที่สุดสำหรับเราก็คือคนในครอบครัวมากกว่า” “จริงๆ ไม่คาดหวังการยอมรับหรอก” “มันไม่ได้มีผลกับการดำเนินชีวิตของเรา เพราะว่าเราไม่สามารถควบคุมความคิดเค้าได้อยู่แล้ว” “ก็เรื่องของมัน มันเรื่องของกูอะไรประมาณนั้น” “ส่วนใหญ่ที่ไม่ค่อยชอบแล้วมาคุยเป็นเพื่อนเค้าก็จะเปลี่ยนทัศนคติ” “ทอมดี้ที่มีข่าวไม่ดีมันก็เยอะ ช่วงหลังๆ มีข่าวฆาตกรรม คนเค้าก็จะมองว่าพวกนี้ชอบความรุนแรง ซึ่งมันก็ไม่ใช่ทุกคน ไม่ใช่ 100%”

คู่ที่ 6

ทอม : “เราไม่ได้แอร์ตรงนี้อยู่แล้ว” “เรามองว่าทำอะไรแล้วมีความสุข ครอบครัวรับได้ คนอื่นเราไม่สน” “เพราะอย่างทีบอกเราไม่ได้ขอเค้ากิน” “เราแอร์ครอบครัวคนที่ทำให้มีความสุข แค่นั้นพอจบ”

ดี : “ถ้าเป็นเมื่อก่อนก็คิดอย่างนี้แหละ คือ แบบพวกเบี่ยงเบนทางเพศ พวกอะไรแบบนี้” “คิดว่าพวกนี้น่ารังเกียจจะอะไรอย่างนี้ ถ้าเป็นเมื่อก่อนนะ” “แต่เดี๋ยวนี้เฉยๆ เพราะเดี๋ยวนี้โลกมันเปิดกว้าง ใครจะทำอะไรก็ได้” “เราคิดว่าทำอะไรก็ได้ที่ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน” “ไม่ยอมรับเราไม่สนใจอยู่แล้ว เพราะเราไม่ได้ขอเค้ากิน”

ตารางที่ 9 อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

ลำดับคู่หญิง	ประเภทคู่หญิง	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
1	คู่ทอมดี	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต
2	คู่ทอมเกย์	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ขอมรับว่าเบี่ยงเบนทางเพศเพราะเป็นความชอบส่วนบุคคล
3	คู่ทอมดี	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต
4	คู่ทอมดี	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต เนื่องจากไม่สามารถควบคุมความคิดของผู้อื่นได้
5	คู่ทอมดี	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต เพราะไม่เคยคาดหวังการยอมรับจากสังคม เห็นว่าสังคมมักกีดกันและมีการแบ่งชั้นวรรณะ เหมารวมว่าทอมดีชอบความรุนแรงจากการนำเสนอข่าว และเป็นความคิดที่ไม่สามารถควบคุมได้
6	คู่ทอมดี	อิทธิพลจากมุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต

จากตารางที่ 9 พบว่า มุมมองของสังคมไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคู่หญิง เนื่องจากเป็นเพียงความคิดที่ยึดตามวัฒนธรรมและเงื่อนไขที่กำหนดว่าผู้ชายต้องรักกับผู้หญิงหรือผู้หญิงต้องรักกับผู้ชายเท่านั้น สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

คู่หญิงกล่าวว่าความรักเพศเดียวกันเป็นความชอบส่วนบุคคล ไม่ใช่เรื่องเสียหายและไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น สังคมมักมีอคติและกีดกันคนรักเพศเดียวกัน มีการแบ่งชั้นวรรณะ สร้างกฎกติกาและข้อห้ามสำหรับคู่หญิง บ่งบอกถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมอย่างชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดเคย์เวิร์ท Jackson (2003 อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ, 2555: 11) กล่าวว่าระบบรักต่างเพศหรือบรรทัดฐานรักต่างเพศอื่น เช่น เกย์ กะเทย เลสเบี้ยน กลายเป็นคนชายขอบ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าเพศอื่นๆ ระบบรักต่างเพศจึงเป็นระบบที่กดขี่ข่มเหงโดยเพศชายมีอำนาจชี้นำ

อคติของสังคมถูกตีแผ่จากการนำเสนอข่าวที่เหมารวมว่าหญิงรักเพศเดียวกันเป็นความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรง เน้นนำเสนอข่าวในเชิงฆาตกรรมที่มีสาเหตุมาจากความหึงหวงหรือน้อยใจคู่รัก ตอกย้ำว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่จริงยั่งยืน แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของสังคมที่มอง

หญิงรักเพศเดียวกันเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศและผิดปกติในสังคม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Warner (1993 อ้างใน นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ, 2555: 12) อธิบายว่า สังคมรักต่างเพศพยายามจัดระเบียบและบรรทัดฐานที่แบ่งแยกเพศออกเป็นสองขั้วระหว่างรักต่างเพศที่ถือว่า “ปกติ” และรักเพศเดียวกันที่ถูกจัดให้เป็นความ “ผิดปกติ” สิ่งเหล่านี้คืออำนาจที่รักต่างเพศพยายามกดทับกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมและอัตลักษณ์แบบรักเพศเดียวกัน

ในทำนองเดียวกับผลการศึกษาเรื่อง รัฐไทยกับชีวิตคู่แบบเพศวิถีนอกขนบของ กนกวรรณ ธารวรรณ (2555) พบว่า รัฐไทยมีแนวปฏิบัติต่อคนรักเพศเดียวกันเหมือนบุคคลที่มีความผิดปกติ แนวปฏิบัติของราชการไทยที่ปฏิเสธคนรักเพศเดียวกันมักพบเจอในชีวิตประจำวัน มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เลือกปฏิบัติต่อคนรักเพศเดียวกันเพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศมาโดยตลอด บทสัมภาษณ์คนรักเพศเดียวกันฉายภาพให้เห็นว่าพวกเขามีแนวคิดและวิถีการดำเนินชีวิตแบบเพศนอกขนบทุกวัน

7. การวางแผนชีวิตครอบครัวของคู่หญิง

คู่ที่ 1

ทอม : “ก็ต้องสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต”

ดี้ : “จริงๆ คาดหวังวางแผนก็เป็นเรื่องฐานะ คือ อยู่ด้วยกันแล้วช่วยกันสร้าง เพราะสิ่งที่เราทำได้ คือ ตอนนี้มีลูกด้วยกันไม่ได้อยู่แล้ว” “ก็เลยต้องสร้างฐานะเพื่อเลี้ยงตัวเราเองและให้คนยอมรับในสิ่งที่เราเป็น” “ถ้าจดทะเบียนได้ก็จ่ะ”

คู่ที่ 2

ทอมเกย์(ลิง) : “เรามีแผนแล้ว เราเก็บเงินสำรอง ตอนนี้เริ่มเก็บแล้ว เพราะว่าก่อนหน้านี้พอกับแม่เคยลองพูดเชิงบังคับแล้วพอบังคับมากๆ ก็เลยขึ้นมาอยู่กรุงเทพ” “ถ้าจดทะเบียนสมรสได้ก็จะจ่ะเพราะเคยขอแต่งงานด้วย เคยขอไปแล้ว”

ทอมเกย์(ควีน) : “แต่งงานคงไม่แต่ง ถ่ายเป็น Wedding แค่นั้นพอ” “อยากถ่ายรูปแต่งงานแต่ไม่ทำพิธีอะไร เพราะว่ามันไม่เหมือนผู้หญิงผู้ชาย” “บางทีก็กลัวเหมือนบางคู่ที่เค้าคบกันมานานเหมือนจะไม่เลิกกันแต่พอแต่งงานกันไปก็มีอันที่ต้องเลิก มันต้องมีอะไรสักอย่างก็เลยคิดว่าไม่ดีกว่า” “ช่วงนี้ก็เก็บเล็กเก็บน้อยกันไปก่อน ก็เริ่มเก็บกันแล้ว คุ้ยๆ กันว่าจะเริ่มเก็บ สำรองเพื่อเค้าได้ออกจากบ้าน”

คู่ที่ 3

ทอม : “ใช้ชีวิตเหมือนคนทั่วไปแต่เราก็ออยู่กับแฟนเรา” “อยากอยู่ด้วยกัน 2 คนแบบนี้แหละ” “จดทะเบียนกันผูกข้อไม้ขอมือ”

ดี : “ทุกเรื่อง เช่น มีบ้าน มีรถ” “อยากจดทะเบียนสมรส แต่ไม่อยากมีลูก” “ถ้าจดทะเบียนกันธรรมดาเอา แต่ไม่ใส่ชุดแต่งงานหรืออ้อ อย่ายกเค้า”

คู่ที่ 4

ทอม : “ใครคบกันเค้าก็อยากอยู่ด้วยกันตลอดไปจนแก่เฒ่า” “วางแผนตอนนี้ก็พยายามต่างคนต่างทำงานช่วยกันหาเงิน” “เวลาเราแก่ตัวไปจะได้ไม่ต้องไปพึ่งพาใคร เราก็พึ่งพากันแค่ 2 คน” “ก็ทำงานเก็บเงินสร้างเนื้อสร้างตัว” “อยากมาอยู่ด้วยกัน 2 คนดีกว่า แล้วนานๆ ทีเราก็กลับไปเยี่ยมเค้า”

ดี : “อยากอยู่ด้วยกัน” “ถ้าเป็นไปได้มีกฎหมายให้แต่งงานเราก็น่าทำ”

คู่ที่ 5

ทอม : “วางแผนอนาคต คือ ถ้าสมมติว่าอยู่กันไปจนแก่แล้วคุ้ยกันไว้ว่าจะเลี้ยงหลาน พยายามทำทุกอย่างเอาไว้ให้หลาน แต่ยังไม่ให้ตอนนี้เพราะถ้าให้ไปแล้วเดี๋ยวเค้าจะทิ้งเรา ก็ต้องมีอะไรจูงใจ ก็เหมือนคนแก่สมัยก่อนที่ต้องมีอะไรจูงใจให้ลูกหลานเลี้ยงดูแหละ”

“อยากถ่ายรูปไว้เป็นหลักฐาน” “เรื่องงานแต่งงานมันเป็นประเด็นแวดล้อม แต่วางแผนว่าอยากมีบ้านสักหลังนึง มีรถร่วมกัน” “ญาติของแต่ละคนมาจะได้พักได้” “สร้างฐานะสร้างเนื้อสร้างตัว” “อยากถ่ายรูป Wedding อะไรกันเนี่ย”

“ไม่มีอะไรมากก็ดูแลกันแหละ” “ทำทุกวันนี้ให้มันโอเค ดูแลทั้งเค้าและครอบครัวของเค้า มีไรช่วยเหลือกัน” “ไม่เห็นแก่ตัวใส่กัน”

ดี : “คิดว่าถ่ายรูป Wedding เนี่ย แต่ไม่คิดจะทำเป็นพิธีการอะไรอย่างนั้น” “ถ้ามีทรัพย์สินแล้วมันก็ต้องจด เพราะว่าถ้าเกิดคนใดคนหนึ่งตาย สมมติว่าเป็นชื่อของคนที่ยายแล้วทางครอบครัวเข้ามาเอาหมด แล้วคนที่อยู่ทำไง”

คู่ที่ 6

ทอม : “วางแผนคือใช้ชีวิตปัจจุบันให้มันมีความสุขเรื่อยๆ ไม่มีอะไรมากมาย ขอให้มีความสุขก็พอ” “อยู่ 2 คนแบบนี้ Happy แล้ว” “ก็ไปไหนก็ได้ จะทำอะไรก็ได้ ไม่ต้องมาห่วงใคร ไม่ต้องมาอะไรใคร” “ตัดสินใจกันก็แค่ 2 คน ไม่ต้องมาเยอะอะไรมากมาย” “ไม่จด ถึงเราจะเป็นผู้ชายแล้วตุ๊กเป็นผู้หญิงก็จะไม่จด” “จะทะเบียนสมรสเพื่ออะไร ทรัพย์สินเราก็ไม่ได้มีมากมาย” “ก็อย่างที่บอก คือ อยู่อย่างนี้มีความสุขแล้ว ก็จะไปเที่ยวไหนก็ไปใช้เงิน ไม่มีตังก็เที่ยวไว้ก่อน”

ดี : “เราสองคนไม่ได้คาดหวังอะไร อยู่กันไปอย่างนี้เรื่อยๆ” “ไม่จดทะเบียน ทุกอย่างมันพัวพันไปหมด” “เค้าเป็นหนี้เราก็ต้องใช้เค้า เราเป็นหนี้เค้าก็ต้องใช้เรา หลายอย่าง”

ตารางที่ 10 การวางแผนชีวิตครอบครัวของกลุ่ม

ลำดับกลุ่ม	ประเภทกลุ่ม	การวางแผนชีวิตครอบครัวของกลุ่ม
1	คู่ทอมดี้	สร้างความมั่นคงให้ชีวิต วางแผนเรื่องฐานะ อยากจดทะเบียนสมรส
2	คู่ทอมเกย์	วางแผนเรื่องฐานะ ออมเงินร่วมกัน อยากถ่ายรูปแต่งงานลักษณะ Wedding
3	คู่ทอมดี้	วางแผนเรื่องฐานะ อยากมีทรัพย์สินร่วมกัน อยากจดทะเบียนสมรส อยากใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน 2 คน แบบอิสระ ไม่อยากมีลูก อยากผูกข้อมือ
4	คู่ทอมดี้	วางแผนเรื่องฐานะ อยากใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน 2 คน แบบอิสระ จะแต่งงานกันถ้ากฎหมายอนุญาตให้คนรักเพศเดียวกันแต่งงานกันได้
5	คู่ทอมดี้	อยากถ่ายรูปแต่งงานลักษณะ Wedding อยากมีทรัพย์สินร่วมกัน เช่น บ้าน รถ ดูแลซึ่งกันและกัน และช่วยญาติเลี้ยงหลานยามแก่เฒ่า
6	คู่ทอมดี้	ต้องการใช้ชีวิตในปัจจุบันให้มีความสุข

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มต้องการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต มีการวางแผนเรื่องฐานะครอบครัว รวมถึงทรัพย์สินที่ต้องการครอบครองร่วมกัน ตลอดจนการช่วยเหลือครอบครัวและเครือญาติของทั้ง 2 ฝ่ายถึงแม้ว่าจะไม่สามารถมีลูกด้วยกันได้ บางคู่ต้องการจัดพิธีแต่งงานในรูปแบบส่วนตัวเพื่อแสดงความรักที่มีต่อกัน หรือถ่ายรูปในลักษณะ Wedding เพื่อเก็บไว้เป็นที่ระลึก รวมถึงการจดทะเบียนสมรสเพื่อสิทธิทางมรดกและทรัพย์สินที่สร้างร่วมกันมา ตลอดจนสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของคู่สมรส สามารถนำมาวิจารณ์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กลุ่มมีการวางแผนชีวิตครอบครัวเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป ต้องการใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน 2 คนไปจนแก่เฒ่า ขอเพียงได้ใช้ชีวิตในปัจจุบันอย่างมีความสุขและดูแลซึ่งกันเมื่อยามเจ็บป่วย สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ของเกย์และเลสเบี้ยนที่ Schaefer (2004 อ้างใน สิริรัตน์

แอดสกูล, 2553: 126) กล่าวว่า วิธีชีวิตของเลสเบี้ยนมีความหลากหลาย บางคนอยู่ยาวนานและมีความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว

ส่วนกฎหมายที่ไม่อนุญาตให้คนรักเพศเดียวกันจดทะเบียนสมรสกันได้ไม่มีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของกลุ่มใด เนื่องจากปัจจุบันกลุ่มนี้ใช้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกับสังคมเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไปในลักษณะครอบครัว บางคู่ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันมานานกว่า 5 ปี โดยไม่นำข้อกฎหมายหรือเงื่อนไขทางสังคมมากำหนดชีวิตคู่ของตน สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการแต่งงานของเกย์และเลสเบี้ยนที่ Alex (2000 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกูล, 2553: 127) พบว่า คู่เลสเบี้ยนมีแนวโน้มอยู่ร่วมกันมากขึ้น พวกเขาต้องการแต่งงานกับคนที่ตัวเองรัก แม้ว่าถูกห้ามโดยกฎหมายก็ตาม การแต่งงานของพวกเขามีทั้งแบบทางการและส่วนตัว ผลการศึกษาของ James and Zanden (1993 อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกูล, 2553: 127-128) พบว่า เกย์กับเลสเบี้ยนจะอยู่แบบการจัดกระจายหลายกลุ่มสามารถพบได้ในทุกอาชีพ ทุกศาสนา ทุกสีผิว บางคนก็แต่งงานแล้วมีลูกแล้วและใช้ชีวิตที่ไม่แตกต่างจากคนส่วนใหญ่และคนส่วนใหญ่ก็ยอมรับ เลสเบี้ยนจะให้ความสำคัญเรื่องของความซื่อสัตย์ที่มีมากกว่าความผูกมัดของกันและกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วิถีชีวิตคู่หญิง” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง จากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นคู่หญิงจำนวน 6 คู่ รวมทั้งหมด 12 คน โดยการบอกต่อแนะนำคนรู้จัก (Snowball Technique) ในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด การจดบันทึกภาคสนาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ และการถ่ายภาพ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เข้าร่วมฟังสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ชีวิตคู่และครอบครัวของหญิงรักหญิง ทอม ดี: ความรักอุปสรรคที่ก้าวข้ามผ่านได้” ที่จัดโดยองค์กรอัญจารีเพื่อสิทธิหญิงรักหญิง ทอม ดี เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 มีการนัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักติดต่อกันเป็นระยะแล้วแจ้งล่วงหน้าเดือนละ 1-3 ครั้งโดยประมาณตามความสะดวก ผู้ให้ข้อมูลหลักที่รู้จักจากการบอกต่อจะนัดหมายเพื่อสร้างความคุ้นเคยแล้วเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ในครั้งต่อไป การสัมภาษณ์จะเริ่มจากข้อมูลส่วนบุคคล และประวัติครอบครัวเดิมรวมถึงวิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์จะมีการบันทึกเสียงเพื่อนำมาถอดเทปเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล มีระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2555 – ธันวาคม 2556 จากนั้น

ข้อมูลที่ได้มีการสรุปเป็นรายกรณีและภาพรวมแล้วนำมาวิเคราะห์ วิจัยร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ส่วนได้แก่

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ประวัติครอบครัวเดิม
3. วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิง

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นคู่ทอมคือ 5 คู่ และคู่ทอมเกย์ 1 คู่ มีอายุตั้งแต่ 24-35 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 5 คู่ และอีก 1 คู่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีคู่หญิงที่นับถือศาสนาพุทธ 11 คนและนับถือศาสนาคริสต์ 1 คน ที่พักปัจจุบันอาศัยอยู่พาร์ทเมนต์ 4 คู่ และอีก 2 คู่อาศัยอยู่คอนโด ทอมจะมีพฤติกรรมและกิริยาท่าทางคล้ายผู้ชาย ชอบแต่งกายด้วยเสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ หรือเสื้อเชิ้ต กางเกงสแลค และรองเท้าหนัง ดั้งจะมีพฤติกรรมและกิริยาท่าทางเหมือนผู้หญิงปกติทั่วไปแต่มีคู่รักเป็นทอม ดีชอบไว้ผมยาว สวมเสื้อรัดรูป ใส่กระโปรงหรือกางเกงรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน มีการใส่รองเท้าส้นสูงหรือรองเท้ายางตามสถานการณ์ ส่วนทอมเกย์จะมีพฤติกรรมและกิริยาท่าทางคล้ายผู้ชายแต่มีคู่รักเป็นทอมเหมือนกัน การแต่งกายจะเลียนแบบผู้ชายคือใส่เสื้อยืด กางเกงยีนส์ และรองเท้าผ้าใบ

ประวัติครอบครัวเดิม

การอบรมเลี้ยงดูและความอบอุ่นภายในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุดสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว

คู่หญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวแบบเข้มงวด มีกฎระเบียบเคร่งครัด และมีการปกครองแบบเผด็จการต้องทำตามคำสั่งของพ่อกับแม่ จะทำให้บุตรไม่กล้าพูดคุยหรือปรึกษาเรื่องส่วนตัว การเลี้ยงดูในลักษณะนี้มีแบบถนัดนอนดูแลเอาใจใส่มากเป็นพิเศษและเลี้ยงดูแบบไม่ทนุถนอมให้ทำงานหนักช่วยเหลือตัวเองทุกอย่าง จนมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยคล้ายเด็กผู้ชาย แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อกับแม่เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของลูก

คู่หญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยอิสระเสรี ชอบตามใจ ไม่ว่าจะกล่าวตักเตือน เมื่อมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันหรือมีรสนิยมทางเพศเป็นแบบหญิงรักหญิง ปล่อยให้ใช้ชีวิตเพียงลำพังต้องช่วยเหลือตัวเองทุกอย่าง ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่และการอบรมสั่งสอนเท่าที่ควรจึงเกิดความห่างเหินภายในครอบครัว เสมือนถูกทอดทิ้งที่ต้องต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคในการใช้ชีวิต แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมทางเพศของลูก เนื่องจากเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุด

2. การขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว

คู่หญิงที่ขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว มีสาเหตุมาจากการสูญเสียพ่อหรือแม่ และสูญเสียทั้งพ่อและแม่ในเวลาเดียวกันตั้งแต่เด็ก ต้องอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของญาติ มักจะสนิทและผูกพันกับผู้เลี้ยงดู ต้องการความรักความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีพ่อแม่คอยปกป้องคุ้มครองในช่วงวัยเด็ก การแสวงหาความรักจากหญิงอื่นจึงเป็นการทดแทนความรู้สึกที่ไม่ได้รับจากพ่อแม่เปรียบเสมือนมีคนคอยดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด

วิถีชีวิตและแบบแผนการใช้ชีวิตของคู่หญิงจำแนกได้ดังนี้

1. ความรู้สึกเริ่มชอบผู้หญิง

คู่หญิงจะชอบผู้หญิงจากความรู้สึกของตัวเอง และประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิงสรุปได้ดังนี้

คู่หญิงที่เริ่มชอบผู้หญิงจากความรู้สึกของตนเอง จะเริ่มจากการแสวงหาคนรักที่เป็นผู้หญิง มีการพูดคุยเกี่ยวพาราสีกันเชิงชู้สาวเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป เมื่อมีความพึงพอใจกับผู้หญิงคนไหนจะตกลงคบหากันในฐานะคู่รัก และมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคู่รักของตน จากนั้นจะเปิดเผยตัวตนต่อสาธารณะอย่างชัดเจนว่าตนมีคนรักเป็นเพศเดียวกัน ซึ่งทอมจะปกป้องคุ้มครองคู่รักที่เป็นดี๊ เช่นเดียวกับทอมเกย์(คิง)ที่จะปกป้องคุ้มครองคู่รักที่เป็นทอมเกย์(ควีน)

คู่หญิงที่ผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชายจึงเปลี่ยนมาคบกับผู้หญิงจะเห็นได้ว่าเป็นดีทั้งหมด บางคนเคยแต่งงานใช้ชีวิตครอบครัวกับผู้ชายแต่ชีวิตคู่ล้มเหลวจึงเปลี่ยนมาคบกับทอม เพราะเห็นว่าเป็นผู้หญิงเหมือนกันสามารถพูดคุยและเข้าใจกันได้ทุกเรื่อง หรือมีเพื่อนและบุคคลรอบข้างเป็นหญิงรักเพศเดียวกันจากความเสียใจที่ผิดหวังกับผู้ชายจึงประชดความรักเปลี่ยนมาคบกับทอมตามเพื่อนจึงกลายเป็นหญิงรักเพศเดียวกัน

2. สาเหตุที่ผู้หญิงไม่อยากคบกับผู้ชาย

สาเหตุที่ผู้หญิงไม่อยากคบกับผู้ชายแบบคนรัก ส่วนใหญ่มาจากนิสัยและพฤติกรรมที่ผู้หญิงได้รับจากประสบการณ์ส่วนตัวและความชอบส่วนบุคคลสรุปได้ดังนี้

1. รับรู้จากประสบการณ์ส่วนตัวและบุคคลรอบข้าง มีสาเหตุมาจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาการหย่าร้าง และครอบครัวแตกแยก
2. เคยผิดหวังเรื่องความรักจากผู้ชาย มีสาเหตุมาจากการใช้ชีวิตคู่หลังแต่งงานล้มเหลว หรือชายไม่รับผิดชอบหลังจากมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศ และการคบซ้อนหลอกลวงว่ายังไม่มีความรัก
3. เคยถูกเพื่อนผู้ชายข่มขืน ทำให้มีทัศนคติในแง่ลบต่อเพศชาย กล่าวว่าผู้ชายมีนิสัยเห็นแก่ตัว ไม่มีความรับผิดชอบ และไม่สามารถพึ่งพาได้
4. การขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว ส่วนใหญ่มาจากพ่อหรือแม่เสียชีวิต หรือเสียชีวิตทั้งพ่อและแม่ตั้งแต่เด็กแล้วอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของญาติ
5. ไม่อยากรับบทบาทความเป็นภรรยาและแม่บ้าน มีสาเหตุมาจากความไม่เท่าเทียมกันระหว่างบทบาทและหน้าที่ของความเป็นหญิงและความเป็นชายในระบบครอบครัว
6. ความชอบส่วนบุคคล กล่าวว่าเพศชายมักมีกลิ่นตัวจากเหงื่อไคล ชอบไว้หนวดเคราซึ่งดูรุงรังไม่สะอาดตา

3. การหาคู่รัก

คู่หญิงส่วนใหญ่นิยมหาคู่รักผ่านการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เว็บไซต์สนุก (Error! Hyperlink reference not valid.(Error! Hyperlink reference not valid.เว็บไซต์เฟซบุ๊ก(www.Facebook.com) และโปรแกรมการสนทนาทางอินเทอร์เน็ต Messenger (MSN) ที่เป็นแบบส่วนตัว มีคู่หญิงเพียงคู่เดียวที่รู้จักกันด้วยความบังเอิญในสถานบันเทิงแล้วติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์จนตกลงคบหากันในฐานะคู่รัก

4. บทบาททางเพศ

คู่หญิงที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบทางเดียว คือ เป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายรับอย่างเดียว เรียกว่า วันเวย์ (One way) ทอมจะแสดงความเป็นชายมีบทบาทเป็นฝ่ายรุกและเป็นผู้กระทำ ดีจะแสดงความเป็นหญิงมีบทบาทเป็นฝ่ายรับและเป็นผู้ถูกกระทำ ส่วนทอมเกย์แบ่งเป็น ทอมเกย์(คิง) และ ทอมเกย์(ควีน) ปกติทอมเกย์(คิง)จะแสดงความเป็นชายเป็นฝ่ายรุกและเป็นผู้กระทำ ส่วนทอมเกย์(ควีน)จะรับบทบาทความเป็นหญิงเป็นฝ่ายรับและเป็นผู้ถูกกระทำ

คู่หญิงที่มีบทบาททางเพศเป็นแบบสองทาง คือ เป็นได้ทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับเรียกว่า ทูเวย์ (Two way) จะผลัดเปลี่ยนกันรุกและรับตามความพอใจเมื่อมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศกับคู่ของตน เป็นการปรับตัวทางเพศเพื่อลื่นไหลตามสถานการณ์

5. การเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว

ปัจจุบันครอบครัวพยายามทำความเข้าใจพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและมีแนวโน้มว่าจะยอมรับมากขึ้น คู่หญิงจะเปิดเผยตัวตนต่อบุคคลหรือครอบครัวที่ยอมรับพฤติกรรมทางเพศของตนได้เท่านั้น แต่จะปิดบังไว้หากครอบครัวไม่ยอมรับและพยายามกีดกันหรือห้ามปราม ส่วนคู่ทอมดีสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคู่รักของตนได้อย่างเปิดเผยเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป เนื่องจากครอบครัวเข้าใจและรับได้ทั้งคู่ก็มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

ขัดแย้งกับคู่ทอมเกย์ที่ไม่สามารถแสดงตัวตนหรือเปิดเผยต่อครอบครัวได้อย่างชัดเจนว่ามีคนรักเป็นทอมเหมือนกับตน เนื่องจากครอบครัวไม่ยอมรับที่ทำตัวเลียนแบบผู้ชาย มักจะห้ามปรามและพยายามเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เปลี่ยนไปเป็นผู้หญิง อีกทั้งสังคมส่วนใหญ่มักเห็นคู่หญิงที่เป็นทอมกับดัดมากกว่าจึงไม่คุ้นเคยกับคู่ที่เป็นทอมกับทอม ทำให้ยากต่อการเปิดเผยตัวตนต่อครอบครัว

6. อิทธิพลจากมุมมองของสังคมต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

การใช้ชีวิตของคู่หญิงเป็นการออกจากกรอบและบรรทัดฐานรักต่างเพศที่สังคมกำหนด คู่หญิงมองว่าการรักเพศเดียวกันเป็นความชอบส่วนบุคคล ไม่ใช่เรื่องเสียหายหรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น สังคมมักมีอคติและกีดกันคนรักเพศเดียวกัน จากการแบ่งชั้นวรรณะ การสร้างกฎกติกา และข้อห้ามสำหรับผู้หญิง แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวของสื่อที่เหมารวมหญิงรักเพศเดียวกันว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรง มักตีแผ่ในเชิงฆาตกรรมที่มีสาเหตุมาจากความหึงหวงหรือน้อยใจคู่รัก เป็นการตอกย้ำอคติของสังคมให้มองหญิงรักเพศเดียวกันว่าเป็นผู้ผิดปกติและเบี่ยงเบนทางเพศ

7. การวางแผนชีวิตครอบครัวของคู่หญิง

คู่หญิงใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันแบบครอบครัวโดยไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนทางสังคมมากำหนดชีวิตคู่ของตน มีการดูแลซึ่งกันและกันเมื่อยามเจ็บป่วยในลักษณะผัวเดียวเมียเดียว บางคู่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันมานานกว่า 5 ปี ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถมีลูกด้วยกันได้ มีการวางแผนชีวิตเหมือนคู่รักต่างเพศทั่วไป ต้องการสร้างฐานะครอบครัวเพื่อความมั่นคงในชีวิต คู่หญิงบางคู่ต้องการจัดพิธีแต่งงานในแบบส่วนตัวเพื่อแสดงความรักที่มีต่อกัน หรือถ่ายรูปในลักษณะ Wedding เพื่อเก็บไว้เป็นที่ระลึก บางคู่เรียกร้องให้กฎหมายอนุญาตให้คนรักเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสกันได้ เพื่อสิทธิทางมรดกและทรัพย์สินที่สร้างร่วมกันมา ตลอดจนสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของคู่สมรส

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษามีส่วนสำคัญในการอบรมสั่งสอนและให้ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากการใช้ชีวิตของหญิงรักเพศเดียวกันเป็นการออกจากกรอบและบรรทัดฐานที่สังคมกำหนด เป็นพัฒนาการทางเพศที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมอย่างไม่หยุดนิ่ง และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้น
2. องค์กรที่เกี่ยวข้องควรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศ โดยลดอคติจากกรอบรักต่างเพศที่มองการรักใคร่ชอบพหรือมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกันเป็น “สิ่งผิดปกติ” หรือ “เบี่ยงเบนทางเพศ” โดยเชื่อมโยงว่าเป็นพฤติกรรมหรือเป็นความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรง เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติจากผลการวินิจฉัยของแพทย์ในอดีตที่ผ่านมาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม
3. ครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศ เนื่องจากเป็นสถาบันแรกที่ใกล้ชิดกับบุคคลมากที่สุด ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรดูแลบุตรด้วยความรักความเข้าใจ ให้การอบรมสั่งสอนและดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร เพื่อลดจำนวนหญิงรักเพศเดียวกันลงถึงแม้ว่าครอบครัวในปัจจุบันจะยอมรับมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงมักถูกเลือกปฏิบัติและโดนกีดกันจากสังคม
4. สื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวและเผยแพร่ผลงานของหญิงรักเพศเดียวกันในทางสร้างสรรค์ เพื่อลดอคติจากภาพลักษณ์ในการนำเสนอข่าวที่เหมารวมว่าเป็นความสัมพันธ์ที่มีความรุนแรง ไม่จริงยั่งยืน และต้องเผชิญกับความยากลำบากเนื่องจากไม่สามารถมีบุตรไว้ดูแลยามแก่เฒ่า เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีพื้นที่ในการแสดงตัวตนและเปิดเผยเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตให้สาธารณะได้รับทราบเพื่อการยอมรับและใช้ชีวิตในสังคม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาคู่หญิงที่อยู่ด้วยกันตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของคู่หญิงที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความคิดเห็นของพ่อแม่และผู้ปกครองต่อพฤติกรรมของหญิงรักเพศเดียวกันต่อการใช้ชีวิตของคู่หญิงในปัจจุบัน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กนกวรรณ ธรารธรรม. 2555. **รัฐไทยกับชีวิตคู่แบบเพศวิถีนอกขนบ.** (Online).

http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVIII/ShowAbstract.php?article_id=7., 20 มกราคม 2556.

กาญจนา แก้วเทพ. 2547. **เพศวิถี วันวาน วันนี้และพรุ่งนี้ที่ไม่เหมือนเดิม.** เชียงใหม่:

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างใน สายทิพย์ เวียงมูล. 2549. **การจัดการตัวตนของวัยรุ่นหญิงรักรักหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กัมปนาท ดันติบุตรกุล. มปป. **“รักร่วม(สุข)เพศ(หญิงรักรักหญิง)”.** เทคนิคบนเตียง. (Online).

http://www.sex.nasook.com/sex/techniqeltech_27912.php., 30 กรกฎาคม 2556.

กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารธรรม. 2548. **“การเมืองเรื่องเพศและร่างกายในผู้หญิงเอดส์ แท้ง ความรุนแรงและหญิงรักรักหญิง”** ใน อมรา พงศาพิชญ์. (บรรณาธิการ). **เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.

จิตติมา ภาณุเดชะ. 2551. **“11 ปีแห่งความเคลื่อนไหวของความหลากหลายทางเพศ (2540-2550).”**

ใน กุลภา วจนสาระ (บรรณาธิการ). **มี “เรื่อง” เพศแบบไหนในห้องสมุดและในข่าว.**

กรุงเทพมหานคร: แผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศมูลนิธิสร้างเสริมความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง(สคส.), 92-98. อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล. 2554. **“เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย.”** ใน สุริย์พร พันพิง และ มาลี สันถาวรณ. (บรรณาธิการ). **ประชากรและสังคม 2554 จุดเปลี่ยนประชากรจุดเปลี่ยนสังคมไทย.**

นครปฐม: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 49.

จุฑาประกาย. 2548. **วาทกรรมหญิงรักรักหญิง** (Online). www.bangkokbiznews.com., 20 กรกฎาคม

2556.

จิรภัทร วงศ์อ้าย. 2550. กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารนอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉันทลักษณ์ รักษาอยู่. 2543. ทางเลือกในวิถีทางเพศ : ขบวนการหญิงรักร่วมเพศในประเทศไทย.

นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธารวรรณ. 2548. “การเมืองเรื่องเพศและร่างกายในผู้หญิง เอคส์แท้ง ความรุนแรงและหญิงรักร่วมเพศ” ใน อมรา พงศาพิชญ์. (บรรณาธิการ). เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอทีฟพริ้นท์ จำกัด.

ณัฐยานี ศรีพุทธสมบูรณ์. 2552. เพศศึกษาและอนามัยเจริญพันธุ์. นครสวรรค์: โรงพิมพ์สวรรค์วิธีการพิมพ์.

นภาพร หะวานนท์. 2554. “เพศวิถีกับการเป็นตัวบุคคล.” ใน นภาพร หะวานนท์ และคณะ. (บรรณาธิการ). การสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศในวัฒนธรรมบริโภค. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอเอ็นทีออฟฟิศเอ็กเพรส จำกัด, 22

_____. และ ชีรวัธย์ วรรณโณทัย. 2554. “เพศวิถีกับการเป็นตัวบุคคล.” ใน นภาพร หะวานนท์ และคณะ. (บรรณาธิการ). การสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศในวัฒนธรรมบริโภค. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอเอ็นทีออฟฟิศเอ็กเพรส จำกัด, 102

นัยน์พร จงสมจิตต์. 2550. ตัวละครรักร่วมเพศหญิงในนวนิยายไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. อ้างถึงวันเพ็ญ บุญประกอบ. 2526. “ก่อนจะมาเป็นเลสเบี้ยน, เกย์.” วารสารแนว. 17 (67): 60, 63.

นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online).

www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.

บั้งอร เทพเทียน. 2551. วัฒนธรรมทางเพศและวิถีชีวิตครอบครัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน.

ศูนย์นิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปัทมิกา จันทรรณิก. 2550. การสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มหญิงรักร่วมเพศ.

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล. 2544. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อึ้งใน สิริกร รุ่งบุญคง. 2547. ทักษะต่อการปรับตัวและการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อสัมพันธภาพในการใช้ชีวิตคู่ของรักร่วมเพศหญิงในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

พิพลมาศ แสงศักดิ์. 2545. แนวโน้มพฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึง กิตติศักดิ์ ปรกติ. 2526. ตำนานรักร่วมเพศ.วารสารนิติศาสตร์ (13): 25, 85-89.

_____. 2545. แนวโน้มพฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึง สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ. 2553. ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับการเปิดเผยตัวในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระอาจารย์เกษมสุข เขมสุโข. 2552. “กรรมที่ทำให้เกิดเป็นคนรักเพศเดียวกัน”. (Online).

<http://www.oknation.net/blog/mylifeandwork/2009/11/13/entry-1>, 30 กรกฎาคม 2556.

มดิชน. 2540. กรุงเทพมหานคร: 11 กันยายน 2540. อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ กนกวรรณ ธรารวรรณ. 2548. “การเมืองเรื่องเพศและร่างกายในผู้หญิง เอดส์ แท้ง ความรุนแรงและหญิงรักหญิง” ใน อมรา พงศาพิชญ์. (บรรณาธิการ). **เพศสถานะและเพศวิถีในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.

รัชนี นพเกตุ. 2542. **มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ประกายพรึก.

รัชนิชา ไชยลังการ. 2553. การสร้างอัตลักษณ์ทางเพศในแบบหญิงรักหญิง : นากชีวิตที่แตกต่างหลากหลายของกลุ่มแรงงานหญิงในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ. 2546. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิลาสินี พิพิธกุล. 2547. “สามเพศสี่รัและสี่เพศวิถี : การปรับเปลี่ยนใหม่ของวาทกรรมเพศสภาพและเพศวิถีในยุคสังคมไทยร่วมสมัย.” ใน กาญจนา แก้วเทพ และ พริศรา แซ่ก้วย. (บรรณาธิการ). **เพศวิถี: วันวาน วันนี้ และวันพรุ่งนี้ที่ไม่เหมือนเดิม**. เชียงใหม่: อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 114,116,118,119.

วีรพล ศรีอินทร์. 2551. **ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อการควบคุมผู้ต้องขังหญิงรักร่วมเพศในทัณฑสถานหญิงธนบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุภาณี ขาตรา. 2548. การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของกลุ่มหญิงรักหญิงผ่านสื่อเว็บไซต์ในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สุมาลี สวีสอาด. 2552. **เพศศึกษาและอนามัยครอบครัว**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุมาลี โตกทอง. 2549. การให้ความหมายและการต่อรองในชีวิตคู่ของหญิงรักหญิง. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสตรีศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวัทนา อารีพรรค. 2550. เรียนรู้เรื่องเพศกับคุณหมอ (ภาค 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท
บุญศิริการพิมพ์ จำกัด.

สุภาภรณ์ อัมมมงคล และคณะ. 2554. **ความเป็นผู้หญิง: ความจริง มายา หรืออคติในสังคมชาย
เป็นใหญ่**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

สุริยเดว ทรีปาตี. มปป. “สสส. ห่วงดูแลสุขภาพมากอาจทำให้เป็น เกย์-ทอม-ดี้”. **สำนักข่าวกรม
ประชาสัมพันธ์**. (Online). www.webboard.mthai.com/52/2008-05_12/378522.html, 30
กรกฎาคม 2556.

สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ. 2553. **ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับจากการเปิดเผยตัวตนใน
สังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. 2553. **ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับจากการเปิดเผยตัวตนในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึง
วัลลภ ปิยะมโนธรรม. 2532. “ยุคเกย์เฟื่อง.” **มติชน** 2(เมษายน-พฤษภาคม 2532): 63-67,
110-111.

สิริกร รุ่งบุญคง. 2547. **ทัศนคติต่อการประทับตราและการสนับสนุนทางสังคมที่มีผลต่อ
สัมพันธภาพในการใช้ชีวิตอยู่ของรักร่วมเพศหญิงในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม, มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ. อ้างถึง บุญเรือน ทองปิ่น. 2534. “รายงานกลางภาคโครงการใช้สื่อเพื่อ
การพัฒนาเด็กและครอบครัว”. กองงานคณะกรรมการการประชาสัมพันธ์แห่งชาติ
กรมประชาสัมพันธ์.

- สยามรัฐ. 2535. กรุงเทพมหานคร: 11 ตุลาคม 2535. อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล และ
กนกวรรณ ธารวรรณ. 2548. “การเมืองเรื่องเพศและร่างกายในผู้หญิง เอดส์ แท้ง ความ
รุนแรงและหญิงรักหญิง” ใน อมรา พงศาพิชญ์. (บรรณาธิการ). **เพศสถานะและเพศวิถี
ในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.
- อัญญา สุวรรณานนท์. 2548. อดีตผู้ประสานงานกลุ่มอัญจารี. **สัมภาษณ์**. อ้างใน กฤตยา อาชว
นิจกุล และ กนกวรรณ ธารวรรณ. 2548. “การเมืองเรื่องเพศและร่างกายในผู้หญิง เอดส์
แท้ง ความรุนแรงและหญิงรักหญิง” ใน อมรา พงศาพิชญ์. (บรรณาธิการ). **เพศสถานะ
และเพศวิถีในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.
- อรุณี สุทธิชัยนิมิต. 2551. **ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการเปิดเผยสถานภาพของหญิงรักเพศ
เดียวกันในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต่อครอบครัว**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
จิตวิทยาพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alex, T. 2000. **Sociology**. 4th ed. Boston: A Pearson Education Company. อ้างใน
ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2553. **สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Butler, J. 1990. **Gender Trouble : Feminism and the Subversion of Identity**. New York:
Routledge. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทาง
เพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม
2556.
- Crozier, I. 2008. “Introduction: Havelock Ellis, John Addington Symond and the Construction
of xesual Inversion” in Ivan Crozier (ed.) **Sexual Inversion: A Critical Edition**. New
York: Palgrave Macmillan. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความ
หลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf,
20 มกราคม 2556.

- Card, C. 1995. **Lesbian choices**. New York: Columbia University Press. อ้างใน สุมาลี สวดยสอาด. 2552. **เพศศึกษาและอนามัยครอบครัว**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Coleman, E. 1982. "Developmental stages of the coming-out process." **American Behavioral Scientist**. 25(March-April) : 469-482 อ้างใน สิริลักษณ์ อังกูรพิริยะ. 2553. **ผลกระทบที่หญิงรักร่วมเพศได้รับการเปิดเผยตัวในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาอนุรักษนิยม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Diamond, L. M. 2003. "Was it phase? Young women's relinquishment of Lesbian/bisexual identities over a 5-yearp." **Journal of Personality ad Social Psychology**. 84, 352-364. อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต. 2545. **ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการเปิดเผยสถานภาพของหญิงรักเพศเดียวกันในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต่อครอบครัว**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Doksone. 2011. **Lesbian in Thailand Push Boundaries Chic**. Associated Press. (Online).m.apnews.com/ap/db/15806.contentdetail.htm?contentquid=QC1LBZa4Retrieved., 16 April 2011. อ้างใน กฤตยา อาชวนิจกุล. 2544. "เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย." ใน สุริยพร พันพึ้ง และ มาลี สันถาวรณ. (บรรณาธิการ). **ประชากรและสังคม 2554 จุดเปลี่ยนประชากรจุดเปลี่ยนสังคมไทย**. นครปฐม: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 51.
- Felski, R. 1994. "Introduction" in Lucay Bland and Laura (ed.) **Sexuality in Culture**. Chicago: The University of Chicago Press. อ้างใน นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf., 20 มกราคม 2556.
- Garton, S. 2004. **Histories of Sexuality**. New York: Routledge. อ้างใน นฤพนธ์ คิ้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf., 20 มกราคม 2556.

Hekma, G. 2000. "Queering Anthropology" in Theo Sandfort and Others (ed.) **Lesbian and Gay Studies**. London: GAGE Publication. อ้างใน นฤพนธ์ ค้างวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online).
www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf., 20 มกราคม 2556.

Haralambos, M. and M. Holborn. 2004. **Sociology**. London: Harber Collins Publishers Limited. อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล. 2553. สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Houghton, M. C. 2006. Dictionary of the English language. (Online). www.dictionary.com., 16 June 2007. อ้างใน อรุณี สุทธินิมิต. 2545. ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการเปิดเผยสถานภาพของหญิงรักเพศเดียวกันในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นต่อครอบครัว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Hirschfeld, M. 1998. "Transvestites" in Lucy Bland and Luara Doan (ed.) **Sexology Uncensored**. Chicago: The University of Chicago Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้างวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online).
www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf., 20 มกราคม 2556.

Jackson, S. 2003. Heterosexuality, Heteronormativity and Gender Hierarchy: Some Reflections on Recent Debates" in Week, Jeffrey; Holland, Janet and Waites, Matthew. (eds.) **Sexualities and Society**. Cambridge: Polity Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้างวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online).
www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf., 20 มกราคม 2556.

James, W. and V. Zanden. 1993. **Sociology**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book Co., Inc. อ้างใน สิริรัตน์ แอดสกุล. 2553. สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Juliet, M. and R. Jacqueline. 1982. **Feminine Sexuality**. London: The Macmillan Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Mondimore, F. M. 1996. **A Natural History of Homosexuality**. Baltimore: The John Hopkins University Press. อ้างใน สุมาลี สวษสะอาด. 2552. **เพศศึกษาและอนามัยครอบครัว**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- _____. 1996. **A Natural History of Homosexuality**. Baltimore: The John Hopkins University Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Murray, S. O. 1996. **American gay**. Chicago: The University of Chicago Press. อ้างใน สุมาลี สวษสะอาด. 2552. **เพศศึกษาและอนามัยครอบครัว**. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Robert, A. N. 1999. **Sexuality**. Oxford: University Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Steven, S. 1997. **Different Troubles: Queering Social Theory and Sexual Politics**. Cambridge, Cambridge University Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Schaefer, R. T. 2004. **Sociology**. New York: McGraw-Hill. อ้างใน ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2553. **สถาบันครอบครัว : พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Stering, F. A. 2002. "The Five Sexes: Why Male and Female Are Not Enough" in Christine L. Williams and Arlene Stein (ed.) **Sexuality and Gender**. Malden: Massachusetts Blackwell Publishers. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Thomas, J. S. and S. K. Thomson. 2000. **Introduction to social problems**. Boston: Allyn and Bacon. อ้างใน ปิ่นนิภา จันทรรณิก. 2550. **การสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มรักรักหญิง**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ulrichs, K. H. 1994. **The Riddle of Man-Manly Love**. Volume1., Translated By Michael A. New York: Prometheus Book. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Vance, C. S. 2005. "Anthropology Rediscovered Sexuality: A Theoretical Comment" in the Jennifer Robertson (ed.) **Same-Sex Cultures and Sexualities**. Malden: Blackwell Publishing. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Warner, M. 1993. **Fear of the Queer Planet : Queer Politics and Social Theory**. Minneapolis: University of Minnesota Press. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- Week, J. 1981. **Sex, Politics and Society**. London: Longman. อ้างใน นฤพนธ์ ค้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.

- Weigert, A. J. 1986. **Society and Identity : Toward a Sociology Psychology**. Cambridge: University Press. อ้างใน พิมลมาศ แสงศักดิ์. 2545. **แนวโน้มพฤติกรรมทางเพศและความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Weinberg. 1978. **Homosexualities: a study of diversity among men & women**. New York: Simon and Schuster. อ้างใน ประภาพรณ วงศาโรจน์. 2532. **การพัฒนาเอกลักษณ์ผู้รักร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาสังคมวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- William, S. 2006. **Active Lives: Physical Activity in Disadvantaged Communities**. Report The Bevan Foundation, July 2006. อ้างใน นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. 2555. **แนวคิดทฤษฎีเรื่องความหลากหลายทางเพศ**. (Online). www.sac.or.th/main/uploads/article/Sexual-diversity.pdf, 20 มกราคม 2556.
- William, S. and J. Gangnon. 1969. Psychosexual Development. in David A. Goslin, ed., **Handbook of Socialization Theory and Research**. New York: Rand McNally อ้างใน วันทนีย์ วาสิกะสิน และคณะ. 2546. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คำถามประกอบการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	คู่หญิง	
	ทอม ทอมเกย์คิง	ดี้ ทอมเกย์ควีน
1. ชื่อเล่น		
2. อายุ		
3. ที่อยู่ปัจจุบัน		
4. ระดับการศึกษา		
5. อาชีพ		
6. รายได้เดือนละ		
7. นับถือศาสนา		
8. สถานภาพสมรส		
9. จังหวัดที่เกิด (ภูมิลำเนา)		

ส่วนที่ 2 ประวัติครอบครัวเดิม

ประวัติครอบครัวเดิม	ทอม/ทอมเกย์คิง		ดี้/ทอมเกย์ควีน	
	บิดา	มารดา	บิดา	มารดา
1. อายุ				
2. อาชีพ				
3. ศาสนา				
4. ระดับการศึกษา				
5. สถานภาพการสมรส				
- ถ้าถึงแก่กรรมระบุสาเหตุ				
และระยะเวลา				
6. ใครเป็นผู้ดูแลท่าน				
7. บิดา มารดา แต่งงานกี่ครั้ง				

ส่วนที่ 2 ประวัติพี่น้องของครอบครัวเดิม

ทอม/ทอมเกย์คิง

ลำดับ	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	สถานภาพ สมรส	จำนวน บุตร	ศาสนา
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

ท่านสนิทกับสมาชิกคนใดในครอบครัวมากที่สุด

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ พี่ชาย/น้องชาย ☐ พี่สาว/น้องสาว ☐ ญาติ

เพราะ

ดี/ทอมเกย์ควีน

ลำดับ	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ	สถานภาพ สมรส	จำนวน บุตร	ศาสนา
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

ท่านสนิทกับสมาชิกคนใดในครอบครัวมากที่สุด

☐ บิดา ☐ มารดา ☐ พี่ชาย/น้องชาย ☐ พี่สาว/น้องสาว ☐ ญาติ

เพราะ

ส่วนที่ 3 คำถามส่วนบุคคล

1. คุณรู้สึกเริ่มชอบหรือสนใจผู้หญิงตั้งแต่เมื่อใด
 2. คุณเคยคบหรือมีคนรักเป็นผู้ชายมาก่อนหรือไม่
 3. คุณเคยมีคนรักเป็นผู้หญิงมาแล้วกี่คน
 4. คุณศึกษาดูใจกันอย่างไรจึงตกลงคบหากันแบบคนรัก
 - 4.1 คุณแบ่งบทบาทกันอย่างไรเมื่อมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งทางเพศ*
 5. คุณเคยผิดหวังเรื่องความรักหรือไม่
 6. เพราะอะไรคุณถึงไม่ชอบหรือไม่อยากคบกับผู้ชาย
 7. คุณคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้คุณเบี่ยงเบนทางเพศ

☐ สื่อ	☐ วิทย์	☐ โทรทัศน์	☐ Social Network
☐ หนังสือพิมพ์	☐ อื่นๆ		
 - ☐ ครอบครัว
 - ☐ เพื่อน
 - ☐ โรงเรียน
 - ☐ ปัจจัยส่วนตัว
- เพราะ.....

สัมภาษณ์การใช้ชีวิตคู่

1. คุณทั้งสองรู้จักกันได้อย่างไร
2. คุณเปิดเผยให้ครอบครัวทราบหรือไม่ว่าใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน/ ผลการเปิดเผยเป็นอย่างไร
3. คุณใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันตั้งแต่เมื่อใด
4. คุณจะทำอะไรถ้าสังคมรอบข้างไม่ยอมรับการใช้ชีวิตคู่ของคุณ
5. คุณรู้สึกอย่างไรถ้าสังคมบางกลุ่มมองว่า ทอม-ดี้ เป็นพวกผิดปกติและเบี่ยงเบนทางเพศ
6. คุณคาดหวังหรือวางแผนการใช้ชีวิตคู่ของคุณเป็นอย่างไร
7. คุณมีภาระอะไรบ้างที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในปัจจุบัน
8. คุณทั้งสองแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการอยู่ด้วยกันอย่างไร
9. คุณทั้งสองวางแผนเรื่องการใช้ชีวิตคู่หรือชีวิตครอบครัวอย่างไร
10. คุณมีรู้สึกอย่างไรถ้ากฎหมายอนุญาตให้คนรักเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสกันได้เหมือนคู่ชาย-หญิง

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาววิสสุตา จันทรัมย์

วัน เดือน ปี เกิด

วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2529

สถานที่เกิด

จังหวัดเชียงราย

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต

(สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

